II

Allati

Opuscu

la

LEONIS ALLATII
ΣΥΜΜΙΚΤΩΝ

Siue

Opuſculorum Græcorum, & Latinorum Vetuſtiorum, ac Recentiorum LIBRI X.

ROMÆ, Apud Succeſſorem Maſcardi.
M. DC. LXVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILLVSTRISSIMO DOMINO

D. ANFRANO

MATTHIÆ FRANSONO

Domino ſuo Colendiſs. S.

VIDE, quàm improbus ſim; quàmque audax. Furtum iacto; nec communis ideò, nec Spartanæ legis pœnas reformido, quarum altera in facientes clemmata, altera in minùs prouidè celitantes animaduertunt. Quidnam eſt? Proferam. Cum diebus proxime elapſis apud Leonem Allatium, quocum mihi hoſpitalis teſſera eſt, vti ſoleo, diuerſarer; inobſeruatus Diatribam intraui. En fatum! Abacus illic erat, libris confar-

cinatim positis (in eo enim locupletissimus, & celeberrimus huius sæculi Scriptor suas perficit lucubrationes) ad satietatem onustus. Accedo: & quorundam eius operum, quæ nondum excusa sunt, indicem aspicio; nec aspicio modò, verùm etiam, Catulliano Asinio dextrior, aspectum surripio. Mox, discedendi opportunitatem nactus, hilaris, ac festinabundus è scalis delabor potiùs, quàm descendo. Thesaurum à me subductum crederes: & quid ni? Thesaurus est, & quocunque Regio ditior, atque optabilior. Hinc, sed vide rursus, quàm probus sim, quàmque prodigus: ne solus inuento, aut, si mauis, sublato fruerer, publici iuris facere illicò decreui. Et quia plurimum tibi debeo, tibi talium diuitiarum auido, transmitto. Queretur Allatius. Nil moror; & si repetundarum me postulauerit, libentissimè restituam, & eius compendio. Nam quæ exarata manu erant, typis edita, & tuo nomine decorata recipiet. Sed interim caueat, ne scrinia, quæ similibus gazis crepant, euacuem;

com-

compilem. O quantùm de Orbe literario bene meritum me crederem, si rapinas hasce continuarem! Nec despero: eòque alacriùs hoc, si quà potero, aggrediar, quò doctos, illustresque homines, & te potissimùm doctrinæ, & generis nobilitate conspicuum, suffuranti, sed non plagiario, patrocinaturos confido. Vale mi Anfrane, & qua soles, senio inter aduersa confectum, animi benignitate, eum amplexari ne desinas; qui iandiu est, eritque dum viuet.

Dom. Tuæ Illustr. obseru.

Andreas Peschiullius.

Romæ Kal. Apr. 1668.

Im-

Imprimatur.

Si videbitur Reuerendissimo Patri Mag. Sacri Pal. Apost.

M. Episc. Arimin. Vicesg.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Libellus Sacri Palatij Apostolici Magister.

LEONIS

LEONIS ALLATII

ΣΥΜΜΙΚΤΩΝ

Siue

Opusculorum Græcorum, & Latinorum Vetustiorum, ac Recentiorum

LIBER PRIMVS.

In quo continentur

IOANNES Phocas de locis Antiochiam inter, & Hierosolymam, nec non Syriæ, Phæniciæ, & Palæstinæ. Græce, & Latine.
Epiphanij Hagiopolytæ Syria, & Vrbs Sancta. Gr.L.
Perdiccæ Ephesij Hierosolyma Gr.L.
Anonymus de locis Hierosolymitanis Gr.L.
Eugesippus de distantijs locorum Terræ Sanctæ.
Villebrandi ab Oldenberg Itinerarium.
Leo Allatius de Solea Veteris Ecclesiæ.
Idem pro Græcorum Communione sub specie vnica.
Idem de Liturgia S. Iacobi.

Idem

LIBER SECVNDVS.

Hi duo priores Symmictorum libri editi sunt Coloniæ Agrippinæ apud Iodocum Kalcouium 1653. Nunc eduntur auctiores, & correctiores.

LIBER TERTIVS.

Monu-

Monumentum Adulitanum Ptolomæi Euergetæ P. Βασιλεὺς μέγας Πτολεμαῖος καὶ βασιλέως Πτολεμαίου. cum Interpretatione, & Notis Allatij.

Nicephori Blemmidæ Geographia Compendiaria P. Βουλόμενος δὲ ὡς ἐν συντόμῳ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ζωγραφῆσαι. Allatio Interprete.

Eiusd. alia de terra historia compendiosa. P. Ἡ γῆ τὴν μέσην τοῦ παντὸς ἔλαχε χώραν. Eodem Interprete.

Anonymi Geographica hypotyposis. P. Ἡ τῆς ὅλης γῆς περίμετρος σταδίων κε' μυριάδων καὶ β, παραδέδοται. Allatio Interprete.

Georgij Gemisti in Strabonis Geographica. P. Οὔτε τὴν θάλατταν τὴν Κασπίαν ὀρθῶς οἴεται Στράβων. Allatio Interprete.

E. de Figura terræ habitatæ. P. Τὸ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχῆμα. Allatio Interprete.

E. Chorographia Thessaliæ Græcolatina P. Ἡ χώρα πλὴν ὅσον ποταμόκλυστος ἦν. Eodem Interprete.

Anonymi de Istro Fluuio. Gr. L. P. Ὅτι ὁ Ἴστρος ὁ ποταμὸς ὁ λεγόμενος Φισών. Eodem Interprete.

Philonis Byzantij de Septem Orbis Miraculis, Gr. L. Allatio Interpr. P. Τῶν ἑπτὰ θεαμάτων ἕκαστον φήμη μὲν γινώσκεται πᾶσιν.

Anonymi de ijsdem cum Notis Græce, & Latine. P. Ξένον θέαμα τῶν πάλαι πυραμίδων. Allatio Interprete.

Nili Doxapatrij de Thronis Patriarchalibus ad Regem Rogerium. Gr. L. Πανευγενέστατε αὐθέντα μου περὶ ἧς μοι ἔγραψας ὑποθέσεως. Eodem Interprete.

Ordo Episcoporum, & Metropolitarum sub Patriarchis Antiocheno, & Hierosolymitano Gr. L. P. Ὁ Καθολικὸς Ῥωμαγύρεως, ἤτοι Περσίας. Allatio Interprete.

Romanæ ædificationes curatæ à Lælio Biscia ex Clerico Camerali Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, ab

Allatio conſcriptæ Latine.

De Conſtantinopoli Vaticinia varia carmina.

Danielis Monachi Vaticinia varia de Conſtantinopoli, & alijs.

Theophili Romani Vaticinium in Græcam Linguam verſum à Ioanne Rizeno.

Maffæi Vegij Laudenſis de rebus antiquis memorabilibus Baſilicæ Diui Petri Romæ. P. *Magnam cæpi ſemper animi recreationem.*

Ioannis Canabutij de Inſula Samothracia, & Dijs Troicis Gr. L. ad Æni, & Samothraciæ Principem. P. Τῆς δουλικῆς ταύτης καὶ ἑρμηνείας διαφορᾶς πρὸς τὴν αὐθεντίαν σήν. Allatio Interprete.

Leonis Allatij Imago Ilij Græce. P. Ἰλίου κρήδεμνα ταῦτα ὦ παῖ.

Leonardi Aretini de Repub. Florentinorum Gr. L. P. Ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς εἰδέναι τὴν πολιτείαν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὁποία τίς ἐστιν. Allatio Interprete.

Ioannis Antiocheni Archæologia, in qua multa fabuloſe exponuntur. Gr. L. Allatio Interprete.

Ex Ioanne Philadelphienſi excerpta. GL. P. Ὀρθῶς ἄρα οἱ τὰ μυθικὰ τὸν Κρόνον φασὶ ἑαυτοῦ παῖδας. Allatio Interprete.

LIBER QVARTVS.

Oppiani Ixeutica proſa oratione expreſſa Gr. L. P. Οἱ ἀετοὶ πλεῖστον ὑπερτεροῦσιν τῶν ὀρνέων. Interprete Allatio.

Bryſonis Philoſophi de extremis diebus Carmen Iambicum Græce. P. Ἀρχὴ κακῶν γε προσδραμεῖται τῇ χθονί.

Theodoſij Diaconi de excidio Cretenſi ad Imperatorem

torem Romanum Gr.L.P. Ῥώμη παλαιὰ μὴ φθόνει τὸν δεσπότην. Allatio Interprete.

Leodrisij Cribelli de Expeditione Pij Pontif. aduersus Turcas. P. *Persuasus sum multis, vt cæptam aduersus impios Christianæ Religionis hostes.*

Bartholomæi Gryphij de Expeditione Classis Turcicæ, & Melitæ obsidione. P. *Tantus semper fuit honos historiæ, Illustrissime Princeps.*

Nicolai Fulginatis de expugnatione Constantinopolitana. P. *Gothos euertisse Romam, & insæuisse aduersus ciues.*

Bessarionis Cardinalis Epistola ad Venetos de Expugnatione Constantinopolitana. P. *Distuli ante hanc infelicem, & calamitosam.*

Lauri Quirini Epistola de Expugnatione Constantinopolis ad Nicolaum V. P. *Quanquam ingenium meum par materiæ non sit.*

Georgij Merulæ Alexandrini Bellum Scodrense ad Iacobum Merulam, & Franciscum Gambarinum. P. *Existimo vos in magna expectatione eorum esse.*

Petri Acciaioli descriptio pugnæ Ariminensis. P. *Difficile admodum in primis videtur sententia sapientissimorum hominum, &c.*

Blasij Liscij Vollaterrani de direptione suæ Patriæ ad Federicum Comitem Montis Feretri. P. *Magno, & excelso ingenio Viri.*

Chronicon secundum traditionem Septuaginta Interpretum, & aliorum Expositorum Gr.L.P. Ἀδὰμ πρῶτος ἄνθρωπος γενόμενος. Allatio Interprete.

LIBER QVINTVS.

Anonymi Compendiosa traditio Artis Rhetoricæ Gr.L.P. Οἱ τῆς ῥητορικῆς τέχνης ἐξηγηταὶ πρίν. Allat. Inter.

Anonymi Prolegomena in Artem Rhetoricam. Gr. L. P. Τὰ προλεγόμενα τῆς ῥητορικῆς τέχνης εἰς δέκα κεφάλαια διαιρεῖται. Allatio Interprete.

Anonymi in Rhetoricam Prolegomena Gr.L.P. Οἱ τὴν ἡμετέραν τέχνην διακοσμήσαντες ῥήτορες.

Tryphonis Sophistæ Prolegomena in Artem Rhetoricam Gr.L.P. Ἐπειδὴ τέτταρές εἰσιν αἱ ἀνωτάτω ζητήσεις. Φημὶ δὴ τὸ εἰ ἔστιν. Allatio Interprete.

Ioannis Doxapatrij Prolegomena in Artem Rhetoricam P. πᾶσα ζήτησις εἰς ταῦτα καὶ μόνα. Ex Cod. Vat. mſ. Gr. 106. pag. 1.

Ioannis Itali methodus Rhetoricæ per Synopſim expoſita. P. Ἡ ῥητορικὴ μέθοδός ἐστιν ἐξ ἐνδόξων. Ex Vat. Cod. mſ. Gr. 316. pag. 141.

Maximi Planudis Prolegomena in Artem Rhetoricam. P. Τὴν ῥητορικὴν διαφόρως τινὲς ὁρίζουσι. Ex Cod. mſ. Vat. Gr. 1466. pag. 1.

Expoſitionum in Artem Rhetoricam, cum à Chriſtianis tum ab Ethnicis traditarum. Gr.L.P. περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκθέσεως τῶν κατὰ μέρος ὀφειλόντων ἐν τῷ παρόντι θεωρηθῆναι πονήματι. Allatio Interprete.

Matthæi Camariotæ Compendium in Rhetoricas Exercitationes Gr.L.P. Ὅρος προγυμνάσματος. Προγύμνασμα ἐστί. Allatio Interprete.

Longini Philoſophi Prolegomena in Epheſtionis Enchiridion Gr.L.P. Ἀλλ' εἴτε νέα τῶν μέτρων θεωρία. Allatio Interprete.

Troili Sophiſtæ in Artem Rhetoricam Hermogenis Gr.L. P. Ἐπειδὴ σὺν θεῷ τῆς ῥητορικῆς ἀρχόμεθα τέχνης. Interprete Allatio.

Anonymi Rhetorica Problemata εἰς τὰς στάσεις G.L.P. Νόμος ἐκέλευε, τὴν ὀρφανήν, μήτε τὸν ἐπίτροπον αὐτῆς. Allatio Interprete.

Georgij

Georgij Pachymeræ de Probationibus Gr.L. P. Πᾶν κεφάλαιον κατασκευάζεται. Allatio Interprete.

Romani Sophiſtæ περὶ ἀνειμένου κανόνες Gr.L.P. Οὐκ ἀγνοῶ μὲν ὡς τολμηρὸς καὶ περίεργος εἶναι δόξω. Allatio Interp.

Lesbonactis, ſiue Libonactis Ethnicodialecti. Gr. P. Σχῆμά ἐστι λόγου πλοκὴ τῶν τοῦ λόγου μερῶν κατά τινα διάλεκτον.

Synopſis Figurarum, quarum Hermogenes meminit in libris de Inuentione, & de Ideis Gr.L. P. Στρογγύλον σχῆμα ἐστὶ τόδε. Allatio Interprete.

Tiberij Sophiſtæ de Figuris apud Demoſthenem. Gr.L. P. Μέλλοντι τὴν τῶν σχημάτων θεωρίαν τὴν παρὰ Δημοσθένει κατανοεῖν. Allatio Interprete.

Herodiani de Figuris. Gr.L. P. σχῆμα ἐστὶν ἐξάλλαξις φράσεως ἀπὸ τοῦ κατάλληλου ἐπὶ τὸ κρεῖττον. cum Interpretatione, & Notis Allatij.

Georgij Choerobofci de Tragicis Rhetoricis Gr.L. P. Πάσης παλαιᾶς, καὶ νέας γραφῆς ποιητικοὶ τρόποι εἰσίν. Interprete Allatio.

Michaëlis Apoſtolij Byzantij deFiguris Poëticis G.L. P. Φράσις ἐστὶ λόγος ἐγκατάσκευος, ἢ λόγος. Allat.Int.

Leonis Allatij de Sophocle, & Eurypide iudicium, & amborum comparatio.

Michaëlis Pſelli, quæ ſit Hiſtoriarum differentia, quarum alteri Charicleæ, alteri Leucippe argumento ſunt. Gr.L.P. Πολλοὺς οἶδα καὶ τῶν ἄγαν πεπαιδευμένων. Allatio Interprete.

Dionis Sophiſtæ Epiſtolæ P. Συνίστημί σοι τὸν φέροντα τὴν ἐπιστολὴν ἄνδρα. Allatio Interprete.

Incerti de Componendis Cifris P. 7j, *qui maximis rebus agendis præſunt.*

Leonis Allatij de Cryptographia Græcorum Recentiorum Epiſtola ad Carolum Moronum, Eminentiſſimi Cardinalis Barberini Bibliothecarium.

Diadochi Episcopi Photicæ Epiri in Ascensionem D.N.Iesu Christi Oratio Gr.L. P.Φέρε μοι νῦν σὺν Ἰουδαϊκοὺς ἱερεῖς. ὥρα γὰρ ἐπινικίων λόγων.

Georgij Hagiopolitæ Oratio de Angelis Gr.L. P. Καὶ πάλαι τῷ θείῳ Δαυῒδ περὶ ἡμῶν πάντως προκελάδηται τὸ πνεῦμα. Allatio Interprete.

Leonis Centuripini Oratio in S. Iacobum Apostolum Gr.L. P.Ὑλικὴ μὲν αἴσθησις ἤδη τοῖς ὧν ἀντιλαμβάνεσθαι πέφυκεν. Allatio Interprete.

Leonis Siculi Grammatici Laudatio in S.Nectarium Patriarcham Constantin. Gr.L. P.Ἀρετὴν ἐπαινεῖν αἱρετόν. Allatio Interp.

Nicolai Pepagomeni Laudatio in S. Isidorum Martyrem Gr.L. P.Ἰσίδωρον τὸν γενναῖον λόγοις ἐγκωμιάζαι τῶν καθάπαξ ἂν εἴη. Allatio Interp.

Basilij Seleuciensis Oratio in S.Pentecostem Gr.L. P. Πυκνὰ μὲν, ἀλλ' ἐπωφελῆ τῆς ἐκκλησίας τὰ πνευματικά. Allatio Interp.

Eiusdem in B.Iobum Oratio Gr.L. P.Ὥσπερ οἱ κατὰ γῆν βασιλεύοντες σὺν ὑπὲρ αὐτῶν ἐν παρατάξεσιν ἀριστεύσαντες. Allatio Interp.

Ioannis Damasceni Oratio in ficum exsiccatam, & Parabolam vineæ G.L.P.Κινεῖ με πρὸς τὸ λέγειν ὁ ἐνυπόστατος τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς λόγος. Allatio Interp.

Eiusdem Oratio in Hypapantem Domini Nostri Iesu Christi Gr.L.P.Εἶχε μὲν ἡ τῶν γενεθλίων πανήγυρις. Allatio Interp.

E. Oratio in Dominæ nostræ Deiparæ diem Natalem Gr. L. P.Λαμπρῶς πανηγυρίζει ἡ κτίσις. Allatio Interprete.

E. Oratio in Dormitionem Deiparæ Gr.L.P.Ἔθος ἐστὶ

τοῖς

τοῖς ἐρωτικῶς προέστι διακειμένοις. Allatio Interprete.

E. Oratio in S. Barbaram Martyrem Gr.L. P. Ὑπέρκειται μὲν ὁμολογουμένως, ἅπασαν ἐγκωμίων σύνθεσιν. Allatio Interprete.

Eiuſdem, ſiue potius Ioannis Euboënſis Epiſcopi Oratio in diem Natalem Domini Gr.L. P. Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ τὰ τῶν σωμάτων στοιχεῖα. Allatio Interp.

Nili Chij Metropolitæ Rhodi Laudatio in Sanctam Matronam Chiam Gr. L. P. Οὐ ξένα ταῦτα τῆς παρούσης ἡμῶν πανηγύρεως. Allatio Interprete.

S. Iſidori Martyrium Gr.L.P. Κατὰ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Allatio Interp.

Vita S. Coſmæ Melodi Gr. L. Allatio Interprete.

Nicephori Blemmidæ Monachi de Vita, & rebus geſtis S.P. N. Pauli Latrenſis Gr.L. P. Μάτην οἱ πολλοὶ τὸν χρόνον αἴτιον ἀξιοῦσιν εἶναι τοῦ περὶ τὰ καλὰ ζήλου. Allatio Interprete.

Georgij Trapezuntij de Andrea Chio:

Ioannis Stauracij Chartophylacis Theſſalonicenſis Oratio in Miracula Myrorrhoæ Magni Demetrij Gr.L. P. Οἱ λόγες τοῦ μυρορρόα Δημητρίου τὰ θαύματα. Ποῦ γὰρ δίκαιον τὴν τοσούτων θαυμάτων. Allatio Interp.

Georgij Grammatici Laudatio in S. Barbaram GL. P. Ἔστι μὲν τοῖς οὐκ ἀξίοις ἐπισφαλὲς τὴν ὑπὲρ ἀξίαν ἐφάπτεσθαι. Allatio Interp.

Euodij Martyrium Quadraginta duorum Martyrum Gr.L.P. Φαιδρὰ μὲν παρούσης πανηγύρεως ἡ ὑπόθεσις. Allatio Interprete.

Theodori Studitæ vita, & laudatio Magni Arſenij Gr.L.P. Ἀστὴρ ἀειφανὴς ἡμῖν οὐκ ἐν τῷ ζῳδιακῷ κύκλῳ. Allat. Interprete.

Theodori Studitæ laudatio in S. Bartholomæum Apoſto-

poſtolum Gr.L.P. Μέγιστος ἀγὼν προσθήσω δέ τι, καὶ κλέος. Allatio Interprete.

Procopij Diaconi, & Chartophylacis laudatio in S. Apoſtolum, & Euangeliſtam Marcum Gr.L. P. Πάλιν Ἀποστολικὴ καταστράπτει πανήγυρις, καὶ πάλιν ἐγὼ τοῖς θιασώταις. Allatio Interp.

Arſenij Archiepiſcopi Corcyrenſis laudatio in S. Andream Apoſtolum Gr.L. P. Ζωγράφοι μὲν, καὶ λογογράφοι τὴν ἴσην τοῖς ἐντυγχάνουσιν προξενοῦσιν ὠφέλειαν. Allatio Interprete.

Photij Patriarchæ Conſtantinopolitani Epiſtola ad Nicolaum Papam Gr.L. P. Ὅτε τῆς ἱεραρχίας καὶ νοῶ τὸ μέγεθος ἀναλήψομαι. Interprete Allatio.

Michaëlis Glycæ de Pœnitentia Salomonis Gr.L.P. Εἰ δέ τις καὶ περὶ τοῦ σοφοῦ Σολομῶντος μαθεῖν βούλεται. Allatio Interprete.

Eiuſd. de Aſſumptione B. M. Virginis Gr.L.P. Περὶ δὲ τῶν συμβεβηκότων τῇ ἀειπαρθένῳ τοῦ Κυρίου Μητρί. Allatio Interprete.

Ioannis Phurnæ ad Gegorium Antigonitem de Miſſa Præſanctificatorum Gr.L.P. Ἐμοὶ δοκεῖ, Πάτερ ἅγιέ μοι, δεῖν ὅλως ἐν ταῖς ἁγίαις Τεσσαρακοσταῖς. Allatio Interprete.

Leonis Allatij de fine vitæ Ioannis Euangeliſtæ Cõmentarius.

Nicolai V. Vita per Iañettum Manettum P. *Vetus quadam peritiorum Auctorum*.

Franciſcus Philelphus in Vitam Nicolai Papæ V.

LIBER SEPTIMVS.

Himerij Sophiſtæ Oratio Epithalamica in Seuerum cum præmeditatione GL.P. Ἀπόλλωνα φασί μετὰ τὰς μεγάλας νίκας. Allatio Interpr.

Eiuſdem

Eiuſdem Polemarchicus Gr.L. P. Οὐ τοῖς ψέγουσι τὸν νόμον ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐγνωκότων λέγειν. Allatio Interprete.

Eiuſdem in Imperatorem Panathenaicus ineunte vere Gr.L. P. Χαῖρε φίλον φάος, χαρίεντι μειδιόων προσώπῳ. Leone Allatio Interp.

Choricij Sophiſtæ oratio in Procopium Sophiſtam Gazæum Gr.L. P. Ἴσως μὲν ἄλογόν τι δόξω ποιεῖν. Allatio Interp.

Eiuſdem Oratio in ſummumCopiarum ducem Gr.L. P. Ἄτοπον μὲν ἴσως ἐγχείρημα δόξει, καὶ θράσους μεστόν. Allatio Interp.

Libanij Declamationes nondum editæ.

Michaëlis Pſelli in Pulicem Oratio Gr.L. P. Τὸν κώνωπά φασιν ὡς ἐλέφαντα, καὶ ἵνα γε καθ' εἱρμὸν ὁ λόγος προΐοι. Allatio Interprete.

Eiuſdem Pediculi Laudatio Gr.L. P. Ἀλλ' ὁ φθεὶρ ἴσως τῇ ψύλλῃ τῆς εὐφημίας ἐπιβασκαίνειεν. Allatio Interpr.

Michaëlis Apoſtolij Oratio Funebris in Beſſarionem Cardinalem Gr.L. P. Ἔμελλον ἄρα μετὰ τὰ πολλὰ ἐκεῖνα δεινά, καὶ τῆς ἱερᾶς, καὶ φίλης μου πατρίδος. Allatio Interpr.

Eiuſd. Προσφώνημα in Beſſarionem Cardinalem. P. Τἀγαθὰ τῶν ἔργων θειότατε Καρδινάλιων. Allatio Interp.

Dionis Sophiſtæ Epiſtolæ V. Gr.L. P. Σύστημί σοι τὸν φέροντα τὴν ἐπιστολήν, ἄνδρα. Allatio Interp.

Vita Iulij Cæſaris Lagallæ, ſcriptore Leone Allatio.

Conſtantini diſcipuli Leonis Philoſophi carmina Elegiaca ad eundem. P. Μυρία μὲν δεδάηκας ὅσα προγενέστεροι ἄνδρες.

Leonis Philoſophi ad Carmina Conſtantini Reſponſio, & alia eiuſdem varij argumenti. P. Πολλοί με τωθάζουσι γλώσσῃ κερτόμῳ.

Noſſidis, Myrus, & Anytæ Epigrammata Græca non-

dum edita. P. Εἰς ἔρωτα. Α᾽δίον οὐδὲν ἔρωτος, τὰ δ᾽ ὄλβια δεύτερα πάντα.

Carmina de Herbis. P. Τοὺς πυρέττοντας τὸ χαμαίμηλον.

Philippi Thessalonicensis Poëtæ antiqui Carmina non edita. P. Α᾽νάθημα τῷ Ποσειδῶνι παρὰ Χαρικλέους. Α᾽γκυραν ἐμβρυοῦχον ἐρυσινηΐδα.

Leonidis Tarentini, siue alterius Poëtæ antiqui Epigrammata non edita. P. Εἰς Μηλὼ, καὶ Σατύραν τὰς αὐλητρίδας. P. Μηλὼ, καὶ Σατύρη τανυήλικες ἀντιγενείδεω.

Anonymi Carmina nonnulla. P. Τοσοῦτος ὅπλους καὶ μάτην καὶ περὶ πλέω.

Constantini Rhodij Iambi in Leonem Choerosphactem Græce. P. Α᾽λλ᾽ ὡς μεταλλεὺς καὶ σφαγεὺς χοίρων πέλων.

Eiusdem Scoptici Iambi in Theodorum Eunuchum. P. Σοφὸς μὲν οὐδεὶς εὑρεθήσεται ὡς θέμις.

Theodori Paphlagonis responsa Iambis. P. Α᾽παντές εἰσι τῶν φρενῶν ἠτημένοι.

Leonis Allatij de Mandragora liber.

Michaëlis Pselli Opusculum de admirabilibus Lectionibus cum Interpretatione, & Notis Leonis Allatij. Gr.L. P. Μηδένα καινῶν ἀναγνωσμάτων εἶναι ἀνήκοος. Allatio Interprete.

Zosimi in Demosthenem Oratio Gr.L. P. Δευτέρῳ μοι λοιπὸν ἐπιβιῶναι τῷ παιανιεῖ καιρός. Allatio Interp.

Diogenis Cynici Epistolæ ineditæ Gr.L. P. Διογένης Α᾽πολλήξιδι χαίρειν. Θηβαῖε Μεγάσθενες ἀπεθέμην τὰ πολλά. Interprete Allatio.

Cratetis Epistolæ ineditæ. P. Τοῖς ἑταίροις. φεύγετε μὴ μόνον τὰ τέλη τῶν κακῶν.

Dosiadis Ara cum Scholijs. P. Ο᾽λος οὐ μελιβρὸς ἱερῶν.

Gregorij Cyprij Patriarchæ Constantinopolitani de sui ipsius Vita ita disposita, vt ab alio narrari videatur.

tur Gr.L. P. Πατὶς μὲν τῷ συντεταχότι τὸ βιβλίον Κύπρος ἡ νῆσος. Allatio Interp.

Leonis Allatij in Emin. Card. Barberinum Oratio Græca, cum Collegium Græcorum reuiſeret. P. Μέμνων ὁ παῖς ὁ τῆς ἠοῦς ἐπ' ἀώρῳ τῷ πτώματι. Methodij Patriarchæ Conſtantinopolitani Vita Gr. L. P. Allatio Interprete.

LIBER OCTAVVS.

Anaſtaſij Antiocheni Patriarchæ de coacta in Perſi, de Orientalium Epiſcoporum Synodo Gr. L. P. Βασιλεύοντος Ἀρρενάτε τῆς Περσικῆς χώρας. Allatio Interprete.

Synodus ſub Emmanuele Comneno Imperatore Byzantino contra Soterichum, & ſocios Gr.L. P. Ἐπειδὴ ὁ μακρὸς χρόνος καινὸν ἀεί τι προΐσχεται. Allatio Interprete.

Ioannis de Raguſio Oratoris Concilij Baſilienſis miſſi ad Græciam, de ijs, quæ Conſtantinopoli peracta ſunt, Relatio. P. *Reuerendiſſimi in Chriſto Patres, & Domini*.

Tomus Synodicus contra Ancyranum Gr.L. P. Ἡ μὲν οὖν περὶ τῶν χρηματισάντων τούτων Ἀγκύρας τε. Allatio Interprete.

Nicetæ Chartophylacis Theſſalonicenſis de Diſſidijs inter Græcos & Latinos, alio atque alio tempore exortis. P. Ἀπὸ Ἐπὶ Γρατιανοῦ διὰ Παυλῖνον ἢ τὸ Εὐσταθιανῶν ἀρχηγόν. Allatio Interpr.

Photij Patriarchæ de noua Manichæorum hæreſi & ortu. P. Πολλοῖς ὁρῶντες ἀγνοούμενον, ὅθεν δὴ τὴν ἐπωνυμίαν τὸ βδελυκτὸν τοῦτο. Allatio Interp.

Methodij Patarenſis de Libero Arbitrio Fragmentum Gr.L. P. Ὁ μὲν Ἰθακήσιος γέρων κατὰ τὸν τῶν Ἑλλήνων μῦθον. Allatio Interp.

Georgij Gemisti de Fato Gr.L. P. Πότερα δὲ ὥρισταί, ἢ εἵμαρται ἅπαντα τὰ μέλλοντα. Allatio Interp.

Leonis Allatij Epistola ad Laurentium Forerum. Quid sentiant Græci de Vtiquetarijs.

Ioannis Damasceni Libellus rectæ Fidei Gr.L. P. Πιστεύω εἰς ἕνα Θεὸν Πατέρα παντοκράτορα. Allat. Interp.

Eiusdem de Virtutibus & Vitijs Gr.L. P. Ἰστέον ὅτι ἁπλοῦς ὢν ὁ ἄνθρωπος. Allat. Interp.

Eiusdem Congressus cum Saraceno Gr.L. P. Εἰπέ μοι ὦ Ἐπίσκοπε. Eodem Allat. Interp.

Georgij Trapezuntij de Recta Christianorum Fide ad Ameram, cum capta esset Constantinopolis Gr.L. P. Πολλά ἐστι τὰ παρακινήσαντα, καὶ πείσαντά με τολμῆσαι. Allatio Interpr.

Ioannis Matthæi Caryophili de Primatu Papæ contra Barlaamum Monachum Gr.L. P. Καὶ ταύτη μὲν ἀπεσκυβαλίσθω Νεῖλος, καὶ ὅσοι κατ᾽ ἐκεῖνον περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα. Eodem Caryophilo Interpr.

Iulij Cæsaris Lagallæ Disputatio de Sympathia & Antipathia rerum. P. *Dictionis de Sympathia & Antipathia, quid horum vtroque nomine significetur.*

Nicephorij Blemmidæ de Officio Imperatoris Gr.L. P. Παλαιός τις νόμος ἐπεκράτησε τοῖς πράγμασι συμφωνῶν. Allatio Interp.

Anonymi in Cantica Canticorum expositio Gr.L. P. Πολλοὶ τῶν παρ᾽ Ἕλλησι σοφῶν περὶ ἔρωτος λόγε τὴν ψυχὴν ἐπ᾽ αὐτὴν τὴν οὐρανίαν ἀψῖδα. Allatio Interp.

Leonis Allatij de Preputio Domini nostri Iesu Christi Diatriba.

Eiusd. in Hymnum Aristotelis Hermiæ dictum Commentarius.

Agathonis Diaconi, & Chartophylacis Bardanæ Tyranni contra Synodum Sextam attentata Gr.L. P. Ὁ ἁμαρ-

μάρτυλος ἐγώ. Cod. Gr. L. Ms. Vat. 853. p. 231. Cod. 834. p. 218.

Hippolyti Martyris expoſitio in Danielem Gr. L. Interp. Allatio.

Iulij Cæſaris Lagallæ de Cometis Opuſculum. P. *Superiorum rerum notitiam admodum exilem ad nos peruenire.*

Eiuſdem, An cælum ſit animatum anima, quæ tribuit eſſe, & conſtituit viuens, ſiue, vt vulgo dicitur, informante. P. *Videtur apparenti veritati magis conſentanea pars negatiua.*

Anonymi ad Summum Pontificem Epiſtola, de procuranda vnione Græcorum Gr. L. P. Μακαριώτατε Πάτερ. Τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἔργοις, τὰ δὲ λόγοις δείκνυται, τὰ δὲ ὑπ' ἀμφοτέρων. Allatio Interp.

Leonis Allatij Declamatio contra Scriptionem habita in Academia Humoriſtarum. P. *Scriptionem, eiuſque vſum, quem nonnulli admirabilem.*

Demetrij Metropolitæ Cyziceni de hæreſi Iacobitarum, & Chatzitzariorum Gr. L. P. Ἐπειδή σου τὴν ὑπερφυῆ, καὶ τῷ ὄντι βασιλικωτάτην φύσιν. Allatio Interp.

Leonis Allatij in Henrici Spondani Continuationem Cæſaris Baronij Annalium Notæ. P. *Scribis ad me, Vir humaniſſime, maxima te capi admiratione.*

LIBER NONVS.

Olympiodori Philoſophi Alexandrini Εἰς τὸ κατ' ἐνέργειαν Ζωσίμου, ὅσα ἀπὸ Ἑρμοῦ καὶ τῶν Φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα. P. Γίνεται δὲ ἡ ταριχεία ἀπὸ μηνὸς Μεχὶρ κέ.

Heliodori Philoſophi ad Theodoſium Magnum Imperatorem de Myſtica Philoſophorum Arte. P. Σκῆπτρα γαίης μέδοντες ὡς πᾶν ἐμφανές. Carmine Iambico.

Theophraſti Philoſophi de Arte Diuina. P. Οἱ τῶν σοφιστῶν ἄνδρες ὥσπερ ῥήτορες. Carmine Iambico.

Hie-

Hierothei Philoſophi de Diuina ſacraque Arte. P. Ἀπάρξομαι προσπλέξαι εὐφραδέστατον. Carm. Iambico.

Archelai Philoſophi de Arte ſacra. P. Ἡ πάνσοφος καὶ θεία τέχνη τῶν σοφῶν. Carmine Iambico.

Ex Democriti Phyſicis ac Myſticis. P. Ἡ φύσις τῇ φύσει τέρπεται, καὶ φύσις τὴν φύσιν νικᾷ. Dominico Pizimentio Vibonenſi Interprete.

Anonymi Πίνος ὁ μηδόλως φεύγων. P. Φεύγειν δὲ εἰρήκασι, δηλονότι πρὸς τὸ πῦρ ἐκτίθενται δύο.

Philoſophi cuiuſdam ad Theodoſium Magnum Imperatorem. P. Τὸ ὠὸν τετραμερές ἐστι κατὰ φύσιν ἐκ τῶν εἰρημένων συγκειμένων μορίων.

Zoſimi de Inſtrumentis & Caminis. P. Ἡ τῆς ὀργανικῆς καμίνου περιγραφή. κεῖται ἧς ὁ φιλόσοφος ἐμνημόνευσεν.

Anonymi de Arte ſacra. P. Τὰ μὲν τοῦ προοιμίου ἅλις. ἔλθωμεν δὲ ἐπὶ τὰ προκείμενον.

Stephani Maximi Philoſophi, & magiſtri vniuerſalis ad Heraclium Magnum Imperatorem, Doctrina de Sacra & magna Scientia. P. Ὁ ἄναρχος καὶ ὑπέρσοφος.

Democriti Phyſica & Myſtica. P. Βαλὼν εἰς λίτραν μίαν πορφύρας διοβολοῦ λίτραν.

Syneſij Philoſophi ad Dioſcurum in quendam Democriti librum velut Scholia. P. Τῆς πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς παρὰ σοῦ περὶ τῆς τοῦ θείου Δημοκρίτου βίβλου. Dominico Pizimentio Interprete.

Stephani Alexandrini Vniuerſalis Magiſtri & Philoſophi magnæ, & ſacræ huius Artis, de Chryſopoeia, Actionibus nouem. Ἐν πράξεσιν θ΄. P. Θεὸν τῶν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον, καὶ βασιλέα τῶν ὅλων καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ. Dominico Pizimentio Interprete.

Pelagij Sophiſtæ. Περὶ τῆς θείας ταύτης καὶ ἱερᾶς τέχνης. P. Οἱ μὲν προγενέστεροι, καὶ ἐρασταί, καὶ ἀνάπλεοι φιλόσοφοι. Dominico Pizimentio Interp.

Oſta-

Ostani Philosophi ad Petasium. Περὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς καὶ θείας τέχνης. P. Τῆς φύσεως τὸ ἄτρεπτον ἐν μικρῷ ὕδατι τέρπεται.

Nicephori Blemmidæ, de auro conficiendo, quod idem diuino auxilio opitulando confecit. P. Λαβὼν σὺν Θεῷ λίθον τὸν οὐ λίθον, ὃν λέγουσι λίθον τῶν σοφῶν.

Auctores de Chemia Græci, apud Leonem Allatium. P. Ἀνώνυμον λεξικὸν καὶ στοιχεῖον τῆς χρυσοποιΐας.

Michaelis Pselli Epistola ad Xiphilinum Patriarcham de auri conficiendi Ratione, Dominico Pizimentio Interprete. P. Ὁρᾷς ὦ Δέσποτα, ὃ ποιεῖς ὁ ἐμὸς δυνάστης, ἡ τῆς ἐμῆς ψυχῆς τυραννίς.

LIBER DECIMVS.

Leonis Allatij de Theodoris, & eorum scriptis, Diatriba.

Eiusdem de Nicetis, & eorum scriptis, Diatriba.

Eiusdem de Psellis, & eorum scriptis Diatriba jam edita emendatior & auctior.

Eiusdem de Philonibus, & eorum scriptis, Diatriba.

Eiusdem de Ioanne Damasceno, & eius scriptis, ex Opere eiusdem non edito de libris Apocryphis.

Eiusdem librorum editorum elenchus.

Illustrium Virorum Epistolæ ad Leonem Allatium, & Allatij ad easdem rescriptæ.

Andreas Taurellus.
Bartholom. Tortolettus
Bartholdus Nihusius.
Benedictus Mariottus.
Bernardus Madorius.
Carolus à S. Antonio.
Carolus Auantius.
Carolus Chartarius.
Christianus Rauius.
Clemens Tosius.
Elias Heingerus.
Federicus Morellus.
Ferdinandus Carolus.
Fortunius Licetus.

Fran.

Franciscus deCombefis.
Gabriel Naudæus.
Gaspar de Simeonibus.
Gotardus Voegelinus.
Gottofred Henschenius
Henr. Iulius Blummius.
Henricus Valesius.
Hieronymus Bardus.
Iacobus Gaddius.
Ianus Nicius Erythræus
Ioannes Hubertus.
Ioannes Bollandus.
Ioannes Cothunius.
Io: Feder. Gronouius.
Ioannes Morinus.
Isaacus Vossius.
Lælius Guidiccionus.
Laurentius Forerus.
Lucas VVaddingus.
Marcus Meilonius.
Marcus Peutingerus.
Melchior Incofer.
Michaël Ioannes Vimbodinus.
Nicolaus Heinsius.
Nicolaus Zoraccius.
Paganinus Gaudentius.
Paulus Bombinus.
Philibert. dela Mayre.
Philippus Tomasinus.
Reinoldus Dehnius.
Renatus Moreau.
Simon VVagnerechius.
Vincentius Marinarius.

DE LEONIS ALLATII,

Et Scriptis illius nonnullorum Clarorum Virorum Testimonia, quæ suggeret Eruditissimus Vir Carolus Moronus Eminentissimi Principis Cardinalis Barberini Bibliothecarius.

LICETVS
LEONIS ALLATII
Carmine
EXPRESSVS.

ROMÆ, Typis Maſcardi, MDCXLI.

SVPERIORVM PERMISSV.

CL. VIRO D. FRANCISCO CITESIO

Regis Christianiss. & Em.mi Card. Ducis de Richelieu

Medico, atque Facultatis Pictauiensis Decano Consultissimo.

GABRIEL NAVDAEVS S. P. D.

PHILOSOPHORVM, qui nunc sunt, facilè Principem Fortunium Licetum, cultissimi Poëtæ Leonis Allatij versibus expressum, cui potiùs offerre quàm tibi possem, Francisce Citesi, qui duobus illis in arte sua incomparabilibus Viris tertius accedis, non minoris etiam doctrinæ & experientiæ fama commendatus. Nimirum Italia tota, cuius hac in re iudicium nihil penitus à Gallorum sententia discrepat, vt industriam tuam in medendo tunc primùm admirata est, cùm Eminentiss. Cardinalem, & Ducem Richelæum Principem illum verè θαυματουργὸν ea, feliciter, duos & triginta annos vsum fuisse intellexit: ita maiorem in modum eruditionem suspexit: postquam in Opusculis tuis, quæ simul edita Lutetiæ fuerunt, nihil tritum, & plebeium animaduertit; nihil, quod non esset summo ingenio, & castigatissimo sermone expolitum deprehendit. Verùm præter hanc causam, illa etiam valdè mihi opportuna visa est, vt Liceti famam patrocinio tuo commendarem, quod tu vicissim ab eius præsidio, non minimum laudis accepisti, cùm scilicet hic, in eximio opere, quod anno istius seculi duodecimo, de ijs quæ diu absque alimento viuunt, publici iuris fecit, cuncta quæ paulo ante in aureo tuo libello de abstinentia puellę Confolentaneæ apud Lemouices scripseras, tanquam ab homine doctissimo profecta non modo laudanda, sed quod in rem maximè forent, diligenter excutienda suscepit. Vnde cum maximus ille Vir, auctoritate, qua plurimùm semper apud omnes valuit, nomen tuum efferre in lucem, & Italis præsertim commendatissimum facere pro virili conatus sit, existimaui propterea nihil fore rationi consentaneum magis, quàm si eius adumbrata Virtutum imago, fidei tuæ committeretur, vt quod Italis omnibus exploratum est, tuo etiam iudicio confirmatum Gallis innotescat; nempe Fortunium Licetum, eo dignitatis euectum esse suo merito, vt eruditissimus Vir omnium confessione Leo Allatius, ab Vrbano Octauo Pontifice, Optimo, Maximo, & Infante Delphino, Principibusq; Barberinis, nihil eo maius, aut præstantius habuerit, quod elegantissimis suis versibus celebraret. Vale, Vir amplissime, meque tibi addictissimum affectu, quo soles, prosequere. Romæ Pridie Kalend. Maij 1641.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

Εἰς

ΦΟΡΤΟΥΝΙΟΝ ΤΟΝ ΛΙΚΗΤΟΝ.

ΤΙΣ ἠέρος τέμνησι Δαίδαλος ῥόθῳ
Κύτος νευρῶ, κοῦφον ἰθύνας πτερόν;
Τὶς ὄσσε Λυγκεὺς ὀξέως ἀκαχμένω
Ἐκεῖθεν ἔνθεν ἐγκυκλῶν, τά τε πρόσω,
Τά τ' ὄντα μακρὰν εὖ διακρίνων ὁρᾷ;
Τὶς Γλαῦκος ἄλλος, ἢ Ἀσκληπιὸς νέος
Φερεσβίοις τέχναισιν ἰᾶται νόσους,
Ζωὴν τ' ἐπαρκεῖ, τὴν μόρος προσήλετο;
Τὸ πρὶν δ' ἅπερ κλύοντες ἐκθαμβούμεθα,
Γλώσαισι νῦν ὁρῶντες, εὐπόροις λόγοις
Ῥεχθέντα, πάντες ἑκὰς ἄπο βάλλομεν τάφον.
Καὶ γὰρ μάτην ἔνιψαν οἰωνοὺς Διὸς,
Πτόρθους ἰδ' ἄλλων εὐκλεεστέρους Θεῶν,
Θνητοῖς νόμους γράφοντας αὔτοις δασκίοις
Θεοῖς ξυνεῖναι, κἀπιμεμφθῆναι θρόοις,
Κείνων τε βουλαῖς ταῦτ' ἐπενθῆναι γραφῇ.
Τὶς δ' ἦλθ' ἀπ' Οὐλύμποιο; τὶς Θεῶν ξένως
Εἰσβὰς ΛΙΚΗΤΟΥ πουλυίδειας δόμους,
Αὐτοῖσι παμφαίνουσαν ἐξῆψε φλόγα,
Βουλὰς κλυτὰς τ' ἔσπειρε, καὶ Μουσῶν γέρα,
Τάπερ προσαυδᾷ, κ' ἐγχαράττει πυκτίοις.
Πάντεσσ' ἀγαστὸς, πάντεσσ' εὐφημούμενος
ΛΙΚΗΤΟΣ οὑμός; εἰ δ' ἀπιστεῖς μοι, πόνων
Σοφῶν ἐλέγκτα, Μῶμε, βίβλους προσδέχου,
Τὰς κεῖνος ἐξέδωκεν ἀφθόνως βροτοῖς.

LEONIS ALLATII

In

FORTVNIVM LICETVM.

Interprete Guidone de Souuigny Blæſenſi.

FREMENTE leuium murmure alarum cauas
Quis findit auras Dædalus, cœlo tenus
Abreptus? Acres ecquis obtutus ciens
Hinc inde Lynceus, temporum lapſam priùs
Seriem, proculque ſubſecuturam videt?
Quis Glaucus alter, aut recens Aſclepius,
Vitalis arte pharmaci morbos graues
Propulſat, &, quam falce mors atra nocens
Meſſuerat, animam corpori reddit ſuo?
Quæ geſta quondam mente ſtupefacta audias,
Nunc, cùm tuemur facta, ſermonum graui
Ratione, facimus atque mirandi modum.
Nam perperam dixere generoſo ſatos
Iouis, Deumque ſemine vmbroſa ſpecu,
Coïſſe Diuum cœtibus, ſcripto darent
Cùm fortè leges, ſicque reſponſa enthea
Spiraſſe Superum, quæque ſcripſerunt, Dei
Scripſiſſe calamo. Nam quis è Cœlo pedem
Retulit, nouoque tecta ſapientis modo
Subijt LICETI*; quo relucenti lares*
Illuminaret igne, conſilia inclita
Spargendo, Pindi dona, quæ loquitur ſuis,
Intexuitque paginis, laude omnium,
Miraculoque dignus æternùm meus
LICETVS*? At ſi Mome non credis mihi,*
Deſpector Operum, quæ Viri condunt graues,
Quos ille Libros affatim in lucem dedit,

Κεῖνος δ' ἄρ' ἀρθεὶς ὕψοσ' ὡς ἕδραν πόλου
Ἕκαστ' ἐπαθρεῖν, καὶ μετρῶν ἀντιστόροις
Τορνοῖς ὑφαίνει, Ἡλίου, Φοίβης φύσιν,
Ἄλων, Κομητῶν, Χειμάτων, Ὄμβρων, Δρόσου,
Νεφῶν, Χαλάζης, Ἀστραπῆς, Κεραυνίου
Βέλους τε, Πυρσῶν, Οὐρανοῦ πτύχας, Δρόμον,
Πλανήτας, Ἄστρα, δυσμενῆ τε καὶ φίλα,
Αἴθερας κλόνησιν, καὶ Πνοὰς δυσχειμέρους.
Ἔπειτ' ἐπ' αἶαν ἀσφαλῶς στήσας πόδας,
Βυθοὺς Θαλάσσης νερτέρους ὀξεῖ βλέπει
Βίᾳ προσηγηθὼν, κοῦφα, καὶ ῥώμῃ φρενῶν,
Κρυφθέντ' ἀποστᾶς, ἔστε τοὐμφανὲς φέρεις.
Ὅθ' οὕνεκ' οὐδὲν ἐστὶ κρυπτὸν, ἀλλ' ἔνι
Πάντεσσ' ἀκούειν, κἀπιτέρπεσθαι λόγοις.
Ποῖον δὲ γαίης τέλσον, ἢ ποῖον λάχος,
Εἰ καὶ μακραίγ' ἄπωθεν, οὐ παρεισαίεις,
Ὅσοις θ' ὑβάλλεις ἐκτυλιχθὲν προφρόνως;
Πέζας βέβηκας αὖρα, ἔνθεν ἐξάγεις,
Τὰ γαστρὶ κεῦθει, πάντ' ὀνήσιμα βροτοῖς,
Ἄκεσμά τ' οὐδὲν λανθάνει, εἴτ' ἐν λίθοις,
Ἢ ῥήμασ', ἢ χλόαισιν, ἢ τερασίοις
Ἔνδον προσίζει, καὶ προσήλωται γνόφῳ.
Ἄλλοι μὲν ἐκθροοῦσιν, ὡς ἐπαξίως
Μητρὸς μεταλλᾶς ὄργια παγκοίνου μόνος,
Αὐτοῖσιν ἁπλῶν, ἅσσα νέρθ' ὑπὸ χθονός.
Ἡ δ' ἄσσ' ἐπ' αὐτὴν εἴσαει προσγίγνεται.
Ψυχὴν [1] ἀγήρω, καὶ φθορᾶς ὑπέρτερον,
Οὐδ' ἄψεσι θνήσκουσι συνθανουμένην.
Καθ' [2] ἓν δὲ, καὶ πάντεσσιν ἐκτενῶς ὅλην
Γυίοις ἐφεδρεύουσαν, ἀτμήτῳ στάσει
Ξύναυλον, [3] ἤδ' αὖ πρὸς τὸ σῶμ' ἐπιρρεπῆ.
Ὅπως [4] δὲ γεννᾶταί τε, κ' εἰσχεῖται χροΐ,
Τροφὸς [5] τεγοῦσα, [6] Σώματι χ' ὑποκειμένῳ
Οὐδὲν διδοῦσα. Σπέρματος ζωὴν, σθένος
Πρῶτόν γ' ἐνεργὸν ἐς κατάστασιν γόνου.

1 *De immortalitate Animorum, Lib. 4.*
2 *De Animarum coëxtensione corpori, Lib. 2.*
3 *De rationalis Animæ varia propensione ad corpus, Lib. 2.*
4 *De ortu Animæ humanæ, Lib. 3.*
5 *De ferijs altricis Animæ, Disputationes.*
6 *De Anima subiecto corpori nil tribuente. deque Seminis vita, & efficientia primaria in constitutione fœtus.*

Κόσ-

Age meditare. Solus in ſedem Poli
Sublatus altè cernit, & cuncta inſciјs
Metitur. vnus mente perſpicuam capit
Solis, Dianæ, Circulorumque indolem,
Hyemem, Cometas, Nubila, Imbres, Grandinem,
Rorem, Tonitrua, Fulgetram, Cœli plicas,
Curſum, Planetas, Sidera benigna, horrida,
Auræque motus, Turbinem, & Venti minas
Tempeſtuoſi. Poſtmodum in terris pedem
Firmum reponens, gurgitem inferni Maris
Acutus aciem luſtrat. Hinc præceps gradu
Abſtruſa ſeparas, inque manifeſtum diem
Vi mentis effers; vt ſit occultum nihil:
Sed audiendi copia, & ſummo datur
His perfruendi gaudio. Quæ non prope
Quamuis remota climata, vel tractus facis,
Oculiſque prudens ſubijcis? Terræ ſpecus
Peruadis, & quæ celat abſtruſo ſinu
Vtilia, mundo retegis. Haud vllum tibi
Herbis, lapillis remedium, aut verbis latens,
Altiſque tenebris obſitum ignotum putem.
Communis aiunt ſolus arcana extrahis
Quàm benè Parentis, ore dum pandis ſacro,
Quæ terra cunque abſcondit, aut ſemper ſinu
Prægnante gignit. Non ſeneſcentem, neque
Corruptioni ſubditam, & ſenſu artubus
Iam deſtitutis non perituram ſuis;
Diuerſa membris ſit licet, totam omnibus
Animam ſecari neſciam, vt latè tamen
Extenſa pateat. Quàm ſit ad corpus ſuum
Propenſa monſtras. Deinde quo membris modo
Generata, corpus ipſa vitale induat.
Altrixque fiat, Nilque ſubiecto afferat
Penitus alumno, ſeminis vitam actuet
Vt vulua fœtum. Mundus vt & Homo ſimul

Con-

Κόσμου, [7] Βροτοῦ τ' ἀνάλογον. [8] Ἠδ' ἐπήορον
Τηλαυγέων λαμπτῆρα. [9] Τοῖς δὲ πρὸς δύο
Μεῖζον, μικρόν τε Λείριον, ἔνθ' ἐπιστατεῖ
Φύσις. [10] Οὐδεμίαν ἐς σῶμ' ἐπιρρέπει νόμοις
Ψυχὴ φύσεως. [11] Φοίβης θ' ὑποσκότιον φάος,
Τηρούμενον ἐν ἐκλείψεσι, καὶ ξυναρμογαῖς.
Οὐκ [12] ἀργὸν ἐν τοῖσδ' ἀλλὰ δραστικὸν νόον,
Ἔγνων, [13] Φάος, [14] Τέχνην τε, καὶ Φύσιν ἅμα,
Κέντρου [15] φορὰν, πέριξ τε, [16] καὶ Γαῖαν μόνον
Κέντρον φορᾶς, [17] Κίνησιν αὖ μεμετρημένην
Ὀλίγιστον, ἣν ῥέζουσιν οἱ ξιφηφόροι
Πόλου Κομῆται δυσμενεῖς ἐξαλλαγήν.
Εἴδη τ' [18] ἐκείνοις ὅσσα τ' ὀπηδεῖ. [19] Τειρέων
Καινῶν γονὰς, πλάνας τε, καὶ [20] πρῶτον Φύσιν
Κινοῦσαν. [21] Ἐν δ' αὖ ἐντελῆ καταστασιν
Κόλποις τεκούσης κτώμενον νέον βρέφος.
Τροφῆς [22] τ' ἄτερθε ζῶντας ἐν χρόνῳ μακρῷ,
Ζώντων [23] τ' ἐθελημὸν ἐς φάος διέξοδον.
Ζωὴν, [24] Τεράτων τε [25] μιξοσύνθετον φυήν.
Ἃ [26] δήπου εἰσὶ πᾶσιν Ἰητρῶν ποτὲ
Δόξαντ' ἀρεστὰ, τοῖς τ' ἀπὸ Περιπάτου Σοφοῖς.
Φελσινίνης [27] λαΐγγος ἔμφυτον φάος.
Λύσεις [28] ἐπιστολαῖσι τῶν ζητουμένων.
Εἰδ' αὖ μελιχρὸν ἦτορ, ἤπιόν τ' ἔθος
Θερμουργὸς ἀνὴρ κέρτομον σείσας βέλος,
Τρέψει πρὸς ὀργὴν, καὶ παλαμναῖον χόλον,
Εὐθὺς Νέμεσιν κάλεσσε, καὶ δίκην γραφῇ,
Δύσκλειαν ἄπτων εἰσαεὶ κακορρόθοις.

Ὤρυ-

7 De Mundi, & Hominis Analogia, Lib. 1.
8 De lucidis in sublimi, Disputationes.
9 Lilium maius, siue de Natura assistente.
10 Lilium minus, siue de Anima ad corpus physicè non comprehensa.
11 De Luna subobscura luce prope coniunctiones, & in deliquijs obseruata, Lib. 3.
12 De Intellectu agente, Lib. 5.
13 De natura, & efficientia Luminis, Lib. 3.
14 De Natura, & Arte, Lib. 2.
15 De Centro, & Circumferentia, Lib. 2.
16 De Terra vnico centro motus singularium Cœli particularium, Disputationes.
17 De regulari motu, ac minima parallaxi Cometarum cœlestium, Disputationes.
18 De Cometarum attributis, Controuersiæ.
19 De nouis Astris, & Cometis, Lib. 6.
20 De Natura primò mouente, Lib. 2.
21 De perfecta constitutione Hominis in vtero, Lib. 1.

22 De his, qui diu viuunt sine alimento, Lib. 4.
23 De spontaneo Viuentium ortu, Lib. 4.
24 De vita, Lib. 3.
25 De Monstrorum causis, natura, & differeatijs, Lib. 2.
26 Peripatetica, Medicaque placita.
27 De lapide Bononiensi lucem in se conceptam ab ambiente claro, mox in tenebris mirè conseruante.
28 De Quæsitis per Epistolas à C. Viris Responsa.

Conueniat. Altas luminis lati faces.
Par Liliorum Maius, & Minus, cui
Natura præses: anima nec prona expetit
Mortale physicè corpus. Vt Phœbi soror
Deliquia patiens, dumque germano coit.
Abstrusa niteat, & suboscura face.
Non otiosum Spiritum, at agentem tuis
Nouere chartis. Lumen; Artemque & Physin.
Et circulares retegis ad centrum ambitus.
Solamque centrum circuli, & motus Humum.
Motumque redigis, quem Polo ensiferi secant
Alto Cometæ, qui fatiscentes vices
Sensim reuoluunt. quod Cometarum sequax
Sit attributum. Siderum exortus nouos,
Erroneosque. deinde quæ primùm mouens
Natura. ventre quem materno statum
Acquirat Infans. tum diu expertes cibo
Vixisse multos pandis, & Viuentia
In lumen orta sponte. permixtam indolem
Chimæricorum corporum. vel si vspiam
Sunt visa Medicis placita, vel ab alto Sophis
Deambulacro. Lapidi Felsinio insitum
Lumen. resoluis & Quæsita Epistolis.
Mansueta quòd si corda, suauemque indolem
Iniuriosum spiculum linguæ mouens,
Procax, feroxque vindicem calamum trahit,
Extemplò scripto Nemesim vltricem vocas;
Opprobriumque Zoilo æternum calet.

Per-

Ὤρυξεν [29] Ἄθῳ. [30] πρὸς δέ τ' Αἰαίην χθόνα,
Κίρκην τ' ἐς αὐτὴν ἧκε Λαρτίου γόνον.
Ἔωσε [31] Πέλλην ἔμπλεον λευκοῦ γλάγους.
Καὶ [32] πομφόλυγ' ἐς Κάμηλον ἐλευθεροστομεῖ.
Καὶ ταῦτα μὲν τοι κεῖνος ἐξεσκεμμένως,
Σιώνους τε δέλτοις ἐγχαράττει. εἰ δέ που
Ῥίψας μερίμνας θυμὸν ἐνδιώσει γαύει,
Πρὸς θ' ἱλαρὸν τρέψησιν, ἣν ἔχει φρένα,
Λύχνους [33] παλαιῶν μέχρι τοῦ κεκρυμμένους.
Θεόν [34] τε πρὸς καὶ Φῶτας εὔτονον σέβας
Ἀριστοτέλους, [35] Ἰδίων τε δέλτων ξυγγραφήν.
Αἴνους [36] ἀρίστων, [37] Κρίσπιν, [38] Ὠὸν Σιμμίου
Θεοκρίτου [39] Σύριγγα, [40] Ἱμέρου Πτερά,
Πέλεκυν [41] Ἐπειοῦ, [42] Δωσιάδου Θυτήριον,
Πορφυρίου [43] Πύθιον, ἠδὲ [44] Γηγενοῦς,
Καὶ [45] Πυρονάρχην, ἄλλα θ' ἁπλῶς μυρία,
Ὡς μὴ λέγοιμι πάντα, συμπλέκων λόγους,
Αἰὲν προσόντα χερσὶν ἐν πουλυστόρων,
Οἷς περ καθ' ὥραν ἦτορ ὁπλίζει σοφῶν,
Μήδεσι πάντας ἐμφρονεστέρους τιθῶν.
Ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖσδεσι θαυμαίνω φρόνιν,
Τοὐμοῦ ΛΙΚΗΤΟΥ, καὶ μεγίφθογγον λόγον.
Μάτην προσαυδᾷς ὅστις ὢν κυρεῖς, φάτιν
Ψευδῆ προτείνων, Ζῆνα, καὶ Μούσας βροτῶν
Φράζειν ἰωῇ εἴπερ ἤθελον, μιᾷ
Πλάτωνος αὐδῇ θεῖον ἀρτύσαι λόγον.
Ἴσως δὲ μῦθος οὐχ ἑκὰς βάλλει σκοποῦ,
Πρίν που ΛΙΚΗΤΟΝ ἐς φάος μολεῖν. ἐπεὶ
Δ' ἐπῆλθε μήδη πυκτίοις εἶρον σοφὰ
Φθόγγοισιν ἐμμελέσι, καὶ κεδνοῖς κρότοις,
ΛΙΚΗΤΟΣ αὐτόχρημα θέσπιος λόγου.
Τί μοι Πλάτωνος ἱστορεῖς θνητὴν ὄπα,
Ἔνθ' ἐξὸν ἐνθέοισιν αὐδῆσαι θεοῖς;

29 *Athos perfossus, siue, Rudens eruditus de Alimento.*
30 *Vlysses apud Circem, siue de quadruplici Transformatione.*
31 *Mulctra, siue de duplici Calore.*
32 *Scholium de Camelo Bulla.*

33 *De Lucernis antiquorum reconditis, Lib. 4.*
34 *De Pietate Aristotelis erga Deum, & Homines, Lib. 2.*
35 *De Historia propriorum Operũ, Lib. 2.*
36 *Elogia Clarorum Virorum.*
37 *Allegoria Peripat. ad Aenigma*, Aelia Lælia Crispis, *Lib. 2.*
38 *Imitationes figurati metri à Simmia Rhodio inuẽnti.*
39 *Encyclopædia ad Syringam Theocriti.*
40 *Encyclop. ad Alas diuini Amoris.*
41 *Encyclop. ad Epei Securim.*
42 *Encyclop. ad Aram Lemniam Dosiadæ.*
43 *Encyclopæd. ad Aram Pythiam Publij Optatiani Porphyrij.*
44 *Encyclop. ad Aram Nonarij Terrigenæ.*
45 *Pyronarcha, siue de Fulminum natura, deq; Febrium origine, Lib. 2.*

Perfodit Athon. Ææo ad Circem solo
Genus Laërtæ compulit. Mulctram impulit
Albo refertam lacte, liberior loquens
Bullam in Camelum: Quæ sciens ille edidit
Considerate paginis. Atsi abstrahat
Lætitia mentem, derelinquatque obsitas
Labore curas, temporum abstrusos Lychnos
Hùc vsque veterum: quem Deambulantium
Princeps & erga Numen, atque Homines habet
Cultum, reuelat. ipse propriarum venit
Memorator Operum. laudat Heroas viros.
Theocriti Syringa. Dosiadæ sacras,
Optatiani Porphyri, & Nonarij
Aras. Vetustam Crispin. Ouum Simmiæ,
Securim Epei. Pyronarchamque arduum.
Alas Amoris. operaque innumeris noua
Mandata chartis, ne recensendis vacem
Sermone vario singulis, doctæ terunt
Quæ sæpè dextræ, cum quibus sapiens Virum
Cor semper armat, cogitatisque optimis
Prudentiores reddit. Hæc præter mei
Miror LICETI *prouidam mentem, stupens*
Melliflua laudo verba. Mendacem asseris
Famam locutus, quisquis es, Iouem, & Deas
Studio loquendi voce mortali, vnico
Platonis ore verba diuina elloqui.
Hæc forte fama non stat à vero procul,
Lucem priùsquam cerneret: at vbi meus
Venit LICETVS, *grauia proponens suis*
Concepta labris, ipsaque sonoris modis,
Nec non verendis resonat, Æthereæ vtique
Germana linguæ imago, mortali expetis
Loqui Platonis voce, cum liceat Dei?

LEONIS
ALLATII
HELLAS,

In Natales

DELPHINI GALLICI.

ROMÆ Excudebat Maſcardus MDCXLII.

SVPERIORVM PERMISSV.

ILL.^MO ET REV.^MO D.

CAROLO

DE LA VIEVVILLE

Abbati Commendatario de Sauigny.

LEO ALLATIVS.

GESTIIT HELLAS mea te adoptare Patronum, Abbas Ill.^me ſtatim atque deſcriptam his verſibus felicitatem præſenſit, & reditura in Argiuorum fines, vindice atq; authore Gallo, priſtina ſecula. Fortunati, & miraculo propiores DELPHINI GALLICI Natales ad tantas illam ſpes erexerunt: at Lutetia Pariſiorum, & totum fermè Regnum florentiſſimum quàm latè extenditur, ipſis etiam Athenis ἀττικώτερον, impatientia moræ illius eiuſdem vota ſollicitat, vt, quæ deprompſit vaticinia, fideliſſimo quàm primùm euentu firmentur. Coaleſcent in vnum corpus, quamuis remoti longo terrarum, & marium interuallo, Franci cum Græcis, quos eadem

 lin-

linguæ communio ab innatæ dissensionis periculo liberauit, quę diuersarum gentium animos consueuit in contrarias partes distrahere. Assertorem libertatis futurum in Regione nobilissima Heroëm suum demonstrant, cuius loquelam amant perdiscere; cùm suam Laconibus addiscendam minitaretur superbus Macedo, quibus durum seruitutis iugum imponere cogitabat. Adeoque penetrabunt in eos portus, popularium more veriùs quàm sociorum, tantum aberit, vt quidquam ab ijs velut ab hostibus pertimescant. Quòd si fas est oraculo Vatis meæ quædam adiungere, ipsum te mihi videre videor exercitus Regios antecedentem Oratorem ad Græcos de præstanda Summo Pontifici obedientia, & bello aduersus Christiani nominis hostes inferendo. Præibis verba pius fecialis, quibus se pro Christi aris, & fide Petri deuoueant: subsequentur alacres, & restituendam sibi triumphabunt, quæ dudum Seruatoris merito parta erat, libertatem. Mouebit quippe homines authoritas dicentis, cum quo sese agnoscent eadem sermonis societate coniunctos, & ea, qua polles, in exprimendis sensibus facilitate loquentis. Accendent animos ignitum eloquium Dei, quod diligis; augustiora Theologiæ mysteria, quę complecteris; singu-

gularis in Antiſtitem ſacrorum noſtrorum obſeruantia; &, qui vel vnicus te Gallum probauerit, perpetuus in Regem amor. Illa conciliatrix animorum vrbanitas, quæ te ſummo apud ampliſſimos Aulæ Romanę proceres beneuolentiæ loco collocauit, aſſequetur à frequentiſſimis populis, quidquid ad Eccleſiæ vtilitatem pertinebit, & ad tanti Principis dignitatem, & gloriam. Denique fortunabit conatus illos tuos propitium ab ea, quam ſeruas, morum integritate Numen, in ampliſſimarum licet fortunarum copiam deductus ſorte ipſa naſcendi. Aggredere, Vir Illuſt.me in vaticinantis HELLADIS patrocinio hęc prima obeundi tanti muneris initia. Illud porrò ſuſtinere perges, nec abdicabis priùs, quàm iuſtiſſimum de victis barbaris triumphum referemus; niſi te virtutes tuæ, & pręclara de Religione, de Pontifice, de Eccleſia, de Rege, de Delphino, de Gallijs, de Literis merita ad altiora euectum faſtigia reſurgenti Gręcię eripiant, & vberiora præbeant carminibus noſtris argumenta.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ.

Εἰωθός ἐστιν, οὐδ' ἀπεικὸς τοῖς τρόποις·
(Φυᾷ γὰρ εἰθίσθημεν εὐμενεῖς πέλειν,
Καὶ φῶσιν εὐπράττουσιν εὐπράττειν ὁμῶς,)
Εὖ τ' αὖτις εἰς φῶς μητρὸς ἐκ κόλπων μόλῃ,
Μητρὸς κρατούσης αὐτοκρατοῦντι χθονός,
Σκήπτροις γονήων πάντας εὐθυμουμένους
Ἐραννὸν ἥβῃ θυμὸν ἐκδόντας, μέγα
Γηθᾶν τε, κ' εὐφρανθέντας εὐδείπνοις πότοις,
Μολπαῖσι ταρφεῖς ῥᾶστ' ἐπεντύνειν χορούς.
Εἰ δ' ὃς κυήθη πρῶτος ἐν γοναῖς λαχών,
Μέλλει πατρῴους ἐμβατεύσασθαι δόμους,
Σκήπτρων τε κλήρους, μᾶλλον ἰάνθη κέαρ,
Γῆθος τ' ἄεξεν εὐτυχεστέροις τόκοις.
Καὶ ταῦτα μὲν πέφυκε τῶν εἰωθότων.
Ἢν δ' ἐξ ἀτέκνου γαστρὸς ἐκγεγὼς τύχοι
Ἄφνω ποτέ τις. ὁ δ' ἐν μέσῳ χρόνος μακρός,
Σπονδαί τε πολλαί, καὶ θύη τ' ἐνθύμια
Θεοῦ ἐξακέοντα δυσπαραιτήτων φρενῶν
Χόλον, πονηρῶν εἵνεκ' ἀμπλακημάτων.
Ὢ πῶς ἄπειρον πάντας εἰλήφει γάνος.
Ὢ πῶς περισσὸν ἀσθενοῦντες ἐντρέφειν,
Καὶ χαρμονὴν στήθεσφιν ἐκκρύψαι τόσην,
Οἷον κυβιστητῆρες ἀλλοίῳ ποδὶ
Πλήττουσι γαῖαν, καὶ χθονὸς μετάρσιοι,
Ὅπως πετεινοὶ ἐναρθμοποικίλῳ φορᾷ
Θοῶς ἐπαιθύσσουσιν εὔπτερον δέμας,
Ξένοι, πολῖται, συγγενεῖς, ἐχθροί, φίλοι.
Ὁρᾷς ἄρ' ὄψιν τήνδε, ἢ μέλλεις ἔτι;
Τίη σε φεύγει, κ' ἀγνοεῖς θεαμάτων,

Κάλ-

LEONIS ALLATII.
HELLAS.

Interprete Guidone de Souuigny' Blæſenſi.

RECEPIT vſus non ab humana indole
Alienus, (animo namque nos placido parens
Natura genuit, quò reponendo inuicem
Beneficio certetur) vt matris ſinu,
Matris potentis regna moderanti Patri,
Si puer in auras prodit, hoc ritu frequens
Sceptris paternis imperatarum probè
Gratetur agmen gentium, & proli apparet
Prolixa riſu gaudia, & lautis cibis
Cyathisq; feſta carmina, & denſas paret
Facilè choreas. Cumque materna locum
Sortitus aluo principem, patrios lares,
Et præpotentis iura, titulosque occupat
Hæreditatis; imbre lætitiæ nouo
Liquentur animi; quippe natalis diem
Felicioris celebrat. Hæc plauſus quidem
Communioris cauſa. Quod ſi infans beat,
Exſpes tot annos, neſcium partus torum,
Poſtquàm exolutæ iamdiu Cœlo preces,
Et libata aris thura difficilem priùs
Ob impiorum ſcelera placarunt Deum;
O' gaudiorum quantus exundat liquor!
Superfluentes qui voluptates ſinu
Fouere nequeunt, quàm malè interna occulunt
Repoſta mente gaudia! alternis ſolum
Ferire plantis more ſaltantum ſolent:
Motu per auras vtque multiplici alites
Sublime librant corpus, exultant ſimul
Cognatus, hoſpes, ciuis, atque animo pari
Amicus, hoſtis. Macte, quid nectis moras?
Fruuntur oculi? te ne communis fugit

Læti-

Κάλλιστον, ὧν προσεῖδον ὀφθαλμοί ποτε;
Λαοῖς ἄνασσε ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ πατὴρ ἅτε
Φίλος, πολιούχοισιν ἐμβεβὼς δίφροις,
Γνώμων ἄριστος, ἧς ἀριστεύεσκε γῆς,
Δίκας διαιτῶν, ἔνθ' ὕβριν γεννᾷ κράτος,
Ἄθεσμά τ' ἔργου, τοῖσιν ἄασ' ἀτάσθαλος
Ἀνὴρ ἄριστον ἀνδρ', ἐπεγγυῶν νόμοις.
Ἄναξ ἀνάκτων εὐτυχέστατος φανεὶς,
Βίην ἄαπτος, θάρσος, ἀφνεὸς φρένας
ΛΟΔΟΙΚΟΣ ἰσάριθμον εὐθύνων λεών,
Μέγας μεγίστοις ἀξιώμασι πρέπων.
Τίς μιν, τίς οὐ δείδοικε; τὶς πάλιν Θεὸν
Φιλῶν ὅπως, ἔντιμον οὐ διδοῖ σέβας,
Τιμῆς παρ' αὐτοῦ χρηστὰ λαγχάνων γέρα;
Ἆρ' ἔστιν ἰσχὺς, ἢ βία δορυσθενὴς,
Ἢ μυρίοισι λαμπρὸς ἡγεμὼν στόλοις
Ὃς οὐ μόλις φανέντι ποιπνύει θέραψ,
Ζεύγλαν θ' ὑπεισδεὶς δούλιον παμμειλίχῳ
Πρόμῳ λατρεύει, αὐτὸς ὢν ἐλεύθερος;
Πόλις τὶς, ἢ τέραμνον, οὖρος, ἢ σπιλὰς,
Ἢ τ' ἄλλο γαίης ἀγχιτέρμονος μέρος,
Ἤτ' οὖν πολυκλύστοισι κυμάτων σάλοις
Ἐξ οὗ πέφυκε νῆσος ἐγκονουμένη,
Οὐχ εἶξεν εὐθὺς, καὶ προσήρμοσεν κάρην
Δεχθεῖσα νεῦμα φίλτατον πανολβίου;
Δίζοιμεν ἄλλην αἶσαν; οὐ χθονοστιβὴς
Ἄλλη νέη βέβηκεν ἐκ πόντου βυθῶν,
Ἢ νῦν Θεοῦ βουλαῖσι προστεταγμένη
Πρῶτον γ', ὅπως πρώτου γε προστατῶν πέδου
Πρώτη βραβεύσει σκῆπτρα, καὶ σώσει κλέος;
Ἓν δὴ μόνον ταράττε τοσούτου φρένας,
Δεινῇ τ' ἐπισκοποῦντα συμφορᾷ τύχη
Ἔτειρε, κἀπήλγυνε. πρὸς δὲ καὶ γάνος
Ἄλλων ἐκύκα ξυννεφεῖ στιχώματι.
Ἄπαις γὰρ ἔσκε χρόνιος, οὐδέ οἱ ποτὲ
Μακροῖς γονὴ βλάστησεν ἐν εὐνήμασιν.

Ἤβαι

Lætitia? mentem ſic tuam retrò omnium
Spectaculorum maximum oſtentum latet?
Rex imperabat GALLIÆ, cari gerens
Vices Parentis, præpotentique inſidens
Throno, dominij regula excellens ſui,
Ius cuique reddens, opera cùm potens fauor
Iniurioſa, neſcia & legis parit,
Queis iura ſpernens prauus offendit bonos:
Beatiorum Rex Monarcharum, quati
Non facilis vllo robore, aut audacia,
LODOICVS, agmen plebis immenſæ regens,
Autoritatis maximo maior gradu.
Quis non eum veretur? ac veluti Deo
Reuerentiorem non ei cultum exhibet,
Meſſem amplioris inde virtutis ferens?
Quæ vis? quod animo robur? aut haſta valens,
Aut copiarum mille ductor inclytus,
Qui non, eo, miniſter, aſpecto, manum,
Seruire promptus tribuat, & collum iugo
Seruile placido ſubdat, & factus ſua
Obediendi ſorte liberior, colat?
Quæ ciuitas? quæ tecta? quod montis iugum?
Specuſue, & ampli limes extremus ſoli?
Quæ fluctuantis Inſula, aut Iſthmus maris
Emerſus alueo, tam beati Principis
Deſideratum quò ſequi nutum queat,
Non ceſſit, aut adiecit extemplò caput?
Eſt alia ſors quærenda? tellus ne altera
Calcanda pedibus, rurſus erupit vadis
Pelagi profundis? fortè, vel iuſſu Dei,
Emerſa primùm eſt, prima, quo primi omnium
Regis coronam gloriabunda occupet,
Decuſque ſeruet? Cauſa turbanda ſuper
Hæc vna mentis; Preſſit ærumna Ducem
Fors imminente, tetrico & vultu omnium
Susdeque vertit gaudia: expertem torum
Nam prole cernit, ſterilis & coniux diu

 Con-

Ἥβαι δ' ἔλαμψαν ἐν λέχει νεάνιδες.
Εἶτ' ἀνδρὸς ἀδρὸν ἐξασθενήσασαι κράτος,
Καὶ δὴ ῥέπουσ' ἐς γῆρας, ἢ πολλοὺς χρόνους
Ἄκαρποι, οὐδὲ χρηστοὶ, οὐδ' ἔχουσιν οἷς
Λείψουσι πλοῦτον ἄφατον, ἕδνα, καὶ θρόνους.
Ἔνθεν πόσις σύννομος, καὶ κλυτὴ δάμαρ,
Καὶ πᾶς τις ἄλλος, ᾧ φίλον Θεοῦ σέβας
Ὄψει κατηφεῖ, καὶ νόῳ πεπνυμένῳ,
Τὸν πρὶν ἐν εὐχαῖς αὖθι κίκλησκον Θεὸν,
Ἤτουν τε παῖδα, καὶ γένους εὐκαρπίαν,
Ὅπως πατρῷα παισὶν ἐκ παίδων μόλοι,
Πάγκληρα, μὴ δ' ἐπακτὸς ἁρπάζει ξένα.
Τὶ δ' οὖν ὁ κινῶν οὐρανοῦ Θεὸς χύσιν,
Πέδον διοικῶν ἡνίοις ἀκαμπέσι,
Διδοὺς, ἐῶν διψῶσιν, ὡς φίλον, βροτοῖς,
Ῥίζων τὰ πάντα, καὶ σοφῶς τεχνώμενος.
Τείνει μὲν ὄμμα πανταχοῦ θοῶς στρέφων,
Εἰ καὶ πανούργοις σχετλίων μοχθηρίαις
Λυπρὸν θέαμ' ἐσεῖδεν, ἐντείνει δ' ὅμως,
Γαίης θ' ὁρᾷ κρηπῖδας, ἃς στήσας ἔχει,
Βρασμοῖσι δεινοῖς ῥιζόθε κλονουμένας,
Νείκεσι δ' ἀνδρῶν, καὶ δυσιάτοις μόθοις
Χθονὸς πρόσωπα λαμπρὰ δύσμορφον στολὴν
Βαλόντ', ἄτιμα ὑποβρυχίοις νάειν κακοῖς,
Βροτῶν δὲ χειμαθέντα τρηχείαις μάχαις
Ῥέπειν γένεθλ' ἐς τ' οὐδὲν εἰκονούμενα.
Οἴστρῳ δ' Ἐριννὺν δριμὺ λυσσῶσαν χέειν
Ἄτην τε, πημονήν τε πλουσίᾳ χερὶ
Ἀνδράσι πρῶτα τῶν φρενῶν τητωμένοις.
Ἤχθηρε ταῦτα Παντάναξ· τίη γὰρ οὔ;
Θελχθεὶς δὲ πάντων εὐμενεστάτοις λιταῖς
Κούρην ἄτεκνον εἶπεν εὔγονον πέλειν,
Καὶ παῖδα φῦσαι πημοναῖς σωτήριον,
Τοκεῦ μέγιστον χάρμα, καὶ πᾶσι βροτοῖς.

Ἐλκ-

Connubiorum fœnore optato caret.
Iuuenile thalamo tempus accendit faces,
Ætasque pollens viribus, & acris viri
Virtus in annos repit, & senio imminet
Infructuosa, proh dolor! & inutilis.
Hæresque deerat, qui perimmensas opes,
Et possidendos ineat Heroum thronos.
Consors maritus inde, Coniuxque inclyta,
Et subditorum quisque, cui carus Dei
Sit cultus, oculo pronus, atque animo inuocat
Prudente Numen, filium, & magni rogans
Fœcunditatem generis, vt capiat Patrum
Hæreditatem filiorum à filijs
Propago, & hospes nè subintrusus ferat.
Quid ergo? liquidos qui mouet Cæli globos,
Et irretorto qui solum frœno regit,
Hominumque votis, pro voluntate, annuit,
Qui cuncta fulcit, arte sapienti sua
Molitus opera, diuidit celeri vndique
Diuersa motu lumina; ingenium licet,
Faciemque scelerum videat; aduertit tamen,
Partes & imas, ipse quas struxit, soli,
Tumultuanti funditus quassas notat
Feruore belli, perque remedij inscias
Rebelliones obtenebratis humum
Sine honore cilijs vergere in præceps mali,
Mortaliumque sic citò exhaustum genus
Humi iacere, marte consumptum truci.
Oestro incitatas quid quod Eumenidas videt
Immane quantùm furere, & humanum feris
Turbare damnis, mentis alienum, genus,
Læua malorum qua locupleti valent.
Rex execratus ista; nam quidni? pijs
Euictus immo precibus, Hac fœtu tenus
Carentis, inquit, prodeat vuluæ sinu
Patrijs beatam cladibus metam puer
Ortu daturus, atque lætitiam omnibus.

Ἔλησεν οὔπω ῥῆμα, καὶ παῖς μέσοις
Ἠρθροῦτο, καὶ κινεῖτο, κ' ἐξοφέλλετο
Κόλποις ἄγηπτος αἵμασι μορφωθεὶς πατρός.
Ἐπεὶ δὲ μῆνες, χ' ἡμέραι μέλον πολέ,
Μέγιστον ἐξιώεισεν Ἡρωῒς γόνον
Κόλπων μεγίστων, καὶ μεγίστῳ πρόσφορον
Φέρουσα πατρὶ δῶκε φιλτάτη πολύ.
Κῦμ' ἔνθα λύπης, καὶ λυγροῦ κήδους νέφος
Πάντων ἀπὸ βροτῶν εὐθὺς ἐλήλαται μακράν.
Στίλβει τε Φοῖβος ἢ τὸ πρὶν φαεινότερος,
Λευκόν τε πᾶσι προσγελᾷ φῶς ἡμέρα.
Βίος τε δεινὸς εὐμενοῦς ἔδυ γέρας.
Τῷ καὶ πρὶν ἐχθρὸν νῦν φίλον φαίνει σέλας.
Ἴδ' ὡς ἅπασαι ΓΑΛΛΙΑΣ κλυταὶ πόλεις
Δρηστήριον παρέασι τῷ κεκτημένῳ,
Πισταὶ, προσζωνεῖς, νεύμασιν πειθώιοι,
Μάγισμα φωτῶν πανσόφων ΛΟΥΚΗΤΙΑ,
Σκήπτρων ἕδρασμα συμμεξουμένων πόλῳ.
Καὶ Παλλάδος τέχναισι, καὶ Γότθων θρόνοις
Ῥείθροις Γαρύμνου, καὶ πολυχρύσῳ ῥόῳ
Ἄλλων ΤΟΛΩΣΑ δῖα κρύψασα κλέος.
Ταύταις δ' ἐπ' ἧκε ΓΡΑΤΙΑΝΟΥ κλεινὸς δόμος.
Ἥτ' ἀμφ' ἀρετῆς τέτευχε δῆειν Κέκροπος,
Ἄστυ ΒΙΒΙΣΚΩΝ, χώρα γυμνασίοις αἰνουμένη.
Καὶ ΣΕΞΤΙΟΥ λοετρὰ, καὶ καλλίρροος
ΔΙΒΩΝΑ πηγὴ, καὶ Θεῶν ἀνάκτορον.
Τί δ' αὖ λέγοιμι ΡΟΤΟΜΑΓΟΥ, καὶ ΡΗΔΟΝΩΝ
Πτόλεις κλεινὰς ταυτὸν εἰς ὠθουμένας;
Ἆρ' οὐ Γαρύμνης, Σηκανὸς, Λίγηρ, Ἄραρ,
Γαῖαν τ' ἔπι ὃς ἴησι ξίλλιστον ποτὸν
Ῥοδανὸς, ῥεέθροις ἀπετοῖς κυκώμενοι
Αὔχαις κομῶσι, γαῦρα τ' ὠφρυωμένοι
Δίνας μιγαίνας Γάγγεω πολὺν γέλων,
Ἴστρον κελαινὸν, ἢ Συρηνεοῦς πλάτος,
Νείλου τ' ἄναυρον οἶδμα, καὶ πολύσταχυν

Ἤδ'

Vix ea : paternus ſanguis in matris ſinu,
Coagulatur, exilit, vires capit
Spem præter omnem . Cumque natura ſtatas
Reuoluit orbes Cynthia, illuſtri inclytum
Effudit vtero filium, & magno dedit
Magnum parenti munus, Heroum genus
Regina : fluctus inde mœroris procul,
Moleſtiæque nubila è corde omnium
Euanuerunt; Phœbus & ſolito micat
Lucidior, albo lumine arridet dies;
Tranquillitatem vita honoratam induit,
Iubarque amicum lucet, inimicum antea,
Quæ ciuitates GALLIÆ in populos caput
Latè extulerunt, impigra in dominum fide,
Placida, obſequente ſoluere officium ſtudent.
LVTETIA venit prima, ſapientis ferax
Alumna gentis, ſceptra quæ fulcit polo
Aequata : ſequitur inde Palladio nitens
TOLOSA ſtudio, Gothico & illuſtris throno,
Aureo Garumna nobilis, proprio tegens
Honore ciuitatis, alienum decus.
Succedit inde clara GRATIANI domus;
Hinc quæ BIBISCA Regio, gymnaſijs potens,
Virtute Athenis certat; & ab aquis ferens
Vrbs SEXTIANIS nomen; & pulchri fluens
Liquore fontis DIVIO, Diuorum ſacra
Statione celebris. Clara quid fando loca, (tres,
Quà RHEDONENSES, quaq; RHOTOMAGI Pa-
Proceresque memorem, cauſa quos eadem mouet ?
Annon Arar, Garumna, Sequana, & Liger,
Et concupitas, arua per, lymphas vehens
Rhodanus; receptis qui ſinu innumeris eunt
Superbiores, humidam attollunt comam ?
Superque cilio turgidi, irrident nigros
Gangis profundi vortices, Iſtri, & Syri
Euphratis vndas, intumentemque alueo
Prægnante Nilum, cui procellarum ſilet

Vis

Ἣ δ' ἔτι ἐπ' ἄλλοις ἄλλος εὔχεσι φρονεῖ,
Ποιοῦνται, οὐδὲ μικρὸν ἅπτεται σφέων.
Καὶ δὴ γὰρ ἐν στήθεσι θυμοτερπεῖ κέαρ
Οἰκεῖος ὠδίν' ὄρνιν ἐλθεῖν δεξιὸν,
Κῦρον θ' ὑπάρξαι σφῶϊν ἀφθόνων καλῶν,
Πόταμεν θ' ὑπὲρ ἄλλων τιμίους καθεστάναι.
Καὶ ταῦτα μέντοι συγγενεῖς τε, καὶ φίλοι.
Τὶ δ' οὓς ὅμαιμος οὐκ ἀναγκάζει φύσις;
Τὶ δ' οἱ γένους σύνδεσμον, ἢ φιλίας νόμους
Πάντεσσ' ἀγαστοὺς ἀρχεῶς ἀπέπτυσαν;
Γηθοῦσ' ἔτι μᾶλλον. καὶ γὰρ ὠφελησίμους
Τόκους νοοῦσι, καί τι περιμνῶνται μέγα.
Τῷ καὶ γεγηθὸς δάκρυον γλήνων ἄπο
Βαλόντες, ἐγκονοῦσιν αἰόλον δέμας,
Κέλτης, Σκύθης, Γερμανὸς, Αἰθίοψ, Ἴβηρ,
Ἄλλης ἀπ' αἴης ἡμεροδρόμος τρέχων,
Δῶρον, δόμοισιν ὅ, τι τιμηέστατον
Κεῖται, νεογνῷ κοιράνῳ δωρούμενοι.
Τίνη τόδ' ἐστὶν; ἆρ' ἐτήτυμον βλέπω;
Ὦ ὄψις, ὦ πρόσχημα φιλτάτων ἐμοί.
Ὦ τῶν ἁπάντων, ὧν περιαθρησάμην ποτὲ
Θεαμάτων κάλλιστον ἐν καιρῷ φανέν.
Ὄψει προσηνεῖ σεμνὸν ἐμπρέπει σέλας,
Αἰδοῖ προσῆψε γοργὸν ὀφθαλμοῦ φορὰν,
Κινουμένοις τε ποσὶν ἀσφαλῆ βάσιν,
Ἐλευθέραν τε χερσὶ χρωμένοις δόσιν,
Τηλαυγέσι στέφεσιν ἐξεστεμμένη.
Μέλας χαλᾶται πέπλος ἄχρι καὶ ποδῶν,
Καλὸν φαεινοῖς πτύγμασιν κρύπτων δέμας,
Ὤρᾳ προμήκει δ' ἐκτανυσθεὶς ἐν χθονὶ,
Περισσὸς ὥστε σύρετ' ἐκλελειμμένος.
Μέλας μὲν ἦε πέπλος, αὐθηρὸς δ' ὅμως,
Τέχναις ἀκριβῶς ποικίλαις ἠσκημένος.
Στικτὸς τε μορφαῖς γραμμάτων μηαντέρων,
Ἃ μοῦνος εἴποι πάνσοφος σαφῶς ἀνήρ;
Πρώτη μὲν ἥδ' ἡγεῖτο. ταῖς δ' ἐπ' ἴχνια
Κείνης ὄπισθεν ἐπηκολούθουν μυρίαι

Στολ-

Vis omnis ? aut si laude fluuiorum altera
Se iactat alter, nil eos prorsum mouet.
Præsaga faustum nanque properare alitem
Mens ominatur, omnis autorem boni
Et honoris, inter flumina, æterni ducem.
Cognationis, charitatisque ista sunt.
Quid porrò, quos natura, vel sanguis piæ
Necessitatis vinculo iunxit simul?
Quid, qui propinqua respuerunt perperam
Affinitate generis vniri domos?
Impensiùs lætantur, & magna omnia
Sibi pollicentur, vtilem partum rati.
Hinc gaudiorum lachrymæ ex oculis cadunt,
Lauantque membra. Celta, Germanus, Scytha,
Iberus, atque totum ab extrema diem
Regione properat Aethiops; quidquid domi
Pretiosioris possidet, amica manu,
Nouo daturus Principi. Quid hìc noui?
Quæ tanta video? cernere an verum putem?
Spectaculum ingens! ò voluptatis meæ
Accessiones maximæ! ò retrò omnium.
Quas ante vidi, qualis illuxit dies!
Facie verendum iactat in amœna decus
Quod video. Celeres Virgo, verecundos tamen
Oculos, pedemque concitum, at firmum mouet;
Et liberali dona dispensans manu,
Gestat coronam crine radiantem aureo.
Fluente peplo fusca plantarum tenus,
Rutilis decorum corpus obuoluit plicis.
Protensa repit vestis, excedens modum,
Humumque longo radit, & verrit sinu.
Obscura sindon, floribus varijs tamen,
Et arte diligenter aspersa nitet;
Et literarum puncta dubiarum notis,
Quæ mente pollens enthea solùm explicet.
Præibat illa, ponè quam multæ simul
Comites sequuntur; omnibus similis stola,

Στολμοῖς ἐν αὐτοῖς, καὶ χροιῇ ἀλίγκιοι.
Πάσαις δ' ἐπλήθει κάλλος ἐκπρεπέστατον.
Φυῆς ἔχεσ' ἄγαλμα, καὶ φυῆς ἄκρον,
Μούνης Ἀνάσσης ὑστερούμεναι μόναι.
Ὣς δ' ἥδε Παῖδα ποτνίαις ἐν ὠλέναις
Ἐδέξατο, κἀπήχυνε, καὶ κόλποις μέσοις
Σφίγξασα, καλόν τι κάρτ' ἐφίλησε, καὶ γλυκύ.
Ἔπειτα δ' ὄμμα προσβαλοῦσα φιλτάτῳ
Βρόντησε, κἀξήστραψε κρουναίους λόγους,
Οἵους ἂν οὐ κύκησαν οὐδ' ὁ Λαερτίου,
Οὐδ' Ἀτρέως παῖς, οὐδ' ὁ ἐκ Πύλου γέρων.
Σιγῶ Περικλέω, τ' ἄλλα Ῥητόρων νέων
Πρὸς ῥῆμα κείνης φροῦδα βαυκαλήματα.
Πρόσχημ' ἀθρεῖς, ἔειπεν, ὦ Τέκνον, ξένον.
Δυσμὰς σὺ γὰρ ναίησθα, κἠγὼ δ' Ἀντολάς.
Ἔνθεν πόδες μ' ἄγουσιν εἰς Κελτῶν ἕδρας.
Τήλιστος οὐδὸς ἔσκεν, ἀλλὰ προσφιλής,
Ἐπεὶ θίγωσε, καὶ δέμας προσπτύσσομαι.
Πάντες δ' ὅσοι δρέψαντο Μουσῶν ἐν μυχοῖς
Τέχνας, λόγοιό τ' ὄργια πολυΐδμονος.
Ἢ καὶ κραταιὸς χερσὶ παγχάλκοις δόρυ
Κράδηνεν, ὅπλοις σῶμα θωρηχθεὶς ὅλον,
Ἐχθρὸν τ' ἐν ἄρει νίκησεν αἴτιος κυρῶν,
Ἴσασι ταμὰ, καὶ κικλήσκουσ' ΕΛΛΑΔΑ.
ΕΛΛΑΣ γάρ εἰμι Τέκνον, ΕΛΛΑΣ, ἧς κλέος
Ἄσβεστον ἔργοις τιμίοις πεπραγμένον,
Διῆθον ἔπτη πρός τε γαῖαν, καὶ διὰ
Πόντου πέρασσε νυκτὸς, ἡ δ' ἠοῦς λάχος,
Ἡ δ' εἴτι ποῦ ἐστὶ λαιὰ, κἀπιδέξια
Συμφραδμόνεσσι τηλόθεν γ' ᾠκισμένον.
Πεδαφρόνων γὰρ οὐδὲ μικρόν μοι μέλει.
Ὁ ΓΑΛΛΙΚΟΙΣ στήθεσφι τοῦ δ' ἄχρις χρόνου
Ἄφθαρτον ἐμπεφυκὸς ἀγλαΐζεται.
Ἐγὼ Νόμους ἔθηκα, ἔνθεν ΑΥΣΟΝΩΝ
Εὐδαιμόνων στήριχθεν εὐγενῆ κράτη,
Μόναρχα, παντέλεια, κόσμῳ σύγχρονα.
Ἐγὼ δίδαξα φῶτας ἐκ δρυμῶν μέσων

Ὀρε-

Colorque ſimilis, forma ſpecioſa omnibus,
Præſeferens inſigne naturæ decus:
Sed honore cedunt principem Dominæ locum:
Quæ cum verenda dextera infantem tenens,
Appreſſit vlnis, ecce Virgineo ſinu
Stringit, geniſque ſuaue formoſum oſculum
Libat tenellis: deinde dilectum intuens
Effulgurauit verba, & intonuit, modum
Salientis altè fontis æmulantia.
Qualia Laerta, qualia vel Atreo ſatus
Non ore ſtreperet, ipſe nec Pyli ſenex:
Taceo Periclen, & Sophiſtarum meros
Luſus, loquentis ſi Deæ vocem audias.
Peregrina, Fili, decora te coram vides.
Occiduus, inquit, nam tibi, Eous mihi
Ager habitatur. Celticas hinc me in domos
Duxere plantæ, tramitis longo ambitu,
Sed concupito, cùm tuas tangam genas,
Et aduoluta corpus amplectar tuum.
At qui ſecretis cunque Muſarum artibus,
Et eruditi fruitur eloquij ſacris,
Aut qui manu vibrauit ærata valens
Haſtile, totum corpus armorum nitens
Fulgore, & hoſtis antagoniſtam fero
Vicit duello, mea ſcit, HELLADA & vocat.
Nanque illa celebris HELLAS hìc coram loquor,
Aeterna cuius gloria illuſtri nitens
Operum decore, permeat terræ ambitum,
Perque alta, tranſit, æquora, auroræ ſtatas,
Noctiſque metas, ſi qua vel læuam tenens,
Dextramue colitur gente ſapienti plaga,
(Dementiorum nam mihi curæ parum eſt)
Quæ GALLICANIS inſita in animis, diu
Splendeſcit, omni temporum damno carens.
Dedi ipſa leges, vnde ROMANÆ ſtetit
Ditionis ordo firmus, æternus, potens,
Præclarus, abſolutus. Ipſa homines feros

Ὀρεστέροις ἤθεσιν ἐντεθραμμένους,
Θηρῶν τ' ἀνηλῶν μηδὲν ἐλλελειμμένους,
Πολλῷ δ' ἐκείνων, εἴθε δ' αὖ ψεῦδος τόδ' ἦν.
Ἐς τὸ ξύναιμον νηλεεστέρους γένος,
Δείμαντας οἴκους σύννομον βίον τρέφειν,
Νοῦν πιστὸν ἴσχειν, ἦρα τ' ἀλλήλοις φέρειν,
Εὐεργετοῦντας εὐμενῶς εὐεργέτας.
Ὅπως δ' ἀκηδεῖς εὐφύλακτον εὐδίαν
Ἔχοιεν αὐτοὶ δυσμενῶν ἀνδρῶν κάτα,
Ἕρκεσιν ἄστυ, καὶ δόμους πύργοις στέφειν.
Ἐπεὶ δ' ἐκείνους ἄνδρας, οὓς ἐλεξάμην,
Οὐ μοῦνον ἐκζῆν, ἀλλὰ καὶ καλῶς βιοῦν,
Ἅπασιν οἷς ἔχρηζον εὐθηνουμένους,
Κτήσεσί τ' ἐξαρκοῦντας ἀφθόνως ἄγειν,
Ὅμως δὲ πρὸς τρυφαῖσι, καὶ χλιδαῖς νόον
Ἔχειν ἄγητον, εἷλκε τὶς κέαρ πόθος.
Ἐγὼ διευκρίνησα Τεχνέων λόγους
Σαφεῖς ἀγνῶσι, καὶ κατημαξευμένους.
Αἷς δαίδαλα βροτοῖς πάνθ' ἁπλῶς τετεύχαται.
Ὅπως δὲ μὴ βάναυσον ἐξείρουσ' ὄπα,
Χρῆμ' εὐτελέσι ῥήμασ' ἀεικήσω τόσον,
Ἀφεῖσα μικρὰ πρὸς τὰ καίρι' ἔρχομαι.
Τμήξας ἀρότροις γαῖαν ἀγρότης ἀνήρ,
Δηοῦς δρέπησι καρπὸν εὔσταχυν δι' ἐμέ.
Ἀργοῖς ἐρετμοῖς πόντος, εἰ καὶ μαίνεται,
Κλύδωνί τ' οἰχθεὶς, ψάμμον ἐκβράζει βυθοῖς,
Βύκτας ἀέλλας ἡμερώσας ναυάτης,
Οἰήιοις τε νηὸς ἰθύνας δρόμον,
Πρὸς ὅρμον ἔλσεν ἀσκηθὴς σόον σκάφος.
Γυνὴ δέ θ' ἱστὸν ἴδρεις εὐκλώστοις μίτοις
Πυκνῶς ἀεθλεύουσα χρυσῇ κερκίδι,
Ὑφοῖ πολυνδίνητον ἀγλαὸν φάρος,
Πάσσουσ' ἐν αὐτῷ, ὅ, τι ἄριστον οἱ δοκεῖ.
Σηρῶν ἦν ὕφασμα μάρτυρον λόγου,
Θρόνων γραφαῖσι ποικίλοις ἐστιγμένον.
Εἶδ' αὖ λύθροις ἤστραψε πορφύρεας πέπλος,
Αὐτοῖς μακραῖς Ἄναξιν ἐμπολαῖς πέρᾳ.

Εὖ-

Agrestiori saltuum cultu obsitos,
Feritate crudis non inæquales feris,
Immo feriores, quod vtinam falsum foret!
Propinquiori sanguinis nexu genus
Sociare doctos, architectari domos,
Clementiorem viuere & vitam, suos
Interque ciues alere concordem fidem,
Animo fideles esse, gratos omnibus,
Merentibusque gratias vltro pares
Referre iussi: quoque tranquilla dies
In pace traherent, ipsa præcepi oppida
Vallare in hostes, atque turritis domos
Ambire pinnis; expolitosque vt viros
Non viuere modò, sed beatè viuere,
Et affluentes opibus, inuidia procul,
Durare vellem, sorte contentos sua.
At delicatum prouido in luxum metu
Cauere cupiens, artium explicui modos,
Vulgoque tritos protuli, vario quibus
Opere elaborant omnia artifices manus.
Illiberales artium voces mea
Ne Musa tractet, rem breui totam exprimens
Narratione, leuibus omissis, dabo
Præcipua. Sulcos agricola aratro secans
Cereale per me falcibus donum metit.
Licet albicanti perfurunt remo æquora,
Et aperta arenas gurgite ex imo vomunt,
Ebulliuntque, Nauta compescit Notos
Immurmurantes, nauis vndantis regit
Temone cursum, portui & saluam applicat.
Perita mulier stamine innexo frequens
Operata telam, texit aurata spatha
Variè retortis splendidam plicis stolam,
Quantolibet labore distinguens opus.
Sit teste Seræ textile varijs ducum
Punctum figuris: si qua venalis micat
Purpurea vestis, transit in Regum manus

Εὔνητος οὐκὶ τοῖχον ἀμπίσχει στολή,
Τάπησι καὶ στρωθέντα χραίνονται βάσει;
  Τίς ζωγράφους τέτευχε; τίς γλύπτας λίθων;
Τίς χρυσὸν, ἄργυρόν τε, καὶ χαλκὸν χυτὸν
Τιθεὶς πρὸς αἰθράκεσι μορφώσας ἔχει;
Ὅπωπαν ἄρα φῶτες ὀφθαλμοῖς ποτὲ,
Ἃ καὶ ἐπεὶ δέρχθησαν, οὐ πείθουσι νοῦν.
Τίς οὐκ ἄγαλμ' ἄθρησε Δαιδάλου ῥέχον;
Χαλκὸς Μύρωνος εἰσέτι μυκᾶται βοός.
Ἔτεμνεν αἰθέραν ἄλλος ἰθυνών δρόμον
Πτερῶν ἀνὴρ ἄτερθεν ἐπτερωμένος,
Τέχναις ἐμαῖσι θαῦμα θνητοῖσι ξένον.
  Μουσῶν ἐγὼν ἄποινα, καὶ σοφὰς δόσεις,
Φρενός τε καρπὸν θεοδέτμονος προφέρων
Βίβλοις περιασῶν, ὡς ἔοικεν, ἐνθέμην.
Τόθ' οἱ πρὶν ὦτα, νοῦν τε, καὶ φάη τυφλοὶ
Ὄρφνης ἀναυγοῦς ἐξελάσαντες νέφος,
Ἤκουσαν, ἔγνων, ἔδρακον πρῶτον βροτοί.
Ἄλλοις τ' ἔθεντ' ἔκπτυστα πλουσίᾳ χερί.
  Εἶδον πότ', εἶδον ὀμματωθέντες πόλου
Θέοντα ῥιπαῖς λύχνα πολυκαμπέσι,
Φοράς τ' ἀνίσοις ἀξαποῖς ἀμφιδρόμους,
Φέρει τε φωστὴρ πῆμα προσφανεὶς νέος,
Ἤτ' ὄλβον οὐκέτ' ὄντα σημαίνει βροτοῖς.
Ἀπ' αἰθέρος κάτεισιν ἐς πέδον βεβὼς,
Δραμών τε πάντου στέρνα, καὶ διαπτυχάς,
Βέρεθρά τ', εἴτι εἰσὶ, νερτέρων μυχῶν
Εἰσδὺς ὑπεξείρυσε χρημάτων λόγους,
Φυάς τ' ἀληθεῖς, οὐ δόλοις βεβαμμένας.
Οὐ φημὶ τ' ἄλλα, τοῖς εὖ αἰθεράπους ἄγαν
Ἔρδον. λάλον γὰρ αἰὲν ἐχθαίρω στόμα.
  Αὐτὴ δ' ἐγὼ μέροψιν ἐν μακροῖς χρόνοις
Ἤνασσα, καὶ κύδουσα πρεσβάτην λεὼν,
Πάντ' εὐτυχῶς πάντεσσιν εὐθυνουμένη,
Ἀγαθῶν ἅλις βαλοῦσα, καὶ βίον πολὺν,

Aduecta longè, nec modò excellens obit
Textura muros, ſtroma ſub pedibus iacet.
Quis & tabellas pingere, & lapidum rudes
Arare ſulcos, ecquis argento valet,
Auroque, & ære fuſili, pruna ſuper
Ardente poſitum fingere in varias opus
Illuſtre formas? Viſa ſunt per me omnia,
Quæ viſa certam vix tamen fidem obtinent,
Sculptum ambulare Dædalum quis non videt?
Myronis & adhuc Vacca mugit ænea.
Homo ſine alis alter, alatus tamen,
Viam per auras ſecuit; hoc monſtrum inſolens
Mea refulſit arte: Muſarum ſacra,
Sapientiæque munera, & mentis Dei
Capacioris aureos fructus, libris
Sapientiorum prouida Autorum, vt licet,
Mandare ſtudui; deſtitutique auribus,
Oculoque cæci, & mente, mortales priùs,
Caliginoſæ noctis excuſſis ſtatim
Videre tenebris, audiere, & omnia
Nouere, ſenſus erutos alijs palam
Interpretati nanque flexibili impetu
Variè rotatas hinc & hinc ſtellas Poli
Oculatiores redditi tandem vident,
Circumuagoſque curſu inæquali ambitus,
Seu ſtella naſcens cladis augurium grauis,
Felicitatum ſeu futurarum indicat,
Deductus aſtris animus hinc, calcat ſolum,
Et aperta pelagi dorſa, vel, ſi quæ intimo
Barathra receſſu, penetrat, & latentia
Secreta rerum, generis & veram indolem
Cuiuſque falſitate non tinctam doli.
Omitto reliqua, quæ beant hominum genus.
Linguæ loquacis garrulos odi ſonos.
Ego ipſa populis Imperatricis diu
Honore functa, principem gentem manu
Rexi potenti, plurimis auxi bonis,

Et

Ὅταν δ' ἐπὶ ζυγοῖσιν ἑζόμην κράτους.
Οἷον κρατοῦντ' ἔοικε, κυμάτων ἄτερ,
Ζάλης τε νηλοῦς, καὶ πολυγνάμπτου δόλου,
Δίκησι δ' ὀρθαῖς, καὶ θεμιστείῳ βίᾳ
Πόλεις διητήσασα παμφόρως μάλα,
Ὄλβου τ' ἐς ἄκρα ναυστολοῦσα μυρίους,
Δήμου ἀπ' ἔργων ἔξελόν γ' ἀκσύλων.
Καὐτὴ ζυγὸν δύστηνον εἰσέβην. τί δ' οὔ;
Εἰδ' ἐκ Θεοῦ πέφυκα, ἀλλ' οὐκ ἦν Θεός.
Θνητὴ δ' ὅπως στολμοῖσιν ἡρμόσθην βροτῶν,
Πολλαῖς τ' ἐτρίβην κοιράνων ἐναλλαγαῖς.
Καὶ γὰρ κακοῖς θητεύσασα, παρανόμοις θ' ὁμοῦ,
Ἔργοις ἀλιτροῖς, καὶ δυσεκνίπτοις κέαρ
Λύσσαισιν ὡς ἔκπαγλον ἐξηχυμένοις.
Ἔνθεν κυλίσθη πῆμα μοι μολὸν μέγα,
Βλαφθεῖσα τ' ἄταις πλοῦτον ὃν εἶχον τὸ πρίν.
Μορφήν τ' ὄλεσα, πᾶν τ' ἀφῃρέθην κλέος.
Ἀνδρῶν δὲ χειρωθεῖσα πολλάκις βίαις,
Μέλη σπαράχθην, καὶ κατανάλωμαι κακῶς.
Καὶ ταῦτα μέντοι οἰκτρά. καρτερεῖν δ' ὅμως,
Τάκεν Θεὸς δέδωκεν, εὐμενῶς ἔδει,
Φέρειν τε ῥᾶστα ξυμφοράς. ἐπεὶ δέτις
Οἷον λέων δαφοινὸς, ἢ βαρὺς δράκων,
Μονιός τε σῦς, οὗδ' οὐδ' ὄνομ' ἐννέπειν καλὸν,
Εἰ καί μιν αὐτὸς αὐτὸν ἐξ Ἄγαρ λέγει,
Σκυθικῶν ἐπαληθεὶς, Κασπίων τ' ἐρημάδων,
Ἡδ' ἔτι κείνων θῶκος ἐξωλέστερος
Ἧ μὴν κυΐσκει ταῦτα, καὶ τρέφει τέκη,
Ἕρψας τ' ἀταρποὺς δυσβάτους, πλέως φόνου
Θώκους ἐς ἁμοὺς, καὶ πολυλήους γύας
Στήριξε ταρσὸν, τοὺς τε πρὶν σημάντορας
Θρόνων ἐλάσας, αὐτὸς ἁρπάζει κράτη,
Ἄδικος, ἄπιστος, ἄθεος, εἶγμα δυσσεβὲς,
Θερμοῖς ἐπ' ἔργοις μοῦνον ὠφρυωμένος,
Ἀνδροκτόνοις ξίφεσι πρεσφιλὲς γνῶν,

Νέ-

Et copiosum singulis victum attuli.
Dum lance dextram, dum potestate extiti
Accincta lumbos, principem vt sanè decet,
Non fluctuanti, non procellosa stetit
Confusione, non malo regnum dolo,
Sed lege recta, vim voluntati inferens,
Summaque pacis administraui domos
Fœcunditate; plurimos altum prope
Beatitatis verticem appulsa rate,
Etiam execrandis liberaui ab operibus:
Et ipsa seruitutis, heu! subij iugum.
Quid enim? propago Cœlica, at non sum Dea,
Mortalis vt quæ veste mortali obsita,
Attrita toties Imperatorum sui
Mutatione: nam malis dum seruio;
Scelusque tolero, corda dum fœda imbuit
Rabies, proteruo cincta furiarum agmine,
Me fata grauibus impetiuere vndique
Vulneribus, & quas ante collectas opes,
Formamque habebam, perdidi; orbatum caput
Decore squallet, victa violenta manu
Artusque lacera, nunc malè absumor malis.
Miseranda, sed ferenda. Quæ immisit Deus
Toleranda placido facile sunt vultu mala.
Post cædis auidus vt Leo, aut sæuus Draco,
Moniusue, cuius ne quidem nomen decet
Vocare, porcus, vt sibi patrium trahat
Ex Agare nomen, Caspia eiectus plaga,
Scythicaque Eremo, si qua vel sedes magis
Letalis, istos hic mihi fœtus parit,
Nutritque, repens & per incultas vias
In tecta, & arua nostra fœcundis sata
Segetibus, atro sanguine imbutus, pedem
Figit, thronisque Principum euersis, rapit
Regale sceptrum perfidus, & expers Dei,
Iniustus; opere quippe sanguineo tumens,
Ridensque gladijs gaudet homicidis: cruor

Mor-

Νέκταρ δ' ὄδωδ' οἱ λύθρα, καὶ νεκρῶν βρότος.
Σάρκα θ' ὑπερτίθησιν ἡδίστῳ τροφῇ.
Ὅθ' ἕνεκ' οὐδὲ μέμβλεται Θεοῦ χρέα.
Οὐδὲ τρομέει σπεύδουσαν αὐτὴν ὄπιν.
Ἀλλ' αἰὲν ὤρσας δῆριν εὐσεβεῖ λεῷ,
Σέβας τὸ κείνου δυσμενὴς ἐλᾷ πρόσω.
Ὦ τῶν μεγίστων, καὶ πικρῶν ξυμπτωμάτων.
Ὦ τῆς ἀβύσσου, καὶ ζάλης τῶν ξυμφορῶν,
Δεινὸν κλύειν μὲν αὐτὰ, δεινὸν δ' εἰσορᾶν
Πάντων παθεῖν οἴκτιστον. ὦ Θεοῦ δίκη.
Τὶ πρῶτον, ἢ τὶ δεύτερον γράψω λόγῳ.
Ἐπιστροφαῖσι μυρίων τητωμένη
Κακῶν, παλαιαῖς αἰκίαις ἄλλος νέον
Εὖτ' αὖ προσιζάνησι, καὶ τείρει κέαρ;
  Τὶς, τὶς θαλάσσης βυσσόθεν κυκωμένης
Εὔρου, νότου τε, καὶ πνοαῖς ἁρπακτίαις
Βορρᾶ, κλαγγὴν εὖτε θῖνα δυσπνόοις
Αὔραις κυλίνδει, καὶ δυσήνεμον πλάκα,
Ψάμμου τ' ἀριθμὸν, κυμάτων τ' εἴποι μέτρα;
Ὃ δ' αὐτὸς, ὃν πίφαυσκον, εἰν ὀρεσκόοις
Φυεὶς τε λόχμαις, καὶ δυσεμβάτοις νάπαις,
Τῇπερ νέμονται θῆρες, ἐντραφεὶς βορᾷ,
Δίψῃ τ' ἀκέσσας χανδὸν ὑδάτων ἄπο,
Ἐὼν ἄπεπλος, κἀνυπόδητος, εἰδέπω
Τυλωθὲν αὐχμοῖς σῶμα, καὶ νιφοστιβὲς
Ἐρᾷ καλύψαι ἀμφιβλήστροις ἀμφίοις,
Ῥακενδύτοις θ' εἵμασιν ἀμπίσχων δέμας.
Νῦν λαμπρὸς ἐστι χρυσῷ, ἀνθηρὸς πέπλοις
Πέδιλ' ἐς αὐτὰ Σηρικὰς σύρων στολὰς,
Καὶ χρυσονήτοις φάρεσιν ὁπλίζει πέδον,
Κόνιν δ' ὅπως τὰ πάνθ' ὁ κακοχράσμων τιθείς.
  Ἔπεσσ' ὑπ' αὐτοῦ πρὸς νεορράντῳ ξίφει
Ἥβη δαμεῖσα πᾶσα φοινίᾳ ζάλῃ.
Οὔμιν γερόντων ἀδρανῶν πολὺς στόνος,
Οὔμιν γυναικῶν δάκρυον γεραιτέρων,
Οὐ παρθένων ἔρευθος, οὐδὲ νηπίων
Ἄσημος αὐδὴ, καὶ πολύκλαυτος γέλως

Mortalium, & mors sola cui nectar sapit,
Carnemque sapidis ipse præponit cibis.
Nec præpotentis hic Dei curat manum,
Nec imminentem capite vindictam tremit,
Sed concitato prælio in plebem piam
Inimicus omnem, proh dolor! cultum amouet.
O maximorum casuum grauissimum!
O turbinem miseriæ! o voraginem!
Audire durum, grauius aspicere, at pati
Miserrimum. Suprema te obtestor Dei
Iustitia, quos præfabor, aut addam sonos?
Turbam malorum mille dum fugi, malis
Veteribus addit alter, & mentem premit.
Quis, Quis, profundi gurgite inuerso maris
Rapacis Euri turbine, aut grauis Noti,
Quando inquietis æquora, & ripas agunt
Flatibus, arenas numerat, aut fluctus modum?
Inhospitali rupe, quem dixi, modò
Ille ipse natus, aut per horrendi iugi
Salebrosa tesqua, pastus agresti cibo,
Quo vel feræ pascuntur, extinguens sitim
Hiante lymphis ore, qui nudus caput,
Pedesque callis obsitam, expositam niui
Si tegere veste forte voluisset cutem,
Centone lacero membra texisset sua;
Nunc splendet auro, veste nunc floret cutis;
Stolasque cingit sericas pedum tenus,
Pallaque vile sternit aurata solum,
Dum cuncta cinerem prauus abiectum putat.
Mucrone madido flos iuuentutis tener
Cecidit, sub ipso turbine homicida obrutus.
Hunc imbecillæ non senectutis dolor,
Non fœminarum lachryma seniorum, pudor
Non Virginalis, aut puellorum rudis
Loquela, flenti sed neque admistus sono
Risus cruenta cæde sitibundum arcuit:

Διψῶντ᾽ ἐπέσχε λύθροιο, καὶ διασφαγῶν.
Λύσσαις δὲ συνζόφοισιν οἰστρηθεὶς, φρενῶν
Ἐκτὸς θ᾽ ὁμιλῶν, ἐνὶ μαινόλῃ θύων,
Ἔπεφνεν αὐτόῤῥιζον Ἑλλήνων γένος,
Ἅπαν πορθήσας δασκίους ἐς πόνους.
Χαλκῷ δ᾽ ἀλοιητῆρι πύργος ἐμπνέων,
Ἐς ἄχρι μαιμῶν αὐτόχειρ μνᾶται φόνους.
Ἴδες πότ᾽ ἀκταῖς χεῦμα θ᾽ ὑδάτων τὸ πρὶν
Φίλαις ἐπεγγελῶντα σιγηλῷ ῥέειν,
Ὄμβροισι πυργωθέντα μηνύειν ἔσσοις
Ῥεῖθρον πεδῶσιν, ἄνετον εἴργοντες δρόμον,
Γαίης τότε πρόσωπον ἐκκλυσθὲν χάειν
Ἤμειψε, δένδρη τ᾽ αὐτόπρεμν᾽ ἀπώλετο,
Στέγη δόμων πεσοῦσάτ᾽ ἰσάθη χθονὶ,
Δύσμορφα πάντ᾽ ἐπαιτιῷ ῥέεθρον ὕβριν.
Ἠδ᾽ ὡς ὅθ᾽ Ἡφαίστοιο δήϊον μένος,
Ἀφθὲν λαφύσσει πάντα, καὶ φλέγει λάβρως,
Ἕως ἀποδὸν τέθηκε, καὶ κούφην σκιάν.
Ὣς οὐκ ἀνεκτὸς κλυσμὸν ἐννοῶν, ὅδε
Ἔθεν φρένεσσι, καὶ δυσιάτους φλόγας,
Αἰνῶς τε θνητῶν ἐξολόθρευσιν φύτλης,
Ἐξῆλθε πολὺς ἀσκόπως παρεισφθαρεὶς,
Μέλαιναν αἶσαν πᾶσι, καὶ φονικὸν ἄγων.
Ζώων δὲ πάντων, καὶ βροτῶν ὀλωλότων
Ἄπνουν κατηνάγκαξεν ἀβλαβῆ φύσιν.
Ἴσωσεν ὄρη, γαῖαν ὀρθώσας, ἄκρα,
Ῥάχεις τ᾽ ὀρύξας, καὶ παρανθήσας πέδῳ,
Πόντωσε χέρσον, οἶδμα χερσώσας, χύσιν
Τέρσηνε ῥεέθρων, πίδακας ἀνήνας ξένως.
Οὐχ εἶρψεν ἄρα ψεῦδος εἰς ἡμᾶς μολὸν,
Ξέρξην πόθ᾽ αὐτὰ ἐκβεβουλεῦσθαι τότε,
Ὅταν πρὸς ἅμα στέρνα μυριόναυν στόλον,
Πεζὸν δέ τ᾽ ἀναρίθμητον εἰσώθει στρατὸν.
Αὐτὸς πόλεις ἔργοισιν ἐκλεεστάτας,
Καὶ δουρὶ, καὶ φλόγεσσι πέρσε παμφάγοις,
Κρήδεμνα λύσας, καὶ βαθυπλούτους στέγας,
Ῥήξας θεμέθλων, καὶ καταπρηνῆ βαλὼν

Sed percitus furore natiuo, gerens
Insanientem, stirpitus dextra impia
Genus immolauit omne Græcorum, Stygis
Tenebricosa transgredi iussum vada;
Spiratque crudas ære vesano neces,
Memor cruoris effera sparsi manu.
Lasciuientes videris ripis aquas
Tacente latice, post inundanti vt ligent
Pluuia, fluenti concatenatos lacus
Palam exhibere, mutat irrigui solum
Vultus decorum, sponte nascentes cadunt
Syluæ, domusque dirutæ æquantur solo;
Visu indecora quæque fluuialem reum
Res criminatur: vtque Vulcani ignea
Vis helluatur omnia, & latè vorax
Bacchatur, atra donec è pruna cinis,
Vmbræque superant, non secus ferri impotens
Diluuia mente, nec repulsandas faces,
Et vniuersi generis exitium parat.
Dementiaque labefactatus venit,
Et cruda cunctis fata, cædemque inuehit,
Viuentiumque, mortuorumque impio
Ferus innocentem, scelere, naturam excidit,
Æquauit imis summa, adæquatis iugis,
Rimasque fodiens subtus excusso solo
In maria terras vertit, in terras mare.
Siccoque fonte flumina arefecit nouo
Tumore. mendax fabula haud repsit quidem
Xerxen idem voluisse, cum finibus meis
Mille & pedestres copias, mille & rates
Inuexit. vrbes ille factis inclytas
Hasta, & fauilla deuoratrice obruit,
Pinnis reuulsis, atque tectorum omnium
Locuplete cumulo, domibus ex ima erutis
Radice, demolitus annorum graui
Intacta senio templa, diuinas opes,

Θεοῦ τέραμν' ἄσυλα πρὸς γῆρας χρόνου,
Ἅρπασα δῶκε κτήματα παμφόρῳ χερί.
Κευθμῶνας οἶξεν, ἔνθ' ἦσαν κεκλεισμένα
Νεκρῶν κλεεννῶν σώματ', οὐδ' ἔχεν σέβας,
Κακῶς τ' ἔδρασε τοὺς πάλαι τεθνηκότας.
Χρυσοῦ δὲ σωροὺς ἐξιχνοσκοπούμενος,
Στολάς, πέπλους τ' ἀπηύρατο, τάδ' ἔσαν πέρι
Χρόνου μακροῖο λείψαν' ἐκλελειμμένα,
Ῥίψ' ἐκκαλύψας παίγνιον καταιγίσι.
Δεινοῖς δ' ἐπ' ἔργοις μᾶλλον ἐξάψας κότον
Θυμῷ νεμεσηθέντι βουλεύει νέον
Πρὸς ἄλλο πῆμα μηχαναῖς ἀναρσίαις.
Τέχνας γάρ, αἷς κόσμησε παντίμοις γένος,
Θνητῶν θυραίας ὦσεν, ὡς βλάβην, τάλας,
Ἔθη τε βρότεια, καὶ πεπνυμένας φράδας
Θηρῶν ἀμείψας εἰς ἀνηλεγεῖς τρόπους.
Ὅπως δὲ πολλὰ μικροῖς ἐν λόγοις λέγω.
Σοφὴ σιωπᾷ γλῶσσα, καὶ τὰ προσφιλῆ
Παύσαντο δῶρα Μουσέων θυμηδέα.
Οὐδ' αὖ νοεῖ τίς, οὐδ' ἀκριβὲς ἐπίσταται,
Οὐδ' ἔστιν ἄλλου δεικνύοντος μανθάνειν,
Οὐδ' εἰ μάθοι, φύλαξε χρησίμως νόῳ,
Αἴ μηδ' ἐς ὕβριν ἔτραπεν, ἃ μαθὼν κυρεῖ.
Καὶ ταῦτα μέντοι κεῖνος ἐξειργασμένος
Ἄρρητά τ', ἄθεσμά θ', οὓς Θεῶν ἀνάκτορα,
Ἄκραντον οὐδ' ἓν ῥιφθέν, οὐδὲ μὰψ ἔπος,
Πάντες κίκλησκον, κἀπεφήμιζον θαμά,
Χώρους ἐγὼ κατέχον ἀμοίρους πτόλεις,
Πάσας ἀπηνθράκωσεν ἰσώσας πέδῳ.
Ὦ βάθρα, καὶ τέραμνα, καὶ Θεῶν δόμοι
Ἱεροί, θρόνοι θ' ὕψιστοι ἰφθίμων πρόμων,
Οἴχωκατ', ἔπεσετ', ὀλώλατ', οὐδὲν ἔστ' ἄρα.
Οὐδὲν, φίλ', οὐδέν. σκόρπισεν αὖρα καὶ σποδόν,
Οὐδ' ἣν ποτ' ἦτ', ἴσασιν ἴδριες μόγοις.
Τί Κερκέτας, Βούσκρας, ἢ Σιντοὺς λέγω,
Κόλχους, Κοραξοὺς, Ἱππόποδας, Ἐκεχειρεῖς,
Πέρσας, Ἄραβάς τε, διχθὰ καὶ δεδασμένους,

Ἀγκῶ-

Iuſſit rapaci militum auferri manu.
Quibus iacebant oſſa magnorum Ducum,
Aperuit vrnas, in ſepulchrali ſacros
Honore manes ſæuijt nullo metu.
Auri talenta multa veſtigans, ſtolas,
Et vela reperit, temporumque reliquias,
Ludibria ventis publica, effoßas dedit.
Feritate in ipſa grauior accendit faces
Inuidia, caſus mente furiali nouos,
Iniqua & arte cogitat; nanque artibus,
Quibus excolebam generis humani feras
Miſerata mentes, ceu malis, mundo procul
Valere iuſſis, indolem, & mores miſer
Sapientiores belluinis ritibus
Immutat: & quò multa breuiori explicem
Sermone, prudens lingua conſultò tacet,
Donaque mearum grata Muſarum tepent.
Qui ſcire quisquam poſſit, aut verè ſciat
Deſideratur, diſcere & nemo poteſt
Alio docente, ſiue didicerit, nequit
Referre prudens vtili fructum modo;
Vtinamque in omne non abutatur malum!
Iniqua poſtquam; digna nec fatu mala
Sic perpetrauit. ante regnatam Ioue
(Nec falſa dico, verba nec fruſtra cadunt,
Sic nominata eſt, ſic celebrata omnibus)
Terram incolebam, ciuitateſque optimas,
Quas ſtrauit, & ſuccendit. ò ſedes ſacræ!
O & Deorum tecta, et excelſi throni
Generoſiorum Principum, euerſi, obruti
Euanuiſtis! nil ſuper, ò hoſpes! nihil;
Abijt in auras puluis, an fuerit quidem
Vix ſcitur. An Buſeras, & Sintos truces,
An è Coraxo, aut Colchide oriundum genus,
Arabaſque referam? ſileo Cerceti incolas,
Eccecherios, Perſaſque, & Hippopodas feros,
Nubemque gentis plurimam, Eoo die,

Αἰκῶσιν ἑσπέροισιν, ἠδ' ἀντηλίοις
Πληθὺν νέφη ὥστ' Αἰθιόπων ἐπίσημον,
Ἄλλους τε πολλούς, οἳ νέμονται μυρίοι
Τελεσοῖς ἐπ' ἠπείροισι νώνυμοι γένος,
Βροτοῖς τ' ἄφαντοι, ἐς τοσόνδ' ὑμνημένοι,
Ὅσον πρὸς Ἑλλήνεσσιν ἔμμαρον κλέους,
Ἤθη τε κείνων δεξιωθέντες σαφῶς,
Φύσιν κατηλλάξαντο πρὸς τὸ εὖ φρονεῖν.
Σύ μοι δέδυκας ἄστυ κλεινὸν Ἀσίδος,
Πύργοισιν ἀρραγέσι θηλείας χερός,
Τοίχοις, βατοῖς τ' ἅρμασιν ἐξεστεμμένον
Μέση παγεῖσα κυμάτων θοωτάτων,
Βηλοῦ τε σηκῷ, καὶ διπερίοις ἀγροῖς,
Τάφος γεγῶσα πᾶσιν. ἤριπες σὺ δὴ
Τετράπτολις συναρθμίοισιν ὁρκίοις,
Πιστῷ τε θεσμῷ εὐφρόνως κυδουμένη,
Τῷ καὶ καλοῦνται γνωταὶ ἀλλήλων φίλαι,
Ἀγλαὸν Σελεύκου κτίσμα τοῦ Νικάτορος.
Ποῦ δὴ βέβηκας Βριτομάρτιδος θρόνος
Ἀρχαῖος, ἥπερ οὐρανοῦ εὐρεῖς πτύχας
Αὐτὴ λιποῦσα προσφιλεστέραν στέγην
Ὤικει τε, κἀκήδευε παρθένος Θεά;
Σύ δ' ἐν βυθοῖσιν ἁλμυροῖς κεκρυμμένη
Εὖτ' ἂν δέδασο πάντα θεσκέλῳ λάχει
Θεοῖς ἀγήρως, φωτὸς ἠράνου χάριν
Βλάστες θαλάσσης ὡς νεηγενὴς κόρη,
Κάλλει πρέπουσα, καὶ στολαῖς πανολβίοις
Εὔκοσμος, ὅσον οὔτις ἄλλη ποντίων
Πρὸς οἰδμάτων κλυσθεῖσα, κυμάτων κρατεῖ.
Εἰ καὶ πάροιθεν ὄμβρον ἀρτιωδὲς ξένον,
Ὃν σοι Θεῶν ἔβρεξε, καὶ βροτῶν Πατήρ,
Χρυσαῖς ψεκάσι προσδιαπείρας τὸ πᾶν,
Ἀλλ' οὐκ ἄρηξεν ὄμβρος ὁ χρυσοῦς, τὸ μὴ
Σε οὐ κατάκρας ἐκπεπορθεῦθαι κακῶς.
Ὦ θῖνες, ὦ κρηπῖδες, ὦ Λέσχαι, Στοαὶ,
Καὶ Ποικίλαι, καὶ σεμνὰ γῆς Ἰωνίδος,
Τάπερ Μέλητος ἠδύ, κάλλιστον θ' ὕδος,

Ὧν

Et occidente bina quam ſeparant freta,
Alioſque mille, qui tribus terræ plagis
A ſe remoti nomine, & titulo carent,
Incelebre mundo, nec celebrandum genus
Niſi dignitatis particeps Græcæ foret;
Rituſque mutuando viuendi meos,
Prudentiorem reddidiſſet indolem.
Submerſa quippe es ciuitas Aſiæ potens,
Muriſque pridem cincta fœminea manu,
Valliſque firmis, quamque fluuiorum latex
Hincinde binus lambit, aëreis agris,
Belique templo clara, viſaque omnibus
Miraculoſa. Tuque Tetrapolis fide,
Et æquitate celebris, & amicæ priùs
Gauiſa dextræ fœdere, Sororum pio
Decorata titulo, nobile Seleuci iaces
Nicatoris opus. Quo Throne abiïſti vetus,
Qua parte linquens Virgo bipatentes poli
Britona valuas, cara dilectæ domus
Tecta incolebat, imperabatque optimè?
Immerſa tuque gurgitè profundo ſalis,
Dum cuncta ſuperis diuidebantur Dijs
Diuiniori ſorte, lucentis Dei.
Cauſa, exiliſti Nympha, ceu pelago recens
Generata, ſpecie pulchra, fœlici ſtola
Ornata, ſupra quas modò cumque intumens
Aſpergit æquor, quæ maris fluctum regant.
Licet inſolentes imbrium guttas bibis,
Quas tibi Deorum ſtillat, atque hominum Parens,
Dum liquidus aureo rore fœcundat ſolum,
Non iuuit imber aureus prorſus malè,
Ne perdereris. ò Scholæ? ò ripæ? ò baſes!
O Pœcile, Stoæque Ioniæ decor!
Quam latice, quo docemur, epoto, Meles
Amœnus ambit, ſorte lethali omnia

Peri-

Ὧν ἴσμεν ἡμεῖς, προσβολαῖς περιέρχεται,
Ὀλώλατε πάντα θανασίμῳ πεσήματι.
Ὦ κλεινὸν Ἄργος, καὶ Μυκῆναι πλάκες,
Σπάρτη, Κόρινθος, Πήδασος, Δύμη, Πάτραι,
Φλιοῦς, Κλεωναὶ, Ταίναρος, Γερηνία,
Μεγάλη πόλις, Πάμμηστος, Ἑλίκη, Στέμφυλος,
Ἐπίδαυρος, Ἦλις, Οἰνόη, Σικυὼν, Φεραὶ,
Μενεγχέων ἄλλαι τε μυρίαι τροφοὶ,
Τὰς ἀμφὶς ἀγκώνεσσιν Ἥρωος χέθει
Λυδοῖο νῆσος εὔνομος, πρινὴ Θεοῦ
Σέθεν κάρητι λάβρον ἐμμάξαι κότον,
Ζυγοῖς ὑφ' οἵοις δυσκλεῶς θητεύετε;
Πονοῦσι θ' οἷοι νῦν ἐφεστᾶσι σκοποί;
Ὡς ἐκ μεγάλου γέγονας ὀλίγος σὺ, κ' οὐδεέν,
Αὔχαις κενεφρόνεσσι λυσσήσας ποτὲ,
Νῦν δ' αἶψα κλινθεὶς ἀφθίτων χειρῶν ὕπο
Νήσοις περιδρόμοισιν Αἰγαίων σάλος
Κομῇ ἀπείροις ἀστέρων πόλου δίκην,
Ποῦ σοι καλοῦ Γέροντος ᾤχεθ' ἑστία,
Ὃν οὐκ ἔστεψαν ἄπεθ' Ὑστάνου γέρα,
Ὑποχέσεις τε Περσικοῦ φρυάγματος;
Ποῦ σοι ταφῶν Ὁμήρου οἰκτρὸς σπιλάς;
Ἱερῶτε Φοίβου, καὶ τροφοῦ Κοικηΐδος
Κύνθου πρὸς αἶπος εὐί' ὠργιασμένη.
Κείνου τε πάτρα, δι' ὃν Λυκάμβης, καὶ κόρη
Δέρην πέλασσαν ἀγχόναις μετάρσιοι;
Ποῦ Βακχυλίδεω, καὶ Σιμωνίδου φίλων
Θρέπτειρ' ὁμαίμων, ἠδ' Ἀρίστωνος χολῆς
Περίπατος, ἣν φήμιξεν ὁμπνίου γόνου;
Σύ μοι μόνη μέμνηθα συμφορῶν μέση,
Ζάλης ἄγευστος, ὡς ἔοικεν, ἄστρον ὡς
Κοινῆς τύχης, πημονῶν τ' ἀνωτέρα,
Οὔπω κατακλυσθεῖσα κυμάτων φοραῖς.
Καὶ γὰρ πρόσεστιν ἐς τόδ' ἦμαρ εἰσέτι
Λαμπρὰ φρόνησις, ἀξίωμά τ' εὐγενὲς
Ἀστοῖσιν, οὐδὲ θαῦμα, γέντο γὰρ φυτὸν
Ἐξ εὐγενῶν, τράφεν τε κ' εὐγενῶς πάλαι.

Ὅθεν

Perijstis. Argos, & Mycenææ plagæ,
Sparte, Corinthus, Pedasus, Dyme, Patræ,
Phlius, Cleonæ, Tænarus, Gerenia,
Megalopolis, Pammesus, Helice, Stemphylus,
Epidaurus, Elis, Oenoë, Sicyon, Pheræ,
Aliæque alumnæ mille clarorum Ducum,
Quas flexuoso brachio Herois Lydi
Tenet Isthmus, ante lege regnatæ optima,
Quàm vos Tonantis perderet vindex manus,
Cui subdidistis, heu! iugo miserum caput?
Operibus instat quanta speculantum cohors?
O quàm pusillus factus, è magno priùs,
Inanis animi gloria pridem furens,
Nunc præpotenti quàm citò euersus manu
Circumfluis aspersus hincinde Insulis,
Quantis Polus syderibus, Aegæon sinus.
Vbi sapientis iam senis restant lares,
Immensa quem non munera Hystani suo
Mouere studio, Persico aut fastu diù
Promissa merces? vbi sepulchrales latent
Lapides Homeri, Cynthij aut templo Dei,
Cœceidosque celebris ad Cynthi iugum,
Beneculta sacris terra famosa orgijs?
Eiusque patria, cuius offensus modis
Sublime resti guttur admouit parens
Vnà Lycambes ipse, cum prole vnica?
Affinium Bacchylidis, & Simonidis
Alumna tellus, vbinam Aristonis Schola,
Authore primo fama quàm celebrem facit,
Et ambulacris? Inter ærumnas manes.
Expers procellæ, stella ceu Cælo micans
Miseranda supra fata, casusque asperos,
Non hausta rapido sola, quà par est, salo.
Nam ciuibus superstes hanc vsque in diem,
Prudensque, nobilisque mens adhuc viget.
Nec est stupendum; nanque generosa sati
Sunt stirpe ciues, nobili imbuti Patrum

E *Pri-*

Ὅθεν πρὸς αὐτοῖς ηὐγένεια σώζεται.
Νήσων σύ μοι ἁπασέων λιπαρωτάτη
Κεῖσαι θαλάσσῃ βάθρα πήξασ' ἔμπεδα.
Καὶ γὰρ παλαιοῖς ὥσπερ ἐν χρόνοις πόρες
Βουλὴν, ἔπος, φρόνησιν ἄνδρας δεξιοὺς
Κρέοντας τ' ἀριθμὸν Μητροδώρους, Θεοκρίτους,
Σκύμνους, Ἴωνας, Οἰνοπίδας, Δημοκρίτους,
Σιγῶ Θεοπόμπους, πρὸς δὲ τοῖσδεσιν στόμα
Μουσῶν, ΟΜΗΡΟΣ, ὅσπερ ἐξειργάσατο
Θεοῖς φθονητὸν αἶνον, οὐ θνητοῖς μόνον.
Χίος σὺ δ', ὡς ἔειπον, οὐκ ἴσως κακοῖς
Ἄλλαις φθαρεῖσα πόλεσι, δουλεύεις δ' ὅμως
Δούλευμα λυγρὸν ἢ τοσήνδ' ἀναξίως.
Ἔρρει τὸ σεμνὸν εὖχος καὶ τὰ κάλλεα.
Ἔρρει τ' Ἀθηνῶν θειότευκτος ἑστία,
Ἧς Ζεὺς βάθρ' ἐστήριξε, τεῖχος δ' αὖ πέριξ
Ἄρης ἔλασσεν, Ἴσθμιος τειχῶν ὕπερ
Ἄνστησε πύργους, Παλλὰς ἴθυνε στίβους,
Δόμους ἔτευξεν ἀμφὶς Ἥφαιστος, στοὰς
Ἑρμῆς ἔδειμε, γράψε Φοῖβος, Ἄρτεμις
Ἤγειρε παρθενῶνας, Ἀφροδίτη κάμε
Τεύχουσα λουτρὰ, Βάκχος ὀρχάτους, Θέμις
Πρυτανεῖον, αὐλὴν θέσμιον φύλαξ Δίκη.
Ἦν εἰκὸς ἄρα τιμιωτάτην πόλιν
Κυρεῖν ἁπασέων, ἔργον εὖτ' ἂν ἦν Θεῶν.
Ἀλλ' ὤλετο κἀυτὴ, πρός τε λυσσῶντος κυνὸς
Πάμπαν διεσπάρη τε, καὶ κατεσκάφη,
Ἄταις πεσοῦσα δύσμορος θεηλάτοις.
Φράδαι δ' ἐκείνης, γλῶσσα τ' εὐφραδὴς, λόγοι
Στολμοῖς πρέποντες ποικιλομόρφοις, αὐτὰ δὴ
Τὰ Μουσέων ἄποινα, καὶ μειλίγματα,
Πόνοι τε χειρὸς ἴστορος, καὶ χρονοτριβεῖς
Παῖδες φρενὸς, τὰ πάντα, φεῦ, φροῦδ' οἴχεται.

Οὐδ'

Primis ab annis laude, virtutis tenent:
Hinc es paternæ nobile etiamnum decus.
Nunc Insularum tu mihi potior iaces,
Quæ firmiores stabilis in ponto gradus.
Nanque vt vetusta subministrasti Patrum
Aetate, profers mentis, eloquij modò,
Prudentiæque fertili fructus satu,
Numerosiore copia, & doctos viros,
Scymnos, Ionas, Metrodoros Theocritos,
Democritos, omitto Theopompos loqui,
Oenopidas, & qui lingua Musarum loquax
HOMERVS, homines non modò, sed ipsos Deos
Liuore pupugit, gesta memoranda intonans.
Vt ciuitatum sorte, quas dixi, pari
Exhausta non sis, tu tamen seruis Chios,
Et seruitute talis indigna iaces.
Tot commodorum decora, tot honoris tui
Periere: perijt Ara diuina manu
Fabricata, Athenæ, cuius exstruxit gradus
Tonante dextra Iupiter, murum ferox
Mars egit; vndæ præpotens murum super
Turres locauit; docta direxit vias
Minerua, pinxit Phœbus, erexit domos
Vulcanus, Hermes porticus, claustra Artemis
Virginea, thermis elaborandis Venus
Sudauit alma, dirigendisque ordine
Plantis Iacchus, aurea adiecit Themis
Prytanea, custos iuris augustum forum
Iustitia. decuit Vrbem honoratam dare
Mandata reliquis; fabrica Deorum fuit.
Sed & ipsa perijt, dente rabiosi canis
Lacerata penitus, iamque diuinis iacet
Prostrata flagris; sensus, & vario decens
Lepore sermo, dona Pierij chori,
Et blandientum dulcis Aonidum fauor,
Doctaque factus arte cum studio labor,
Omnesque partus ingeni, heu! vanè ruunt.

Οὐδ' ἔστιν εἰδεῖν λείψανον, ὧν εἶχε καλῶν.
Τῷ πρὸς γόους τε, καὶ γέλωτ' ὀφλισκάνει:
Ὁ νῦν δὲ μῦθος ἦλθεν, ἧ τομώτατος
Δέμας σπαράττων τοὐμὸν ἀλγυνεῖ κέαρ.
Καὶ γὰρ πόλις Βύζαντος Ἡρώων ἕδρα
Διττὰς θαλάσσας, τήν τε Βόσπορος χέει.
Τὴν τ' ἀμφὶ Πόντος, θισὶ δεξιουμένη,
Ὧν εἶδε πώποθ' ἥλιος εἱλίσσων σέλας,
Ἥτ' οὖν ἑῷος ἦμαρ ἀνθρώποις ἄγων,
Ἥτ' οὖν σκιᾷ γῆν ἕσπερος κλίνας ζυγά,
Μέσ' ἥτε θέων κέλευθα θερμαίνει φλογί.
Ἥτ' Ἀντίποσι πυρσὸν ἀκοντίζων βαρύς,
Καὶ τίς δ' ἂν ἀρνήσαιτο; τιμαλφεστάτη,
Καὶ χερσὶ, καὶ μήχεσι, καὶ τρυφαῖς πολὺ
Πασῶν ὑπερφέρουσα πολλῷ τῷ μέτρῳ.
Ἧ, καὶ κράτους ἔδρασεν ὁ κραίνων Πόλου
Σκῆπτρον κραταιὸν ἐξισούμενον χρόνῳ,
Κρατοῦσιν ἄλλοις σκῆπτρον εὐνομίας κανών,
Σκῆπτρον μόναρχον, σκῆπτρον, εἰ ΠΕΤΡΟΥ μόνον
Ἐν ἐξέλης, κύδιστον, ὕψιστόν θ' ὁμοῦ.
Ἔσβη δὲ κἀυτὸ ἔτι κατ' αἶσαν, παμφάγου
Πρὸς τῆσδε λύμης ἐξαφανισθὲν ἀθλίως.
Οἵδ' αὖ πρὸ τοῦ κρατοῦντες, οὐρανοί τε γῆς
Γαίας πατρῴας, καὶ δόμων ἐγχωρίων,
Ἱερῶν τ' ἀγαυῶν δηρὸν ἐξενωμένοι,
Χρόνον πλανῶνται δύσμοροι, οὐδὲν θ' ὑγιὲς,
Ξέναις ἐπ' αἴαις ἐμπορεύονται βίον,
Κενάς, ἀπρήκτους τ' ἐλπίδας σιτούμενοι.
Κεῖνος μ' ἔορξεν οἷα δὴ κλύεις Ἄναξ,
Νῦν θ' οἷα με δρᾷ δηΐων καθ' ἡμέραν
Ἄλλων ἀκούεις. γλῶσσα γὰρ στυγεῖ θροεῖν.
Καὶ τήνδε μέντοι πημάτων μετάστασιν
Κιχεῖν ἄελπις εἰμι πρός τινος βροτῶν,
Ἐπεὶ βέβηκεν ἀνδρεμένης ἀλκῆς ὕπερ.
Ὡς δ' ἐν Βίβλοισι Θεσφάτων ἰδοῦσ' ἔχω,
Κἀκ' ἐξερύσατ' ΓΑΛΛΙΚΗΣ ἀφ' ἑστίας
Ἄναξ φυτευθεὶς ὀκτάδος τρίτης μέτα

Χρόνων

Monumenta non eſt priſtini vt videas boni,
Memoranda luctu publico, & riſu patent.
Narrationis ſermo non ficta ſequens
Mucronis inſtar corda mœrore afficit,
Laceratque pectus: Imperatorum thronus
ByZantium, quà Pontus, & quà Boſphorus
Hincinde geminum cingit aggeribus mare;
Quaſcunque mota luſtrat ignitas face
Apollo terras, ſiue ab Eoa diem
Regione ducit, ſeu tenebroſo tegit
Agros amictu, plauſtra ſubmergens mari;
Mediam fauilla ſiue ſuccendit viam,
Propiorue prono lumine Antipodas ferit,
Quis hoc negarit? & manu, & luxu, omnium
Prudentiaque principem locum tenet.
Hìc ſtabiliendum ſanxerat Rector Poli
Regale ſceptrum, temporum nullas vices
Subire iuſſum, iuris & normam ſacri,
Sceptrum ſupremum, ſi modo ſceptrum PETRI
Altiſſimumque, glorioſumque eximas,
Ingloriosè periјt abſortum lue
Vorante, miſeris atque deletum modis:
Quique imperabant ante terrarum Duces
Solo paterno, laribus, & auitis procul,
Illuſtribuſque tandiu extorres ſacris,
Errore miſero per peregrinas plagas,
Vaniſque paſti ſpebus haud ſanam trahunt
Sine opere vitam. Clade me quali furens
Obruerit audis. at quibus nunc me in dies
Tyrannus ille pectore hoſtili premat,
Audis ab aliјs; lingua triſtatur loqui.
Reperire nequeo qui ferat malis opem,
Iniquiorem poſſe mutari ſtatum
Diffiſa. ſuperat nanque quas, vires, libet
Induſtrioſæ mentis. Vt ſanctis tamen
Oraculorum video mandatum Libris,
Rex GALLICANIS *vnus oriundus plagis,*

Χρόνων ἀτέκνοις ἐν λαγόσι μητέρος.
Ὅταν τ' Ἐριννῦς, καὶ κηραινεγχὴς Ἄρης
Πάσης δονήσῃ ἕδραν Εὐρώπης, χθόνα
Λύθρῳ μιήνας, καὶ κατασκάψας βάθρα,
Χαρίεντά ποτε πρόσωπα καταισχύνει κακῶς.
Καὶ κὴρ ὀρίνας ἀλλοπροσάλλοις σφαγαῖς
Κελτῶν, Ἰβήρων, πρὸς δὲ Γερμανῶν χέρας
Ἴδ' Ἰταλῶν ἔκπαγλον αἱμάξει, τότε
Ὅταν γ' Ἄνακτι πατρὶ συγκαθήμενος,
Ἔργων ἔφεδρος, ἰθύφρων, κράτους σκοπός.
Οὔπω φίλοις ἀτηρός, ἀλλ' ὀνησίμους
Χρείας πορίζων ξύμφορος Κελτοῖς παρών.
Κοσμῶν ὃ δύσαθ' εἷμα, καὶ κοσμούμενος
Αὖθις παρ' αὐτοῦ βυσσοπορφύρου πέπλου,
Ὃν ἐκ στρόφιγγος γλῶσσ' ἐνόμηνεν Αὐσόνων.
Ὅτ' ἐν θρόνοισι θειοτεύκτοις ἱζάνων
Ἱροῖς Πέτρου μέδοντος, ἠδ' ἡγήτορος
Πρεσβηΐων Πέτροιο σύγκληρος, λεῷ
Χριστωνύμῳ θέμιστας ἐξέειπη σαφῶς.
Καὶ χρηστὰ πᾶσιν ἀφθόνως δωρούμενος
Λόφοις ἐφ' ἑπτά, ἀσκηθῆ τε, καὶ σόον
Πολλῶν φυλάξας ἐκτὸς ἐλπίδων πόνων,
Ἄλλων βλαβέντων χῶρον ἐξερύσατο.
Τοῦ δ' οὔτις ἄλλος φέρτερος θρόνους Πέτρου
Ἔχει πυκάσας, οὐδ' ἐς ὕστερον ποτὲ
Ἄλλος τόσον ἔργον ἁρμόσει, καὶ γὰρ μόνῳ
Κρείων τὸ δ' ὦφλε πρᾶγος, ὡς φιλουμένῳ.
Καὶ ταῦτα μὲν τόσοισιν ἐν κύκλοις χρόνων
Οὔπω συνῆλθον εἰς ἕν, ὡς τὸ θέσφατον
Σαφῶς ἔνισπεν οὐκ ἐτωσίοις λόγοις,
Εἰμὴ τόδ' ἦμαρ, εὖτ' ἀπαίδων ἐκ γονῶν
Ἔβλαστες, Ἥρως τ' ἐπὶ σῷ τοκεῖ κράτους
Βούλαρχος, ἀσφαλής τε χρησίμων φύλαξ,
Σωτὴρ ΡΙΧΗΛΕΥΣ, κἀπαγώνιος φανείς.
Ἵζων τε πρὸς κλισμοῖσιν ΟΥΡΒΑΝΟΣ Πέτρου
Σκῆπτρον νομᾷ τε πᾶσιν εὐθυντήριον,

Θυη-

Octona Phœbo spatia per ternas vices
Voluente, sterili matris in gremio satus
Me liberabit; cùmque Furiarum cohors,
Atraque & hasta polluens turpi solum
Tabo, & profundos sede conuellens gradus
Mars vniuersæ quatiet Europæ statum,
Terræque pulchros ense fœdabit sinus,
Et excitabit, strage diuersa, feros
Celtas, Iberos, atque miserandum in modum
Germaniarum gens, & Italiæ, manum
Cruore sparget; cùmque regnanti propè
Patri assidebit ipse consilij arbiter,
Regnique custos, mente prudenti sciens
Non premere amicos, vtili at pressos ope
Iuuare, GALLOS atque tutari suos,
Et sacrum honorans, atque honoratus sacro
Murice, Latinum Cardo cui nomen dedit:
Et in supremo cùm Petri sedens throno
Sacra moderantis, & sacerdotum ducis,
Consorsque Petri iura Christicolæ dabit
Manifesta plebi, copiosèque omnibus
Largitus, omni, spem supra, ereptam malo,
Saluamque reliquis corruentibus, iugo
In septicolli conditam Romam eximet,
Non vllus illo melior augustam Petri
Fulciuit ædem, nemo præterea geret
Tot opera, amico quæ suo imposuit Deus.
Et ista, lapsas post tot ætatum vices,
Congruere nondum visa, diuinum velut
Oraculum sermone non dubio edidit,
Nisi hac serena luce, qua prodis puer
E ventre sterili, iamque consilij potens
Assessor, atque commodorum peruigil
Defensor, & Seruator, athleta inclytus,
Heros parenti RICHELIVS, adest tuo;
Petrique sedem, sceptraque VRBANVS tenet,
Mortaliumque ductor, examen, sacræ

Mo-

Θνητῶν ὁδηγὸς, καὶ ταλαντοῦχος μέγας,
Στάθμη τε μύστων ἀκριβὴς φρονημάτων.
Πύχ' ὃς τραφεὶς Φρονήσεως, Δίκης θ' ὕπο,
Τροφεῖ' ἀμοιβὰ ταῖς φυτευσάσαις νέμει.
  Ἴθ' ὦ, ἴθ' ὦναξ, βάσκ', ἐπάρκεσον φίλῃ.
Ἐμοὶ δ' ἀρωγὸς ἔλθε, τῷ Θεῷ θ' ἅμα.
Γενοῦ τύχης τιμωρὸς, εὐμενὴς πόνων
Κοίνωσον, ἄταις δ' ἐν ὑστάταις προσμάχει.
Θεοῦ τ' ἐφετμὰς κρῆνον. ἆρ' οὔτι φρονεῖς;
  Τίμοι, τὶ δηρὸν ἔργον ἀμβάλλεις; μέθες,
Μέθες δύσοργον εἰς ἀναστάσεις δόμων.
Ὅπλοις πέφραξαι, πρὸς δὲ τοὺς πέλας θοούς.
Θώρηξ προλάμπει, ἀλλὰ συγγενεῖς φοβεῖ.
Ἔστ' ἀμφίθηκτον ἄορ, ὀξὺ δ' αὖ δόρυ,
Πιστῶν δὲ λύθροις ἡματωμένον, κατὰ
Βαλόντος αὐτὸ μαίνεται, διψῶν μένους.
Κράζουσιν αὐλοὶ, ἀλλ' ἐφ' ὑσμίνην μέλος.
Σάλπιγξ ὑπηχεῖ, ἀλλὰ σημαίνει φόνον
Σοῖς φιλτάτοισιν, ἐνδ' ὑπερμάχει βοᾷ
Πεζοί τ', ἴδ' ἵππων, καὶ νεῶν ἐπεμβάται,
Οἳ Θεῷ μέμηλον, οὐδὲν αἰτίους βροτοὺς
Ἄνδρας, γυναῖκάς θ' ὕβρεως ἀκηράτους
Τείροντες, ἐκπέμπουσιν οἰκτίστῳ μόρῳ.
  Ὦ χερσὶ, καὶ κτήμασι, καὶ ψυχῇ σθένων
Τρέψαι πότ' ἤδη Ἄρεως παρποδίου νέφος,
Ἀκτὰς πορθμῶν πρὸς Ἀχερουσίας Ἄναξ,
Οἵ μ' ἐξέτριψαν, δυσμενῶν βαρεῖς στίχας.
Αἴρου μ', ἡ γὰρ ἰσχὺς, ἐκ κακῶν βάθους,
Ἀνδρῶν ἁπάντων ὄλβον εὐτυχεῖ μόρῳ.
Ἅλις γ' ὑπερχῶν, σκῆπτρα κηδεύων χθονὸς,
Τῶν ἄωτ' ὀπάζει γαῖα ἐμβριθοῦς πέδου.
Καὶ σπερμάτων ἄπεστιν οὐδὲν, ἔν τ' ἀγροῖς
Κτήνεσσι, καὶ πυροῖσιν, ἐνδέ θ' ὕδασιν,
Ἔλλοψιν, ἐνδ' οὔρεσιν εὐθηνουμένοις
Καρποῖς τε, χρυσῷ, κ' ἀργύρῳ, ἐνδ' αὖ δόμοις
Ῥυδὸν πάρεστι πάντα χλιδαῖσιν φίλα.
Παντᾷ δὲ πλῆθος ἀσπιδηφόρων βρέμει,

Moderatur æquum mentis, atque ipsa piæ
Nutritus Aequitatis, & Sophiæ manu,
Alimenta alumnis grata partitur suis.
Eia ergo, Princeps, eia age, & charam adiuua,
Ades mihi protector, & fortis, Deo
Iuuante, vindex; operis in partem veni
Benignus, extremumque propugna malum;
Diuina iussa perfice; annon hæc sapis?
Diuturna quorsum bella tu differs? sine,
Sine, destruendis domibus, irasci ferox.
Munitus armis, proximo insultas tuo;
Pectusque lucens ære, cognatos tuos
Exterret; hastæ cuspis, & gladij, latus
Vtrumque, acuta est, Christianorum tamen
Cruore sudat, inque iaculantem redit;
Tibiæque clamant, sed melos bellum mouet;
Clangore litui proximis cædem indicant;
Pugnaque in, ipsa nauium, & peditum cohors,
Equitumque grata Numini, gratos Deo,
Nulloque scelere conscios vexat viros,
Et illibatas in necem vxores trahit.
O! qui valore, qui manu, atque opibus potes,
Aliquando Martis dissipare nubila
Vsque in paludis littora Acherusiæ,
Diuerte cuneos hostis infensi graues,
Qui me molesto sub iugo afflictam premit,
Immo malorum (nam potes) fundo eripe
Possessione quique felici, omnium
Sortem antecellis, ipse sceptrorum arbiter,
Et affluentem commodis terram occupas.
Eduliorum nil deest; far, & pecus
Luxuriat agris, piscibus fluuij natant;
Argenteis, aureisque locupletum iuga
Montana rident fructibus; luxu domus
Fulgent amœnæ; vulgus hastatum fremit

Παντᾷ δ' ὁπλῖται χάλκεοι, ἐς ἀλκὴν θρασεῖς.
Ἱππεῦς δὲ παντᾷ θάρσος ἐν στήθεσσ' ἔχων,
Ἱπποκρότοις πεδίοισιν ἐντρέχει ταχύς.
Πρὸς τοῖς στρατηγοὶ ἀσφαλεῖς, μαχήμονες,
Ἄρην πνέοντες, καὶ μάχης δαήμονες
Πάσης, στρατοῦ τ' ἐρυμνὸν ἕρκος. τοὺς δ' Ἄναξ
Πέμψαι κατ' ἐχθρῶν. πημονῶν τέλος τάμε.
  Τά τ' ἄλλα πολλὰ πρόσθεν ἐκδέξω πτερὰ
Νίκης, πάλιν πείραζε. νικᾶν σ' οὐ ξένον.
Ὁ δ' ἐχθρὸς εἶδε, καὶ πεπείραται δόρυ,
Ἔγχος τε βληθὲν ΓΑΛΛΙΚΗΣ χειρὸς πάρα,
Ἀρατὸν ὅσον ἕλκος ἐμβάλλει φρεσίν.
Αὐτοῦ βίην ἔδρυψας ὀφρυωμένην,
Οὐχ ἑσπέροις μέρεσιν ἐξαρκουμένου,
Αὐτὴν δ' ἐς Ἄρκτον, Κελτικάς τ' ἐφ' ἑστίας
Διψῶσαν ὠδίνοντος ἀδδεὲς φόνου
Δεινὴν ἀπειλήν. ὡς ἔπος δ' εἰπεῖν, Τοκεῖς
Οἵ σ' ἐξέφυσαν λαμπροὶ εἰς γένος πάλαι,
Αὐτοῖς ὅτ' οὐκ ἦν ὄλβος, ὅσος νῦν πάρα,
Ἀδρὸς δ' ἐκείνῳ. ἦν γὰρ ἐν ἀκμαῖς νέῳ.
Κόλπων θοῶς ἀπῶσαν ἐξ ἐμῶν πρόσω.
Ἐκ δ' ἐξέλυσαν αἶαν, ἣ Σωτὴρ βροτῶν
Ἔφυ κυηθεὶς, καὶ τραφεὶς ἐκτήσατο,
Ὃν αὐτὸς ἤθελε μόρον ὠμὸν παρ φίλων,
Νεκρός τ' ἐσῆλθε τύμβον, ὡς θνητοῖς ἔθος.
  Ἴθ', ἐγγόνε, πρόστηθι. ἦν τις εὐχερὲς
Ἔργον μάτην μηκυνθὲν ἐκτείνει μακρὰν,
Σοφοῖς παρ' ἀνθρώποισιν οὐκ ὀρθῶς φρονεῖ.
Τί δ' ἔρριψας; τί δ' ἦλθε δεῖμα; τίς κέαρ
Ἔπληξε; κεῖνον, ὡς ὁρᾷς, ἀάσπετος
Φρύγη κλονεῖ, ἀπέρχεται τε, καὶ φθείρει φρένας.
Ἐφ' οἷς γὰρ ηὖχε, καὶ πεπύργωτο θράσει,
Κεναῖς ἀνοίαις οὔτι παρὰ καιρὸν, πέσε,
Κακῶς τ' ἐκάμφθη συσταλέντα τῷ χρόνῳ.
Καὶ δὴ μαρανθεὶς γηβόρου νόσου πάρα,
Κεῖται τανυσθεὶς, καὶ παρειμένως στένων,
Τυτθόν τ' ὀνείροις οἷον ἔμπνεων σθένος,

Vbique vbique miles ad bellum ferox,
Animosque nutriens corde generosos eques
Per perstrepentes calce cornipedum, celer
Agros pererrat: bellicosi quos duces
Agunt, periclis cedere indociles manum,
Martemque spirant, arte pugnandi optima,
Exercitus munimen. hos Princeps, moue
Feros in hostes, cladibus finem adijce.
Iterum experire, sæpe victrici priùs
Indute penna, vincere haud quaquam nouum.
Hastile iactum GALLICA, expertus, manu
Persensit hostis, quanta GALLORVM ferox
Infigat hasta vulnera; inimici truces
Superbientis ipse fregisti impetus,
Hesperia quem non satiat, Arctois plagis,
Et GALLICANIS, impudens, cędem parit.
Vt multa paucis: qui te ab antiquo Patres
Genuere, gentem subiugauerunt feram
Minùs potentes, flore iuuenili potens
Vt quę vigeret. à meo sinu procul
Expulsa subitò est: arua requierunt, quibus
Seruator hominum natus, atque altus necem,
Quam voluit ipse, retulit ab amicis feris,
Tumulumque subijt mortuus, vt homines solent.
Age ergo, facile qui diù differt opus,
Prudentiorum calculo, haud rectè sapit.
An obstupescis? An pauor mentem occupat?
Et terrefecit corda? quem cernis, metus
Ingens mouet, premitque, pectusque enecat,
Nanque vbi superba fronte tollebat caput,
Tempus, locumque præter, insanè furens
Et cecidit, & probauit annorum vices.
Vorante quippe, flaccidus, morbo, iacet
Humi, doletque tristis, expirans leuè,
Ceu somniando, robur, & opibus meis

Ὅστις γ᾽ ἐμὲν πλούτων τε, καὶ τρυφῶν πλέος,
Γαστρὸς, γνάθου τε δοῦλος, ἡδονῶν θ᾽ ὕπο
Ἡσσημένος, τὰ πρόσθ᾽ ἐραστὰ πρήγματα,
Καὶ μηχανὴν ἔμπρακτον, ἣν ἤντλει ποτὲ,
Χαλκόν τε, καὶ σίδηρον, Ἄρεως θ᾽ ὅπλα,
Δι᾽ ὧν βροτοὺς ἔκτεινε τηλαυγὴς φόβῳ,
Πάντως ἀπεῖπε, κἀποπλήκτως ἔχθεται,
Νωθρὸς καταργῶν χεῖρας ἀφθόνῳ σχολῇ.
Τῷ καὶ προτέρας ῥέεθρον ἠλλάχθη τύχης
Ὅθεν τ᾽ ἀεὶ νικῶντες ἐκνικώμενοι,
Πρόσωπά τ᾽ ἐξέστρεψαν ἐκδόντες φυγῇ
Αὐτοὺς, κακοὶ φανέντες, οἱ πρὶν δεξιοί.
Χ᾽ οἱ πρόσθ᾽ ἀκούειν σωφρόνως εἰθισμένοι,
Μύθων ἀμελοῦσι δεσποτῶν. ἠδ᾽ ἀντίοι
Μίξιν ἐπενθορόντες ἀλλήλοις φόνον
Τεύχουσιν οὐκ ἐποικτὸν, ἐκ δ᾽ ἀγροὺς πυρὶ
Δηοῦντες, ἁρπάζουσιν οἰκίας φίλων.
Τίς δ᾽ οὖν ὅπλοις πάγχαλκος, ἵππου μυρίας,
Νεῶν ἀμέτρων, ἀλκίμου τ᾽ ἔγχους βραβεὺς,
Λεὼν ἄναλκιν, ἄφιλον, ἐμφύλῳ στάσει,
Ὥστ᾽ οἶδμα πόντου, ἐμμανὲς κυκώμενον,
Οὗ κηρὶ Θείου τάρβος, οὐ πινυτὴρ ἔνι
Κλέους, κραταιῶν τ᾽ οὐδὲ μικρὸς ἔργων λόγος,
Εὐθύς τε, ῥεῖα, μηδὲ σὺν μακρῷ πόνῳ,
Σφαγῶν ἄτερθ᾽, ἐπειδὰν ἡγῆται Θεὸς,
Οὐκ ἂν τροπώσαιτ᾽, εὐτυχῶς κλίνας ποτὲ;
Πέφραξο δὴ τεύχεσι, θοῦ ξίφος, θίγε
Λόγχης, βοείης πᾶν ἐζαύδρεσον πέδον.
Ῥύσαι μ᾽, ἀμύνε νηλεῶς ἐφθαρμένην.
Θήκας πατρῴας, ἱερὰ, κοινὴν πατρίδα,
Τέχνας περισσὰς, τύμβον, ὃν Σωτὴρ ἔδυ,
Ἄτης παρούσης ἐξάγου, ὦ παντ᾽ ἀγαθὲ,
Ταῖσιν πάρος κόσμηθεν ἀνστήσας δόσεις,
Λαμπρόν τε σ᾽ οὐ λόγοισιν, ἀλλὰ δρωμένοις.
Τοσαῦτ᾽ ἔφη μὲν ΕΛΛΑΣ. ἀμφὶ δ᾽ ὠλέναις
Αὖθις περισφίγξασα νήδυμον τέκον,
Φίλημ᾽ ἔθηκ᾽ ὅσσοισι δεύτερον φίλοις.

Παῖς

Luxuque plenus, ſub voluptatis iugo,
Ventris, gulæque ſeruus, heu! deflet miſer
Iucunda viſa quæ ſibi cunque antea:
Quaſque efficaces ante molitus fuit
Artes, ahenaque arma, ferrumque impotens,
Quibus viros cecidit, obiecto metu,
Renunciauit, odit, & ſegnem otio
In copioſo dexteram planè tenet.
Sic eſt prioris retrò fortunæ ſtatus
Inuerſus, ipſa victa Victoris manus:
Dedere terga, qui fugauerant priùs;
Et quos beatos videras, miſeros vides;
Parere ſoliti, iuſta detrectant ſui
Decreta Domini, corruenteſque inuicem
Promiſcua ſe ſtrage, crudeli, fera,
Et non ferenda conterunt; flammis ſatos
Populantur agros, depeculantur lares
Domeſticorum. Totus ærata nitens
Quis ergo veſte, ratibus innumeris potens,
Equitumque turmis, enſis animoſi arbiter,
Plebem imbecillam, amoris expertem, feris,
Vt inquietum pelagus, agitatam notis,
Quam nec futuri terror, & honoris mouet
Scintilla, nullus operis ac ſermo boni,
Sine cæde, ſubitò, facilè, cùm ducat Deus,
Labore nullo, proſperè in certam fugam
Non vertat? armis induere, & ſcutum cape,
Accinge gladium, milite haſtato ſolum
Reple, iacentem libera; patriam iuua,
Sedes paternas, diſciplinaſque optimas,
Templa, tumulumque, membra quem Chriſti ſacra
Subiere: Princeps miſeriјs hiſce eripe,
Benignè, dona redde, queis primis fui
Ornata ſeclis: opere quàm fama refer
Exinde melius nomen. Hæc HELLAS; ſinu
Amplexa puerum, ſermo quem nullus ſatis
Celebrare poſſit, baſia optatis genis

Se-

Παῖς δ' ἱστορούσης πημοναῖς σιωνοῦς γεγὼς,
Ὕβρει τ' Ἀνάσσης κάρτ' ἐποχθήσαις τόσῃ,
Οἰκτρὸν στέναξεν ἄλλος ἐκθύμῳ φρενί.
Γοργοῖς ἔπειτ' ὄμμασιν ἀντωπὸν βλέπος
Τοκεῖ προσίσχων, σιώ τε θεὶς γλυκεῖ γέλων,
Βάζειν ἔοικε ταῦτα φραδμόνως Πατρί.
Θυμῷ πίεσον μῆνιν, καὶ ἐλξᾶς Πάτερ.
Μέθες δαφοινὸν ἔγχος, Εὐρώπης τ' ἄπο
Πρὸς Ἀντολὰς ὅρμισον, ἔνθ' ἀνδρηλάτης,
Ἄτην τ' ἄθεσμος λαὸς ὁπλίζει βροτοῖς.
Αὐτὸς σὺ Παιδὸς ἐμπνέοντος δηΐοις
Φόνον, πάθας τ', εἰ καὶ νεογνὰ νηπίῳ
Ἄψη χόλον δύσοργον εἰκαίως πεδᾷ,
Ὁρμῇ προηγοῦ εὐθρασέστερος φανείς,
Φίλην τ' Ἄνασσαν ἀμφιβὰς λυτήριος
Ὤνησον, ἠδ' ἔκλυσον, ὧν ἔχει κακῶν,
Μέσφ' αὐτὸς ἐς γηρακὲς αὐξηθεὶς μέτρον
Ἥβης, μένει τε κεχλαδὼς εὐανθέμῳ,
Αὐτὸς τύχης ῥύσαιμι μορσίμου φίλην,
Πρὸς τ' ὄλβον, ὃν κέκτητο πορθμεύσας ξένως,
Καλοῖς πρέπουσαν, καὶ περίβλεπτον κράτη,
Βίου τ' ἐν ἄλμῃ μειδιῶσαν εὐδίῳ,
Εὐδαιμονούσης πολλὰ κομπάσω γάμους,
Τούς μοι δίδωσιν ἐκ γένους κλῆρος λαχών.
Ἐμὴ γάρ ἐστι, κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
Ἔνθεν μόναρχον αἷμα βλαστήσει πέδῳ,
Αἰὲν προσαρκοῦν, ἔτι γηράσκον χρόνοις.
Παιδὸς πρόθυμον ἦτορ ἐξειδὼς Πατὴρ,
Ἄνασσαν ἦγε, δεξιούμενος γόνῳ,
Πίστιν λαβών τ' ἔδωκε, δεξιάς θ' ὁμοῦ
Ὅρκοις συνῆψαν. Καὶ δὴ εἰργάσθω τόδε
Τοὔργον, προσεῖπε. τοῦ μακρὰν τείνω μάτην;
Ἐμοῖς ὅπλοισιν, οὐδ' ἄτερ βουλῆς Θεοῦ,
Ἐλευθερούσθω γαῖα, τεχνέων τροφὸς,
Δεινῆς ἀνάγκης, καὶ γενέσθω σύννομος
Τέκνῳ νεογνῷ, τῆσδε Κοιράνῳ χθονὸς,
Πλέον γ' ἢ τὸ πρόσθεν ΕΛΛΑΣ εὐτυχεστέρα.

Secunda libat. Factus ærumnæ Puer,
Loquentis ore, conſcius, Dominæ probra,
Iniuriaſque tam graues grauiter tulit,
Doloribusque flebili indoluit modo,
Alacrique vultu proximi contra Patris
Intuitus ora, ſuauiter riſum ciet,
Patrique viſus iſta prudenter loqui.
Quam, Genitor, iram mente conceptam foues,
Preme, oro, transfer lanceam homicidam, exili
Procul ad Eoos, hinc ab Europa, ſinus;
Vbi virorum pulſor, & iniquus graues
Hominibus armat populus ærumnas: Minas
Dum ſpiro vindex ore, cladem que hoſtium,
Licet tenellis perperam membris liget
Puerilis ætas, corde generoſo potens
Præcede ductor, enſe Reginam tuo
Defenſor, ægris libera afflictam malis,
Donec iuuentæ viuidæ molles vigor
Firmarit artus, robore & vegeto manus
Florens amatæ Virginis ſortem leuet,
In priſtinumque tranſuehat ſtatum, modo
Miraculoſo: tum poteſtate, & bonis
Ornatioris, perque tranquillos dies
Lætæ beatis gloriabor nuptijs,
Quas ominatur generis, ac ſpondet mei
Fortuna: noſtra eſt illa, nec noſtram nego.
Hinc germinabit Regium terris genus,
Stabileque ſemper, ſecla quod nulla obruant.
Infantis alacrem cùm videt mentem Parens,
Prenſamque ducit Imperatricem, & fidem
Dat, accipitque; deinde iurata fide
Iunxere dextras: Fiat hoc; vt quid moras
Necto, inquit, armis (idque conſilio Deûm)
Meis iuuetur artium nutrix Dea,
Fiatque concors Filio nato recens,
Dominoque terræ illius, & firmum ſtatum
Felicioris HELLAS Imperij probet.

LEONIS ALLATII

MELISSOLYRA

De Laudibus

DIONYSII PETAVII

Societatis Iesu Presbyteri.

ROMÆ, MDCLIII.

Eminentiſſimo Principi

FRANCISCO BARBERINO

S. R. E. CARD. VICECANCELLARIO.

Leo Allatius F.

ADdecebat, Eminent.me Princeps, vt qui viuens in terris, cœleſtem vitam egerat, & immortalitate digna ſcriptis mandauerat, in morte ad Cœlum relatus inter ſidera, collocaretur in ſigno, cuius ille auſpicijs & vitam direxerat, & ſcripta concinnauerat. Factum eſt. Petauius tuus, cuius viri & beneficijs & æquanimitate ad ſcribendum induſtriam promoueras, iam mortuus ab ijs, quibus oculorum vigor integer

eſt, Lyra facta, inter Apis tuæ vlnas conſpicitur, ſtellis conſpicuus. Quare neq; in hoc, vti nec in rebus alijs, Barberina gẽte ſuperſtite, antiquis ætatibus minores ſumus. Viderunt illæ, cũ florerent artes, & bonæ literæ, Berenices Comam, iuſte ab illa Dijs repoſitam, in Cœlo ſitam: nunc intuemur Apem, Barberinum faſtigium, & inter illius vlnas Lyram Petauium. Hoc extra humanam aleam eſt, & tamen Tuorum eſt, e terris ereptos homines inter ſidera immortalitate donare. Deus det tibi diu vitam, vt quemadmodum Terram tua beneficentia rebus nouis, ijsq; inſignibus accumulas, ita & Cœlum ſemper nouis ſtellis adaugeas.

ΛΕΟΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΛΛΑΤΙΟΥ
ΜΕΛΙΣΣΟΛΥΡΑ.

Νῦν αὐρέων ἔληξε δυσαὴς κλόνος,
Νέφη δ' ὑπεξήλυξεν, ἔνθεν αὖ πάλιν
Λευκῇ γαλήνῃ νήνεμος γελᾷ πόλος.
Οὔμιν ταράττει φθόγγος, οὐ θροεῖ κτύπος,
Σιγῇ δ' ἐπίσχει πάντα, οὔτε μιν φλέγει.
Πρέσβυστον ἄστρον μυριάδος νυκτεμπόρου,
Πυρσοῖσιν ἀρρένεσσιν ἐμμεμιγμένον.
Μέσαι περῶσι νύκτες, ὃν δ' εὑρεῖ κύτει
Ῥιπαῖσι μαρμαίρουσιν ἄστρ', ἀπ' αὐτόφιν
Ἐς γῆν φόως ἱέντα, οἷον ἥλιος
Βροτοῖς ἐπαστράπτησιν, εὖτ' ἂν οὐρανοῦ πόρον
Μέσον διήκων ἤματος, πυρὸς φλόγας
Θερμὰς ἰάλλει, ὥστε καὶ ῥέα νηπίοις
Ἐνωπαδὶς παίδεσσι τερέων φάη
Λαμπρὸν φαείνει, κἀπιμερφεῖ τ' εὐμβρές.
Τί δ' οὐ μεταστρέψαντες ἐς πόλου πτύχας
Χ' ἡμεῖς φρόνημα, βλέμμα τ' ὀξιχυδίσομεν
Τὰ κεῖθι πάντα εὔεινος κυνὸς δίκην;
Αὐτὸς γάρ, ὡς ἔοικεν, εἰσορῶ ξένον
Ἐν οὐρανῷ κάλλιστον, ὧν ἴδον ποτέ,
Θέαμα νῦν ἀνεχθέν, οὐκ ὂν ἦ πρὸ τοῦ.

Καὶ δὴ νόησον, ὡς σαφῶς εἴρω λόγοις.
　Μήκιστον ἰσάθρησον ἑρπετὸν, τόπερ
Σπείραις ἀμετρέοις ἄξον' ἐγκυκλοῖ πόλου,
Νῶτον κάρηνι πρὸς τὸν Ἀλκείδεω πόδα,
Μέσσον ῥάχιν Κηφῆος εἰσορᾷ βαρύ.
Οὐρῇ δὲ μείον' Ἄρκτον ἀμφίβληστρον ὡς
Τοίχων εἴργει, τῆς δὲ μάσσονος ἅπτεται.
Δράκων δ' ὅδ' ἐστὶν, ὁ δ' αὖ βάσιν πήξας ποδὸς
Δράκοντος ἐς μέτωπον, ἐς ῥύγχος γόνυ
Νωθρῶς ὀκλάσας, δεξιῇ ῥόπαλον κρατῶν,
Λαιῇ λέοντος δέρμα, τόνγ' αὐτὸς κτάνεν,
Ἡρακλέην φήμιξαν ἴδμονες βροτοί.
Τῷ δ' αἰετὸς πτεροῖσιν ἐξηπλωμένοις
Ἔστηκεν ὄρνις πρὸς Γαλαξίαν τρέχων,
Πτεροῦ θίγων Δράκοντος, ἐς δὲ Πηγάσου
Ὁπλὰς πτέρυγ' ἑὴν εἰσάγων ἀριστερὴν,
Ὁ δ' ἐστὶ Κύκνος μήκοθεν τείνων δέρην.
　Καὶ ταῦτα μέντοι οὐ διηλλάχθη ποτὲ,
Ἀλλ' ὡς τὸ πρὶν μεμένηκε μορφαῖς ἐμπέδοις.
Ὃς δ' ἠστέρισται μέσος Αἰγυπτὸς λάβρος
Ἀντωπὸς Ἡρακλῆϊ, οὗ πτερῶν γόνυ
Ψαύει, πτερόν τε τανύεται ἀμφὶ μασχάλαις
Κύκνου, ἐρείδει δ' αὖτε πρὸς Γαλαξίαν
Ὄνυχας ποδὸς, πρὸς ἄλλο μετεστάθη δέμας,
Οὐδ' οἷον εἶχε πρῶτον εἶδος ἐκφέρει.
Χείλη δὲ κυρτὰ, καὶ πτεροῖσιν ποικίλην,
Περιμήκεά τε ἀμφ' αὐχένι δέρην ἄπτερον,
Ποδῶν τε γναμπτὸν, ἴχνος, ἀρχαίους τρόπους
Πάντ' ἐξαμείψας, εἶδος ἐμμελέστερον,

Στο-

Στολήν τε λαμπρὰν ἕσσεν, ἠδ' εὐανθέμων.
Ἵδ' ὡς σμικρυνθῇ κρᾶτα, καὶ ἐξωπίοις
Ὤσοις δεκεύῃ, οὐδ' ὅλως αὐχὴν πέλει.
Ὤμοις δ' ἡ κόρση πήγνυται, περιφραγμένη
Ὅπλοις ἀραιοῖς, ὡς θέμις, σάκους δίκην,
Ἄτης, κακῶν θ', οἷς τρίβεται, ἀλκτηρίοις.
Πέπλοις ἔπειτα λεπτοῖς σῶμ' ἐρεμμένον
Βόμβυξ ἅτε νεκύδαλος ἐκλεπτύνεται,
Μᾶλλον δ' ἐς οὐρὰν, ἔνθα κέντρον ἐκζέει,
Τοῖς μηχανῶσι μόχθον ἄστοργον κακόν.
Κόλποισι δ' ἐν μέσσοισιν Ἑρμαίη Λύρη
Ὀρθὴ στέλεται στῆθος ἰζάνει, δίκα
Χορδαῖσιν ἐντείνουσα δαίδαλον μέλος.
Τοῦτ' ἆρ' εἶδες κάλλος εὐκλεέστερον;
Μάτην παλαιῶν ἱστορεῖς φρυάγματα.
Μάτην νέων αὔχημα, τοῦτ' ὁ πολὺς λεὼς
Ἀγνωμόνως τέθηπε, τὰ φέρτατα προσδοκεῖ,
Νοῦν δ' εἰ προσβάλλεις, θαυμάτων ἐπάξια,
Καὶ ὧν οὔπω ἐσήκουσας ἐκπρεπέστερα.
Ἥρως τις, ἥρως ἐκ Θεῶν βλαστῶν γένους,
Ἄρειος εἴπης ἄλλος, ἀνθρώποις φανεὶς,
Αὐχῶν τε πάτραν ἄξιον Λυτητίαν
ΠΕΓΑΟΤΙΩΝ ἐπώνυμος, κεκλημένος
ΔΙΟΝΥΣΣΟΣ, ὅδ' ἀπ' αἰῶνος ἔτ' ἐὼν νήπιος,
Χρόνῳ τε μείων, ἀνδρικὸν φέρβων νόον,
Γλῶσσαν τε κρέσσω, χαῖρε φράσσας ἀφθένοις
Κτήμασιν, ἀφνειαῖς τε προσκρούσας τύχαις,
Καὶ πάνθ', ἃ θαυμάζουσι φῶτες ἀφρόνως,
Κλεινὸς, φρένας τε καὶ ῥέθη δεδμημένος,

Θεῷ προσθέσθαι ἔνορκιον τελέσας λόγον,
Βουλαῖς ἀληθέεσσι, μήποθ᾽, ἕως βίον
Τείνει, πρὸς ἄλλον ἐξαφιστάναι σκοπὸν,
Μένειν δ᾽ ἐν ᾧ προσεῖλετ᾽ αἰὲν ἔμπεδον.
Ζεῦγλαν δὲ δούλιον ἐντεθηκὼς αὐχένι,
Μόνῳ Θεῷ θητεύε πιστὸς δεσπότῃ.
Τῷ καὶ ῥάκη ἑαυτοῦ λυπρὰ, καὶ βορᾶς
Οὐχ ἥτις ἀρκέσειεν, ἀλλὰ μὴ θανεῖν,
Ἅπαξ ἐπαφέλημα τοιοῦτόν τι ἦν.
Χαμαὶ δὲ κεῖτο, θλῖβε καὶ δεσμοῖς μέλη,
Πληγαῖς τε θεῖν᾽ ἀεικέσιν, τοὐναντίον
Ἅπαν ὑποδρῶν, ὧν περ ἤρατ᾽, ἀμφαδόν.
  Καὶ ταῦτα μὲν τέτευχεν αὐτὸς, ὃν δέμας
Πολυφθόροις τείρον τε, κἀκκάχων βίαις.
Ὡς γοῦν τὸ δ᾽ ἄλλοις ξύμφορος, εὔχρηστός τε κυρῶν
Ἔργῳ, λόγῳ, βουλῇ, τίς ἂν αὐδάσοι σαφῶς;
Τάδ᾽ ἐστὶν ἄλλης ξυγγραφῆς, ἄλλων λόγων.
Ἐμὸν δὲ κάρτος ἀδρανὲς, σμικρὸς νόος,
Οὐδ᾽ ἶσον ἆραι φορτίον γ᾽ ὤμοις σθένω.
Τῷ καὶ ἐπ᾽ ἄλλην οὐδὸν ἴχνος τρεπτέον,
Ἔνθ᾽ αὖτις ὀρθῶν εὐκλεεστέρους τέλοι.
  Αἰὼν ἀλωφήτοισιν ἱππεύων δρόμοις,
Ἀψῖσ᾽ ἕλιξι δηρὸν ἐκκυκλούμενος,
Παρῆλθε μακρὸς, κἀναρίθμητος θέων
Ἔκρυψε πάντα, καὶ βαθεῖ στέγων σκότῳ
Ἐκ χειρὸς ὥσπερ ἐκβαλὼν, οὐδ᾽ αὖ λόγος
Ἔργων ἔτ᾽ ἔστιν, οὐδὲ κρείων σαφής.
Ἄνω κάτω σύμφυρτος ἀνθρώπων βίος
Συγχεῖτο, δηρὸν πολλὸν ἐξωλέστερος.

Ὁ δ᾽

Ὁ δ᾽ αὖ μετρήσας στῆσεν ὡρέων δρόμους,
Καιρούς τ᾽ ἰσώσας ἀπλανέσσι πυκτίοις,
Ὅρον τε θεὶς ἄψευστον ἴδμοσιν τέχναις,
Ἔθηκε δῆλα τάγ᾽ ἰῶ κεκρυμμένα προτοῦ.
Καὶ νῦν ὁρῶσιν οὐδὲν ἧσσον ὄμμασιν
Βροτοὶ αὐτόθ᾽ ἐόντες, ἢδ᾽ ἑκαστάτω
Πολλὸν βιοῦντες ἤπερ οἱ ἐγγὺς μάλα
Κεῖν᾽ εἰσάθρησαν, κἀμπόλησαν τετράκις,
Καὶ τρίς. Θηρῶσιν ἐν ὄρεσ᾽ οἰνηρῆς Χίου,
Πέρδικας ἔμμεν, ἔθνος ἀγριάζον,
Πανταῇ διαστρέφουν τε, κ᾽ ἐξορχούμενον,
Ἄλλοις ἐπ᾽ ἄλλοις ἄγρουσιν σοβοῦν πόδα.
Οὐδ᾽ ἔστι πως βέβαιον εὐαγρῶν ἀνὴρ
Ἴχνος φυλάξαι δῆλον, οἷος νῦν στροβεῖ
Δίναις ἀπαύστοις ἔγκοτος πόδας πόθος.
Ἐπεὶ δ᾽ ἐδωδαῖς καὶ βροτῶν ἄλλαις φραδαῖς
Φωναῖς ὑπείκειν δεσποτῶν περίφρων μάθῃ,
Κύων τις ὥστε συνακόλουθος, ἀείποτε
Πόλιν τε, κἀγορᾷ τε συμπαρὼν ἔτης.
Οὕτω χρόνου προσεῖρπεν ἀστατούμενα
Ἄγνωστα πᾶσιν ἔργ᾽, ἐπεὶ δ᾽ αὖ σοφαῖς
ΠΕΤΑΟΥΙΟΥ τέχναισι μειλίχθη, τότε
Ἔπλευν βροτοῖσιν εὔμερῆ τε καὶ βατά.
Τόλμημα δεινὸν, ἀλλὰ τοῦδ᾽ ἀναχετὸν.
Ὥσπερ γ᾽ ἀλαῖσιν ἐξάγων πλανωμένους
Κακῆς κελεύθου ἐς τρίβον ἀπλανῆ βαλεῖν.
Καὶ ταῦτα μέντοι πρὸς διόρθωσιν χρόνων,
Οἷς καὶ χρόνων ἔθηκεν ἀναγράφας, ἔτη
Χρόνοις ἰσώσας, κἀνα μετρήσας τὸ πᾶν.

Σιγῶ-

Σιγῶ δὲ τ᾽ ἄλλα τοῖσι πέφρακε στόμα
Ἀνδρῶν ἀπίστων, καὶ κακεμφάτων ὅλως,
Οἳ ψευδέσιν τέγξαντες αἱμύλοις λόγον
Ψυχῆς ὄλεθρον ἤγαγον νηπίοις βροτοῖς.
Ἐρῶ δ᾽ ἐκεῖνο θαῦμα θαυμάτων ἄνω.
Ὃ καὶ σέβας δίδωσι καὶ δόξαν ὁμῶς.
Τὸ καὶ πόνοις ἀΰτλησεν ἐμπεράκτοις μόγις,
Καὶ τέρμα θῆκε, προβῆμα τελέσας μέγα.
Ἐκ γὰρ μεγίστων καὶ σοφῶν Διδασκάλων,
Οἳ πνεύματός γ᾽ ἔμπλεω ζωαρκίου
Σοφῆς κέρασαν νᾶμα πουλυίδμονος
Ἑαῖς βροτοῖς δέλτοισι, δρέψας αὖθι ἄν,
Τεῦξεν λοχείαν πάνσοφον εὐκάρπων φυτῶν.
Ὅθεν πῶν τις χανδὸν ηὐφράνθη κέαρ,
Θνηταῖς τε φρεσὶ πρὸς σέλας ἀκηράτοις
Ἰθυδρομήσας, θεῖον εἰσαθρεῖ, τά τε
Κἄνω προσιζάνοντα Πνεῦμα, καὶ Γόνον
Ἐφικτὸν ὡς ἔνεστιν, ἀνθρώπου φύσει,
Καὶ τ᾽ ἄλλα πάντα πίστεως μυστήρια,
Χριστὸς τάπερ φύτευσε, καὶ χαρίσατο
Φῶσ᾽ ἀδρανέσιν ἔμμεναι σωτήρια.
Εἰδ᾽ αὖ τις εἴποι βίβλον ἀρραγὲς βάθρον,
Καὶ καλλίνικον ὅπλον ἀντιβίοις βαρύ,
Τ᾽ ἀληθὲς εἶπον, οὐκ ἂν ἐξαμάρτανε.
Κείνῃ γὰρ ἀαθέντες αἱρέσεων φίλοι
Πανοπλίαν ῥίπτουσι, καὶ πεφυζότες
Πελειάδες ὡς, φανέντος ἱέρακος ποθὲν,
Οἴκοι δὲ νωτίζουσιν ὑποτρόποις ποσίν.
Τί δὴ τὸ λοιπόν; εὐθέως πεπνυμένοι

Μαθη-

Μαθητιῶσι μὲν οὐρανοῦ πρόμον σέβειν
Θεσμοῖς θ' ὑπείκειν πατρικοῖς. ναιμὴν δὲ καὶ
Ἑστῶτα ἱρέων ἀντικηδεύειν Θεοῦ.
  Πόνους δὲ μόχθοις συγκαταζευγνὺς, μέλη
Ἄϋπνος, οὐδ' ἀναπαυσάμενος τετρυμμένα
Κάλλιστον ἔργον αὐτὸς ἐξεργάζεται,
Ἐπ' ἕρμασ' ἀκτὴν ἑρμάτων τιθεὶς καλῶν.
Καὶ γὰρ Μελῳδοῦ ποικιλοστρόφοις νόμους
Αὐλῷ τε, καὶ φόρμιγγι, πλήκτρῳ χρυσέῳ,
Ἄλλοισι τ' ὀρθωθέντας ὀργάνοις, πλέως
Ὀμφῆς μέδοντος ἐνθέου, οὓς Δαυὶδ κάμε
Τεύχων, ὅδ' αὐτὸς ὕπ' ἐς ἄλλην ἁρμόσας,
Περαστορπάζοις ἔδειξεν ἐν δεσμοῖς μέτρων
Ἡρωϊκῶν, ὅπα ἠπύειν Ἑλληνίδα,
Οἵαπερ οὐκ ἤχησεν Ἀτθὶς εὔλαλος,
Οὐδ' ἄλλος ὄχλος ἄπειρος εὐγλώσσων βροτῶν.
Σίγησον Ὀρφεῦ. ποῦ μάτην ᾠδαῖς πέτρους
Αἰθαῖς ἀράχναις, ἔργον, Ἀμφίων, γλυφῇ
Τεῖν προκείσθω, ἀγκρεμασθεῖσ' ἑστίαις.
Κλυτῆς Ὅμηρ' εὔκλεια πάσης Ἑλλάδος,
Σὺ δευτέρη τε μοῦσ' Ἁλικαρνασσεῦ γέρον,
Ἀηδόνες τ' ἄλλαι τε συνῳδικοὶ λόγοις
Μούσαις, Ἀχαιῶν οἷς ἐφείργασται στόμα,
Ἐπὰν ΠΕΤΑΟΤΙΟΙΟ ῥυθμοὶ πρὸς χέρας
Φωτῶν ἐσῆλθον, φροῦδα κοὐδὲν πέλει,
Ἄσσ' ὕμμες εἰκονοῦντες ἀδρῶς πυκτίοις
Ἄκραντα γηρύσασθε. καὶ γὰρ ἡλίου
Λάμψαντος ἄστρα τὰ λοιπὰ συγκαλύπτεται.
  Ὃ δ' ἐστὶν ὅστις χρησιμώτατος γεγὼς

Ἔργοισι καὶ λόγοισι τοῖς ἐν χρόνοις
Γένει βροτείῳ, νῦν μεταλλάξας στάσιν,
Λιπών τε γαῖαν, αἰθεροδρόμος τρέχων,
Ἐς παμφαὲς κάρηνον οὐρανοῦ φθάνει,
Ὃν καρδίῃ μάλιστα, κοιράνῳ σέβων,
Δόξῃ τε κείνου δεξιούμενος θαμὰ,
Βίον προσάξει οὐ μετρουμένοις χρόνοις.
Καὶ ταῦτα μὲν οὖν κατ' ἔργον ἐξειργασμένα.
Ἐπεὶ δὲ τοῖς δ' ἐν ἄθλοισιν οὐκ ὀλίγη μερὶς
Ἄλλοις ἔτ' ἐστὶν, οἵ τ' ἐγκονοῦνται δὴ,
Σπεύδοντά τ' ἠνάγκασαν αἰσίως ἐλᾶν,
Μελέταισι φρύγανα ὑποτιθέντες, ὡς λόγος,
Ἵκει με χρεὼ καὶ τάδ' ἐνεῖραι νουνεχῶς.
Πόλις τὶς, ἢ τέραμνον, ἢ πολυαστερὲς
Σχεδόν τε καὶ μήκιστον ἐξῳκισμένον
Γένος, κλεηδόνων τε κ' ἄλλων ἑρμάτων
Πέλει γενέθλης ΒΑΡΒΕΡΙΝΗΣ ἀνήκοον;
Ἣν τῆς πόλεως ἔρεισμα, καὶ ὄμμα ξένοις
Φαεννὸν αὐδήσειεν, οὐκ ἂν ἐκπέσοι
Σφαλεὶς ἀληθοῦς. καὶ γὰρ εὐπροσηγόροις
Φρένεσσι θέλξε πάντας, ἠδὲ νῦν ἔχον
Θέλγει τε καὶ προσαπτύσσεται πτωχοῖς, φίλοις,
Ἀστοῖς, ἐπακτοῖς, ἵστορας, λυπουμένους,
Οἷς οὐκ ἔνεστιν ἰσχὺς, αὐτὴ προσφόρως
Διδοῖ, θαλάσσας ἐκχέουσα χρημάτων,
Μᾶλλον ἢ πορίζουσα τοῖς πεπνυμένοις,
Ὅπως λαβόντες ἀντιδοῖεν, ἠδ' ἐὸν
Ὃν ἔνδον ἴσχουσ' ὄλβον, ἀφθόνῳ χερὶ
Ἄλλοις παρέχοιεν, οὐδ' ἀποκρύπτοιεν σκότῳ.

Κού-

Κεύθμωσ', ἐπ' ἐσθλοῖς ἀλλοτρίοις ζηλήμονες.
Οὕτως μὲν ὠρθώσαντο μοχθηροὺς τρόπους,
Πράως διαλλάξαντες, ἐκ δ' ἀμηχάνων
Ἐς εὐχερῆ τρέψαντες ἀνθρώπων φύσιν,
Δίδαξεν ἀγάλλεσθ' ὀργίοις μυστῶν κέαρ,
Ὧν τ' οὐκ ἔχον μάθησιν, ἰδρείην πόρον.
Καὶ πρὶν μὲν ὄντ' οὐκ αἰνέτ' ἐπ' ἐναισίμοις
Μήδεσι καὶ μύθοισιν, εὐεργέας ἄτε
Λώπαισιν ἀμφιβαλόντες, ἔρξαν αἰνετά.
Τάδ' ὄντα πρόσθεν αἰνέτ' εὐκλεεστέροις
Πέπλοισι κοσμήσαντες αἰνετώτερα
Θῆκαντ', ὄνειαρ ξυμφορώτατον βροτοῖς.
Εἰ δ' αὖ τις εὖχος, ΟΥΡΒΑΝΟΥ τ' ἐσθλώματα
Πρὸς τοῖσδ' ἐνίσπειν γλῶσσαν ὁρμήσει, ὅτις αὖ
Μείζων θαλάσσας, ὕδατος ἐξείποι σαφῶς
Σταγόνων ἀριθμόν, ἢ ψαμάθου εἰλυμένου
Πόντου παρ' ἀκταῖς, αἰθεροδρόμων πτερά,
Δένδρων τε φύλλ' ἄπειρα, κἄνθος ἠπύσει,
Ὅσ' ἀγαθὰ ἔοργεν ΟΥΡΒΑΝΟΣ γ' οἰκουμένην,
Τρέφων, ποτίζων, πρός τε θησαυροὺς χέων
Χρυσοῦ τε κἀργύροιο, καὶ γὰρ ἄφθονα
Παρῆν, κεχρημένοισι μέν, ὅπως τοὐνδεὲς
Καλοῖς ἐνιπλήσωσι, τοῖς κεκτημένοις,
Ἵν' ἀφθονεστέροισι χρήσωνται, ἰδ' αὖ
Αὐτοῖς καταχρήσωνται, ᾗ περ ἦν φίλον.
Πλοῦτος γάρ, ὃς κάρτιστος ἐν τιμαῖς κυρεῖ
Ἄλλοις παρ' ἀνθρώποισιν, ἄωτος ὡς κόνις,
Σκιᾶς τ' ὄνειρος τίετ', οὐδὲ γάρ ποτε
Τάδ' οὐδὲ βαιὸν ἠγάσατο κῆρ ὑπέρκοπον.

Τῶν δ' ὠφελειῶν ἕνεκ' ὁ κρατῶν πόλεως
Ὄρνιθ' ἀπώζας τερέων ληΐστορα,
Φωρᾶς ἕτοιμον, καὶ κλοπῶν ὑπηρέτιν,
Ἐμῶν ἀνάκτων σύμβολον οὔλυμπόν δ' ἄγει,
Ἀκηράτοιο νέκταρος ἐργάτιν σοφὴν
Μέλισσαν, ἄκροις νώτοισιν ἐμπήξας πόλου,
Πάντεσσ' ὁρῶσι σῆμα κλέος ὑψένου,
Μηδέων τ' ἀχράντων ἔμμεναι μάλ' ἀειφραδές.
Αὐτὴ δὲ ναίουσ' ἑδράνοις ὀλυμπίοις,
Καλοῖς ἐπ' ὀλβίστοισι πάντ' εὐδαιμονεῖς.
Γελῶσα γαίης τερπνά, τάπερ θοαῖς ἅτε
Νεὼς κατέκλυσε λαῖφος ἐμπνέων βαρὺς
Οἴδμασιν οὖρος, σύνδικος φίλης τύχης,
Ἄλλοισιν ἀφθόνητος, αὐτὰρ ἥδυμον
Μέλισσ' ἐμοὶ μέλημα, καὶ κληδὼν πόνων.
Ὅπως δὲ σὲ δέξαιτ' ὁ θανὼν τὰ νῦν φίλος
Δρέψας παθῶν τ' εὖ, ἀντάμοιβὴν ἄφθονον,
Κόλποισιν ἐμπέπηγε σοῖς μεσαιτάτοις
Λύρη γεγῶσα χρυσέη χορδῶν δέκα,
Πάμφωνος, ἐντελής τε, καὶ μουσῶν ἔρως.
Καὶ γὰρ βίους, θανών τε σῆς μεληδόνος
ΠΕΤΑΟΥΙΟΣ, πέδῳ τε κ' οὐλύμπῳ κυρῶν,
Ἐπαγαθύνεται, ἵν' ἀβλαβής τε καὶ ζόος,
Ὄφρ' ἀστέρων αἴγλαισιν οὐρανὸς φλέγει.
Ὅπως δὲ γνώσῃ καὶ σαφέστερον τάδε,
Ἐπισκόποις ἄθρησον, οἷς ἔργον τόσον,
Κῆδός τε τοῖον μέμβλεται, ὡς νύχθ' ὅλην
Ἦμαρ τ' ἀΰπνοις ὄμμασιν ἵστανται πικροί,
Φρουροῦντες, ὄφρα μήτις ὀρφναίῳ δόλῳ

Λα-

Λάθρ' ἀπιστοῦν καλοῖσι πημονὴν πόρῃ.
Καὶ γὰρ Δράκων ῥοίζοντα παραθήγων γένυν,
Σύνειγμα τ' ἔνθους ἐκ γλύφου περιεὶς τρεῖν,
Αἴρει κάρηνον ὀρθὸν, ἐς θ' Ἡρακλέους
Ἴχνος τίθησι λαιὸν, ἐμφερῆ πατῶν τρίβον,
Μήπως τι δήλημ' ἐλθὸν ἀέλπιστον λάθῃ.
Αὐτὰρ δ' ἔλασσον, ἢ πλέον μηδὲν μάλα
Μήλων τε χρυσῶν, Ζωὸς, ἢ ψυχῆς πέρι,
Μέρος δ' ἐπ' ἄλλο γοῦνα προσκλίνας πόδα
Αἴρει πρὸς ὕψος πῆχυν Ἀλκείδης, κρατεῖ
Ῥόπαλον ἀαγὲς δεξιᾷ, λαιὰν δὲ πρὸς
Μέλισσαν ἴσχει, συμμαχῶν ὅσον σθένος,
Χεῖται δ' ἐπ' ἄλλο Κύκνος ἐγκυκλῶν μέρος.
Ὠιδῆς δ' ἀκούεις ὡς μελίθρεος πέλει;
Ὡς οὐάτεσιν ἡδύς; ἔστι δ' αὖ μέλος
Κλεινῆς Μελίσσης καὶ Λύρης συνεπῶς
Αἴνους ἄειδον, ὡς ἔοικ', εὐθημόνως.
Οὐρῇ δ' ἐπαρκεῖ περιστρέχων Γαλαξίας,
Ὄφιν κρατοῦντος ἐς κάρηνον ἐκρέων,
Ἀντωπὸν ἀθρεῖν πρὸς κάρη Ἡρακλέους.
Ὧδ' ὡς ὁρᾷς Μέλισσα σὺν καλῇ Λύρᾳ
Μέση κυκλεῖται πάντοθεν ἐπεστεμμένη,
Φρουροῖς ἀΰπνοις, καὶ στεῤῥοῖς ἐπιστάταις,
Ἵν' ἐς χρόνους ἅπαντας ἀσκηθὴς, βροτοῖς
Παρέτεσιν εἴη σῆμ' ἐπιδέξιον, καλὰ
Φαίνον τε, σημαῖνον τε, ὡς Ἶρις νέα
Κλυσμῶν ἀπαλλάξασα πικρῶν γηγενεῖς.
Ηὔχει πόθ' Ἑλλὰς ἐμπρέπουσα μηχανῶν
Ἄκροις ἀώτοις, καὶ πανισόρροπον λόγοις,

Ὅτ'

Ὅτ' ἂρ Κόνων ἔβλεψε βοστρύχου πλόκον
Ἄστροις συνομιλοῦντ', εἰσόκ' ἔλθῃ ἡμέρας
Ποθεινὸν ὄμμα, μελάμπεπλον σκεδῶν κνέφας.
Νῦν πάντα δ' εὖτ' ἄριστα φῶς' εὐδαιμονεῖ
Μουσῶν ἀποίνοις, τεχνέων τ' ἄλλων φραδαῖς,
Τέλεσι, δώροις τ' ἀπλέτοις ΒΑΡΒΗΡΙΝΩΝ,
Οἷς ὀξὺ βλέμμα, νοῦς τ' ἀπείρατος φθόνου,
Ἐν αἰθέρος λάουσιν ἀμφαδὸν κύτει
Νέαν Μέλισσαν, ὡς ἔφην, εἰλυμένην,
Ἔχουσαν ἀγκὰς χρῆμα δεκαχόρδου Λύρας,
Βορρᾶν πρὸς ἰθύνουσαν εὔδρομον πόλον,
Φύλαξι προσμέλουσαν ἀρρήκτοις μυχός.
Ὦ κῦδος, ὢ τίμημα, λαμπρὸν ὢ φάος
ΒΑΡΒΗΡΙΝΟΙΣΙΝ ἠράνοις ἐμοῖς δοθὲν,
Οἷς πιστὸς ἠδὲ τίμιος ΠΕΤΑΟΥΙΟΣ
Κεῖτ' ἀγκάλαισι, θησαυρίσμασιν πολύς.
Ἆρ' εἶδες, ἆρ' ἤκουσας ἀξιώτερον
Οὔπω βροτοῖσι κῦδος, ἢ ἀμοιβὴν πόνων;
Ὅρμησον ἰθὺς καὶ περιδέξαι τοῦ πόνων;
Ζῆσον βίον τ' ἀνδρεασιν ὡς ἀγαθοῖς πρέπει,
Θέμις θ' ὀρίζει, θεσμά τ' ἀνθρώπων λέγει,
Ὅπως κράτιστος ἐν λόγοις, κ' ἔργοις φανείς,
Ἴσῳ καρύων ἀμφιβληθήσῃ στέφει.

LEONIS ALLATII LIBRORUM EDITORUM ELENCHUS.

AD ILLUSTRISSIMUM DOMINUM

D. ALOYSIUM LAFARINA

Marchionem Madoniæ, &c.

Ad instantiam Blasij Diuersini Bibliopolæ.

Romæ, Ex Typographia Varesij. 1659.

SUPERIORUM PERMISSU.

LEONIS ALLATII LIBRORVM EDITORVM

ELENCHVS.

I. CATENA *Sanctorum Patrum in* IEREMIAM *Prophetam. Expositio* S. IOANNIS CHRYSOSTOMI, nec non *Homiliæ* VIII. ORIGENIS, & MAXIMI *Confessoris* QVÆSTIO *in eundem Prophetam*. Omnia ex Græco conuersa primus Græce & Latine Lugduni edidit, cum GHISLERII *in* HIEREMIAM *Commentarijs*, per Laurentium Durantium. Anno 1623. in fol.

II. EVSTATHIVS Antiochenus *in Exaëmeron*. Eiusdem *De Engastrimytho* DISSERTATIO *in* ORIGENEM. ORIGENIS *De Engastrimytho in primum Regum Homilia*. ad VRBANVM VIII. Primus edidit Græce & Latine. Addidit in EVSTATHII librum illum NOTAS *vberiores*, & COLLECTANEA, ac suum *de Engastrimytho* Syntagma. apud eundem Durantium. Ibidem. 1629. in 4.

III. *Monumentum Adulitanum* PTOLOMÆI III. *Aegyptiorum Regis*. Græce & Latine. Ro-

mæ, apud Mascardum 1631. in 4.

IV. *Iatrolaurea* GABRIELIS NAVDEI *Parisini*, Græco carmine inaugurata, Latine reddita a BARTHOLOMÆO TORTOLETTO, & IOANNE ARGOLO. Ibidem 1633 in 8.

V. *Confutatio fabulæ* De IOANNA *Papissa*, Romæ apud Typographos Camerales cum CIACCONO, & ibidem iterum 1630. in 4. Necnon Coloniæ Vbiorum 1645. & Coloniæ Agrippinæ apud Iodocum Kalcouium 1653. in 8.

VI. *Mantissa ad Opera Sancti* ANSELMI *Episcopi Cantuariensis*. Lugduni apud Laurentium Durantium, cum alijs S. ANSELMI Operibus. 1630. in fol.

VII. *Ode* VRBANI VIII. *exhortatoria ad Virtutem* FRANCISCO BARBERINO dicata, carmine Pindarico Græco, impressa cum Libello *De viris illustribus*, in Apibus Vrbanis eiusdem. 1630. in 8.

VIII. *Multas* LIBANII *Orationes* nondum nec Græce nec Latine editas FEDERICO MORELLO Lutetiam miserat, vt ederentur, quas ille suppresso ALLATII nomine sub Codicis Romani Titulo publicauit, in fol.

IX. *De Viris Illustribus*, qui annis 1630. 1631. ac toto sequente Romæ fuerunt, & typis aliquid commiserunt, quibus titulum fecerat, APES VRBANÆ. Romæ apud Lodouicum Grignanum 1633. in 8.

De

X. *De Psellis, & eorum scriptis*, ad IACOBVM GAFFARELLVM. addita sunt nonnulla eiusdem EPIGRAMMATA Græca. Romæ apud Mascardum 1634. in 8.

XI. *De erroribus magnorum Virorum in dicendo*, Dissertatio Rhetorica, ad IOANNEM FRANCISCVM SLINGELANDVM. Ibidem apud Hæredes Mascardi 1635. in 8.

XII. FRIDANVS Græco Elegiaco Carmine ad Cardinalem ANTONIVM BARBERINVM, Latine redditus a BARTHOLOMÆO TORTOLETTO, Romæ apud eosdem. Anno eodem, in 8.

XIII. PROCLI DIADOCHI *Paraphrasis in* PTOLOMÆI *libros IV. de Siderum affectionibus*, Latina facta, Græce & Latine apud Elzeuirios, Leydæ anno eodem in 8.

XIV. SOCRATIS, ANTISTHENIS, ARISTIPPI, SIMONIS, XENOPHONTIS, ÆSCHINIS, PLATONIS, PHÆDRI, & aliorum Socraticorum *Epistolas* hactenus non editas primus Græce vulgauit, Latine vertit, NOTAS, & DIALOGVM *de scriptis Socratis* adiecit, ad PVTEANOS Fratres. Parisijs apud Sebastianum Cramoisy. 1637. in 4.

XV. *De ætate, & interstitijs in collatione Ordinum etiam apud Græcos seruandis*, ad Cardinalem FRANCISCVM BRANCACCIVM. addita sunt eiusdem ALLATII Ode Pindarica, & Epigrammata VII. Greca in Assumptam DEIPARAM. Romæ apud Mascardum 1638. in 8.

XVI. SALLVSTII *Philosophi Opusculum De Dijs & Mundo*, nunc primum e tenebris erutum, & e Græco Latine versum cum *Notis* LVCÆ HOLSTENII. Ibidem anno eodem, & Leydæ apud Ioannem Maire, 1639. in 12.

XVII. VRBANI VIII. *Statua*, Græco carmine Iambico. Romæ apud Mascardum 1640. in 4.

XVIII. *De patria* HOMERI, cui additi, NATALES HOMERICI carmine Elegiaco Græco, interprete ANDREA BAIANO GOANO. Lugduni apud Laurentium Durandum, 1640. in 8.

XIX. PHILO *Byzantius De septem Orbis spectaculis*, Græce & Latine cum NOTIS. Romæ apud Mascardum 1640. in 8.

XX. *In Etruscarum Antiquitatum fragmenta ab* INGHIRAMIO *edita*, ANIMADVERSIONES. Parisijs apud Sebastianum Cramoisy. 1640. in 4. & Romæ apud Mascardum cum ANIMADVERSIONE *in* ALFONSI CICCARELLI *Libros & Auctores ab eo confictos* 1642. in 12.

XXI. LICETVS *carmine Græco Iambico expressus*, ac Latinis Iambicis redditus a GVIDONE de SOVVIGNY Blæsensi, apud Mascardum, 1641. in 4.

XXII. *Excepta varia Græcorum Sophistarum, ac Rhetorum*, HERACLITI, LIBANII ANTIOCHENI, NICEPHORI BASILACÆ, SEVERI ALEXANDRINI, ADRIANI TYRII, ISAACI PORPHYROGENNETÆ, THEODORI CYNOPOLITÆ, & aliorum.

Anne-

Annexa sunt nonnulla CARMINA diuersorum. & LEONIS ALLATII *ad* VRBANVM VIII. *Enneadecaëtericus*, carmine Iambico, ex primo Tomo nondum edito variorum Antiquorum eiusdem ALLATII, ab eodem nunc primum vulgata Græce & Latine reddita. Ibidem anno eodem. in 8.

XXIII. *Hellas in Natales* DELFINI GALLICI, carmine Iambico, cum interpretatione GVIDONIS *de* SOVVIGNY *Blæsensis*. Ibid. 1642. in 4. & Coloniæ Agrippinæ in Volumine *De Consensione Ecclesiæ Occidentalis atque Orientalis*. 1642. apud Kalcouium in 4.

XXIV. TIBERIVS *Sophista*, HERODIANVS, LESBONACTES, ROMANVS, MICHAEL APOSTOLIVS, & alij, *De Figuris Rhetoricis*, GEORGIVS CHOEROBOSCVS *De Tropis Poëticis*, GEORGIVS PACHYMERES *De probatione Capitum*, ANONYMVS *de Figuris apud* HERMOGENEM, & alij *De rebus Rhetoricis* Græce & Latine nunc primum editi Romæ, apud Mascardum. 1643. in 8.

XXV. AEDIFICATIONES ROMANÆ, procuratæ, a LÆLIO BISCIA S. R. E. Cardinali ex Clerico Camerali. Patauij apud Sebastianum Sardi. 1644. in 8.

XXVI. IVLII CÆSARIS LAGALLÆ, *Philosophi Romani vita*. Parisijs apud Ioannem Bessin. 1644. in 8.

XXVII. *De Libris Ecclesiasticis Græcorum Dissertationes Duæ*, quarum vna *Diuinorum Officiorum potiores & vsitatiores Libri percensentur:*

tur. altera, TRIODIVM, PENTECOSTARIVM, & PARACLETICE *examinantur*. Parisijs apud Sebastianum Cramoisy. 1644 in 4. His adnexa sunt OBSERVATIONES *variæ*, *De Narthece Veteris Ecclesiæ*, *De recentiorum Græcorum Templis*, Epistolæ duæ *ad* IOANNEM MORINVM.

XXVIII. Hæc postrema edita sunt Coloniæ Vbiorum, addita DISSERTATIONE, *De Græcorum hodie quorundam opinationibus*. 1645. in 8.

XXIV. *De mensura temporum antiquorum*, & *præcipue* GRÆCORVM. Coloniæ Vbiorum 1645. in 8.

XXV. *De* ECCLESIÆ *Occidentalis atque Orientalis perpetua consensione*, *Libri tres*, cum eiusdem Dissertationibus. *I. De Dominicis*, & *Hebdomadibus Græcorum*. *II. De Missa Præsanctificatorum*, cum BARTOLDI NIHVSII ad hanc *Anotationibus*, *De Communione Orientalium sub specie vnica*. Coloniæ Agrippinæ apud Iodocum Kalcouium. 1648. in 4.

XXVI. GEORGII ACROPOLITÆ *Historia*. IOELIS *Chronographia Compendiosa*. IOANNIS CANANI *Historia de Bello Constantinopolitano*, LEONE ALLATIO Interprete, cum eiusdem NOTIS. Accessit Diatriba, *De* GEORGIORVM *scriptis*. Parisijs; ex Typographia Regia 1651. in fol.

XXVII. ORTHODOXÆ GRÆCIÆ *Scriptores*, NICEPHORVS BLEMMIDA, IOANNES VECCVS *Patriarcha Constantinopolitanus*, PETRVS *Episcopus Mediolanensis*, GEORGIVS PACHYMERES,

ESA-

ESAIAS CYPRIVS, IOANNES ARGYROPYLVS, GREGORIVS *Prot-syncelius Patriarcha Constantinopolitanus*, GEORGIVS TRAPEZVNTIVS, IOANNES PLVSIADENVS, HILARIO *Monachus*, *De Processione Spiritus Sancti a Patre & Filio*, NICETÆ BYZANTINI Philosophi, & Magistri *Refutatio Epistolæ scriptæ ab Armeniorum Principe*, qua fidem catholicam & Chalcedonensem Synodum criminabatur, & alijs. Tomus primus. LEO ALLATIVS nunc primum e tenebris eruit, & Latine vertit ad Cardinalem ALOYSIVM CAPPONIVM. Addita est, de GREGORIO PALAMA Archiepiscopo Thessalonicensi in numerum Sanctorum a nonnullis Græcis adscito *Græcorum* sententiæ. nec non GREGORII ACINDYNI, *de Hæresibus Palamæ*. Romæ typis S. Congregationis Fidei propagandæ 1652. in 4.

XXVIII. ORTHODOXÆ GRÆCIÆ *scriptores*, IOANNES VECCVS *Patriarcha Constantinopolitanus*, CONSTANTINVS MELITENIOTA *Chartophylax*, GEORGIVS METOCHITA *Diaconus magnæ Ecclesiæ*, MAXIMVS CHRYSOBERGA *De processione Spiritus Sancti*, & alijs. ad Eminentissimum Cardinalem FLAVIVM CHISIVM S.R.E. Bibliothecarium, Tomus Secundus, LEO ALLATIVS nunc primum e tenebris eruit, & Latine vertit. Romæ Typis S. Congregationis Fidei propagandæ. 1659. in 4.

XXIX. *De Missa Sancti* IACOBI *Apostoli*, *ad* BARTOLDVM NIHVSIVM, in eiusdem Hypodigmate

mate. Coloniæ Agrippinæ apud Kalcouium 1648. in 8. & inter Symmicta ALLATII lib. 1. 1653. in 8.

XXX. *Symmicton Libri duo*. In primo continentur, IOANNIS PHOCÆ *De locis Palæstinæ*. EPIPHANII *Hagiopolitæ Syria & Vrbs sancta*. PERDICCÆ EPHESII *Hierosolyma*, ANONYMI *De locis Hierosolymitanis*. EVGVSIPPVS *De distantijs locorum terræ sanctæ*. VILDEBRANDI *ab* OLDENBORG *Itinerarium*. LEONIS ALLATII *De Solea veteris Ecclesiæ*. Eiusdem *De Liturgia S. Iacobi*, editio altera priore auctior. Eiusdem *De communione sub specie vnica*, Epistola prima. Eiusdem *De lignis S. Crucis*. ATHANASII KIRCHERI *Rituale Copticum*. CONRADI MARPVRGICI *De S. Elisabetta vidua Lantgrauia Turingiæ*. GABRIELIS SIONITÆ *De ritibus nonnullis Maronitarum*. In secundo vero Libro continentur, CONSTANTINI PORPHYROGENNETÆ *Imperatoris De rebus gestis* BASILII MACEDONIS. IOANNIS CAMENIATÆ *De Excidio Thessalonicensi sub* LEONE *Imperatore*. IOANNIS ANAGNOSTÆ *De excidio Thessalonicensi sub Amurate* Turcarum Imperatore. Eiusdem *Monodia de eodem*. THEODORI GAZÆ *De Origine Turcarum*. MELCHIORIS INCOFERI *De Eunuchismo*. LEONIS ALLATII, *De commentitia Papissa*. Græca Latine vertit ALLATIVS, & Græca eduntur Græce & Latine. Amstelodami apud Blauium. 1653. in 8.

Me-

XXXI. *Melissolyra*, *De laudibus* DIONYSII PETAVII S.I. Presbyteri, carmine Iambico Græco. Romæ 1653. in 8.

XXXII. *De vtriusque Ecclesiæ* ORIENTALIS *atque* OCCIDENTALIS *perpetua in dogmate de Purgatorio consensione*, ad ALEXANDRVM VII. Pont. Opt. Max. Addita sunt. Eiusdem *Epistola ad* IOANNEM CHRISTIANVM *de* BOINEBVRG *De perpetua Ecclesiæ* ORIENTALIS *atque* OCCIDENTALIS *tum in dogmate, tum in Ritibus consensione*. Ad BARTOLDVM NIHVSIVM Epistola secunda *De communione Græcorum sub vnica specie, & De textu Maccabæorum, De Sacrificio pro mortuis, & textum Græcum dicere quod exprimit textus Latinus*. EVSTRATII *Constantinopolitani De Animabus separatis*, IOANNIS VECCI *Patriarchæ Constantinopolitani ad Sugdææ* THEODORVM *Liber tertius, de causa schismatis*, Græce & Latine eodem ALLATIO Interptete, Romæ, Typis Sacræ Congregationis Fidei propagandæ. 1655. in 8.

XXXIII. Carmina Græca, *in* CHRISTINAM *Suecorum Reginam*, Ibidem in 4. 1656.

XXXIV. *De Cryptographia Græcorum recentiorum* Epistola ad CAROLVM MORONVM. Viennæ Austriæ in Typographia Matthæi Cosmerouij 1657. in 4.

XXXV. S. METHODII *Episcopi & Martyris* CONVIVIVM *decem Virginum*, siue *De Castitate*, ad ALEXANDRVM VII. Pont. Opt. Max. LEO ALLATIVS hactenus non editum

pri-

primus Græce vulgauit, Latine vertit, NOTAS, & DIATRIBAM *De Methodiorum scriptis* adiecit. Romæ Typis Sacræ Congregationis Fidei propagandæ. 1656. in 8.

XXXVI. *Vindiciæ Synodi* EPHESINÆ, *&* S. CYRILLI *De processione ex Patre & Filio Spiritus sancti*. Romæ Typis ijsdem. 1659. in 8.

XXXVII. *Enchiridion De processione Spiritus sancti*, Lingua Græcorum vernacula. Romæ, Ibid. 1658. in 12.

Scripsit etiam Italice.

XXXVIII. *Il Viaggio della Signora* D. LVCRETIA BARBERINA *Duchessa di Modena a Modena da Roma*, al Sig. MARCANTONIO SPINOLA. in Genoua. 1654. in 4.

XXXIX. *La vita della venerabile suor* MARIA RAGGI *da* SCIO *del terzo Ordine di S. Domenico*, al P. Reuerendissimo Maestro Generale dell'Ordine di S. Domenico. F. GIO: BATTISTA MARINI. in Roma per il Mascardi 1655. in 4.

XXXX. *Vita e morte del P. F.* ALESSANDRO BALDRATI *da Lugo*, fatto morire nella Città di Scio da Turchi per la Fede Cattolica li 10. di Febraro 1645. al P. Reuerendissimo F. RAIMONDO CAPIZVCCHI Maestro del Sacro Palazzo Apostolico. In Roma per Francesco Moneta. 1657. in 12.

AD GRÆCIAM
DE
Clarissimo & Incomparabili Viro
LEONE ALLATIO.
SIMONIS RETTENPACHERI
GERMANI SALISBVRGENSIS.

GRæcia quid plangis rigido ſubiecta Tyranno?
Attolle frontem nubilam.
En, vt ſurgit honos tuus, & noua gloria mæſtam
Dolore prohibet atteri.
En, pia te proles vinclis exſoluit, & iram
Iubet Tyranni ſpernere:
Dum nullos vitat noctuque diuque labores,
Vt reddat antiquum decus.
Eruit è tenebris, priſcoque carere nitore
Doctos labores non ſinit.
Vt maior ſit fama tibi, cunctaſque per oras
Tuam loquatur gloriam,
Doctos Heroas Græca Latiaque Camæna
Prodire conſpicuos facit.
Illi admirantur (nec celant gaudia) lingua
Vtraque ſenſus promere,
Et grato vultu vitam debere fatentur
Magno Leoni Allatio.
Nec ſatis eſt, illis animam vitamque dediſſe,
Et vindicaſſe è vinculis;

Ne

Ne grauiter lædat, dum non intelligit, ore
Teterrimo ignorantia,
Securamque viam carpant per deuia, doctam
Attendit & præfert facem.
Lætantur, laudesque canunt, doctumque per or
Doctissimus colitur Leo.
Phœbi etenim proles, Musarum dulcis alumnus
Fulcrum ruentis Græciæ est:
Nec minus Ausoniæ decus est, & norma loque
Nostrique Princeps sæculi.
Huic laudes gratesque feras, qui magna tuorum
Decora sepulta non sinet.
Cessa igitur tandem laceros diuellere crines,
Et pone frontem nubilam.

CHIOS PATRIA HOMERI,

ET LEONIS ALLATII

Eiusdem.

ORtu Mæonidis sese Chios inclyta iactat,
Et summum gaudet progenuisse Virum.
Sed metuit, siquidem ancipiti sub iudice certat,
Et differt dubia gaudia lite sua.
Differat illa licet. Sat erit genuisse Leonem
Maiorem cunctis, Mæonidique parem.

1

LEONIS ALLATII

DE IOANNA PAPISSA

Fabula

COMMENTATIO.

ROMAE, Ex Typographia Reu. Cam. Apoſt. MDCXXX.

Cum licentia Superiorum.

LEONIS ALLATII DE IOANNA PAPISSA Fabula.

COMMENTATIO.

DE Ioannæ Papissæ fabula, vere fabula, & Hæreticorum impostura, plures ex recentioribus, nonnulla, leuia illa quidem, & incompta, & ab omni verisimilitudine aliena, titubantium in morem, tradiderunt. Hi nullum ad hoc pondus habent, cum nec auctoritatem habeant, quam vel natura, vel tempus affert. De Hæreticorum nugis non laboro. Ad fidem quippe faciendam, minime ab homine nobis infenso testimonium sumendum est: & ea, qua construuntur facilitate eorum mendacia, destructa corruunt.

Si qui sunt, qui veterum testimonio nugas hasce probare nituntur ad Marianum Scotum, Sigebertum Gemblacensem, Martinum Polonum, tamquam huius rei assertores, se referunt; sed inani conatu. Nusquam enim Auctores hi tale figmentum,

quod ne somniarunt quidem, scripserunt; etsi Hæreticorum fraude in eorum historia innexum deprehendatur.

De Mariano Scoto, Vide Notatorem in Metropolim Krantzij lib.2. cap.2 pag.100. Editionis Coloniensis, anno 1574 Etsi notam illam Typographi Francfordienses eraserint. Myræum in Chron. Sigiberti, Nicolaum Serrarium in rebus Moguncia-cis, Floremundum, & alios. Nec leue est argumentum, nullum ex fabellæ huius assertoribus post Marianum, in suæ sententiæ patrocinium, illum laudasse.

De Sigeberto, vide eundem Myræum ibidem, Ioannem Molanum, Alanum Copum, Dialog. 1. cap 8. Suffridum Petrum, Annotat. in Chron. Martini Poloni. Non leuis est coniectura, Vincentium Bellouacensem, Spec. Histor. lib 25. cap. 36. & Gulielmum Nangiacum in Chron qui Sigebertum in historia præsertim horum temporum de verbo ad verbum bona fide descripserunt, Ioannæ Papissæ neque per somnium meminisse.

Vnus omnium reliquus erat Martinus Polonus, solus commenti huiusce auctor: ideoq; à pluribus scriptoribus male habitus, etsi immerito. Chronicum eius ab alijs pessime corruptum fuisse olim deprehenderat Suffridus Petrus; ideoque fide M. S. Codicum emendatum, in melioremq; formam, vt ipse asserit, redactum edi curauit Antuerp. apud Plantinum 1584. Verum Ioannem Papissam in eius historiam ab alijs intertextam fuisse, ope illorum Codicum, vel aliorum nusquam deprehenderat; Quare nihilo immutato fabellam hanc, vt erat, publicauit: notauit tamen Codices M.S. quod & verissimum est, neque excuso omnes, neque singulos inter se congruere, & in Codice Tongerloënsi M. S. nec numerum, nec nomem haberi in Catalogo Pontificum, sed Leoni præcedenti historiam eius veluti fabulamentum appendicis loco adiectam.

Exemit dubitationem omnem Vrbanus VIII. Pont. M. cuius nutu, & auspicio, omnia sibi felicia, faustaq; vniuersus terrarum Orbis sentit. Quippe illo auspice, prudentiæ radio omnia collustrante, res humanas, diuinasq; rectissime regi cernimus, pleraq; etiam temporis vitio, vel fraude hominum absumpta, occultaq; in apertum venire. Quod multis alijs manifestum fit; sed eo præcipue, quòd dum impostores insolentissimi libellum de hac fabula in Christianorum perniciem lingua Italica editum

publi-

publicant, tres Auctores sub felici tanti Principis auspicio longo terrarum tractu dissiti, dispersiq; in varias partes, per tot secula in tineis, latebrisq; latitantes lucem aspiciunt vno eodemq; tempore, vt ita dicam, Romæ; quibus potissimum hæc Hæreticorum fraus detegitur, imposturaq; disploditur, Martinus Polonus scilicet, Photius Patriarcha Constantinopolitanus inter libros ab Episcopo Lollino Summo Pontifici legatos, & Metrophanes Smyrnæus, vna cum Bibliotheca Palatina Romam aduectus, qui in Bibliotheca Pontificia antea minime reperiebantur. Isti tres ex composito in dictum commentum veluti conspirantes, & Vrbano Pontifici vno ore plaudentes, Vaticanum ascendunt, Hæreticorum deliria iugulaturi.

Vrbanus itaque Bibliothecæ Vaticanæ, quam antea multis peregrinorum Auctorum Manuscriptis Codicibus, ijsq; vetustissimis, optimæq; notæ auxerat, Codicem Martiniani Chronici asseruandum dederat. Erat ille antiquissimus omnium, qui in dicta Bibliotheca antea erant, charactere non ineleganti, multis tamen in locis propter vetustatem fugiente. In eo historia Pontificum dextra, læua Imperatorum ita interstinctæ legebantur, vt quid quoque anno Pontifices, quid Imperatores, quid exteri egissent, vnico aspectu poneretur ob oculos. Post præfationem à Natali Christi ad sua vsque tempora historiam prosequitur. In eo nihil de quatuor maioribus regnis, Vrbis Romanæ exordio, nihil de Vrbis portis, plateis, templis, regimine, alijsq; fabulamentis, quibus Chronicon illud male audijt, pessumq; abijt Auctoris nomen: sed omnia plana, & recta.

Ex quo manifestum est Chronica, quæ sub Martini nomine, vel typis, vel scripto circumferuntur, ab integritatis suæ gradu deturbata, aliorum imperitia, vel negligentia, vtinam non maleuolentia fuisse. Vnusquisque enim, quæ ipse digna memoria iudicabat, addidit, erasitq; quæ sibi indigna lectu videbantur.

In integerrimo itaque hoc exemplari post vitam Leonis IV. nulla fit Ioannę Papissę mentio, neque ex fama aliorum, neque in margine, eadem, vel aliena manu scripta. Et si totum perlegeris, nullum de hac re verbum inuenies, neque aliorum industria erasum, quod serie rerum, & pagellæ tractu clarissimum est. Cum Leonis vita in vna pagina non finiatur, sed alterius sequentis superio-

periorem partem occupat : poſt quam immediate Benedictus Tertius patria Romanus ſequitur, & deinceps Nicolaus Primus. Quibus iam euidens eſt, totum hoc ab Hæreticis Martiniano Chronico fuiſſe innexum ; tantiq; Codicis ope, leui ſuffultum patrocinio mendacium cadere, quòd non Martinum , ſed alios errones , quorum nulla fides eſſe debet , agnoſcit .

Perpende, Lector, ſilentium illius temporis ſcriptorum, qui de commento hoc ne verbum quidem, quod nuſquam tacuiſſent: quin ni pudor, & rerum humanarum reuerentia continuiſſet, audacter, impudenterq; fuiſſent commenti, quando illos non puduit atrociora in Romanam Eccleſiam machinari, prodigioſioribuſq; mendacijs conflatis palam mentiri.

Photius Patriarcha C. P. mortalium omnium ſceleſtiſſimus, vno verbo ἐλέγχιστος ζώντων, turbat, illo eodemq; tempore, quo Ioannes iſte Anglicus fingitur, totam orientis oram, ad defectionemq; contra Romanos Pontifices omnes compellit, quod vt aſſequatur facilius, & ore, & calamo, factiſq; etiam immaniſſimis in eos, non mendacia, ſed prodigia tentat. Is dum lib. 1. de Spiritus Sancti proceſſione aduerſus Latinos agit, cuius illud eſt principium, Ἐν πολλοῖς μὲν ἐστὶν οἱ ἔλεγχοι πολυστίχοις ἐσπαρμένοι λόγοις, δι' ὧν ἡ ὀφρὺς κατασπᾶται τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατέχειν. Pontifices Romanos illo tempore, quo ipſe viuebat Romanam Eccleſiam regentes, enumerans, non ſine maximo eorum ſanctitatis, prudentiæ, doctrinæq; elogio, ad quod velut Aſpis, licet inuitus vi trahitur veritatis, quod libens odio in illam Sedem obticuiſſet, nullam inter eos huiuſce mulieris, quæ Papatum ambierit facit mentionem, ſed diſertiſſimis verbis Leoni Quarto Benedictum III. ſubdit, cuius ſucceſſores Ioannem, & Hadrianum fatetur. En ecce illius verba, Χθὲς καὶ οὔπω δευτέρα γενεὰ παρῆλθεν, Λέων ἐκεῖνος ὁ ἐπώνυμος, ὁ καὶ θαύμασιν ἔχων ἐστὶν οὗτος ἐνσεμνύνεσθαι, πᾶσαν ἁπάντων ἐκκόπτων πρόφασιν αἱρετικήν. Ideſt. *Heri, & nondum ſecunda generatio præterijt, nobilis ille Leo, qui & miraculis editis poteſt gloriari, omnem omnium excidens prætextum Hæreticorum.* Et inferius, Ἀλλὰ καὶ ὁ πρᾶος, καὶ ἐπιεικής, καὶ ἀσκητικοῖς ἀγῶσιν ἐναγλαϊζόμενος ὁ κλεινὸς Βενέδικτος, ὁ μετ' ἐκεῖνον [τὸν Λέοντα] nota verba : τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου διάδοχος, τὸ αὐτὸ καὶ στέργειν, καὶ κρατύνειν, οὐ τὴν δευτέραν τάξιν ἔχων, ὃς καὶ δευτερεύειν αὐτὸν ὁ χρόνος ὑπέταξεν. Ideſt, *Sed & mitis, & manſuetus, & aſceticis*

ticis certaminibus illustris inclytus Benedictus post eum (Leonem) *in Archieratico Throno successor hoc idem, & amplectendo, & confirmando haud secundus esse nitebatur, licet tempore secundus esset*. His addit in Nicolaum Pontificem Benedicti successorem, & si tacito nomine, iurgia. postremo Ioannis, & Hadriani meminit. Quis crederet procacissimum hominem, vel leuissima suspitione motum hæc tacuisse? Qui in ipsis etiam Pontificum penetralibus venales habuisse delatores, qui de omnibus illum certiorem redderent, verisimile est. Medius potius dirumpi miser maluisset, quam naniam hanc ita Pontificum gloriæ perniciosam tacere.

Et hoc Photio turbulento homini maiorum negotiorum pondere vexato, quasi incauto, quod tamen re aliter se habebat, semel excidit? Perpetua est illi, & semper vna, quam supra posuit Pontificum Romanorum series; & Leoni Benedictus successit. In tractatu enim contra Latinos, Spiritum Sanctum tantum à Patre procedere, non item ex Filio, cuius ille est titulus. Κατὰ τῶν τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, ὅτι ἐκ τοῦ πατρὸς μόνον ἐκπορεύεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ᾽ οὐχὶ καὶ ἐκ τοῦ υἱοῦ, hæc habet. Λέων δὲ, καὶ Βενέδικτος, οἱ μεγάλοι Ῥώμης ἐς ὕστερον ἀρχιερεῖς ἑλληνιστὶ κατὰ τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν, ἐκφωνεῖσθαι τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ ταῖς ἄλλαις ὑπ᾽ αὐτὴν Ἐκκλησίαις ἐνομοθέτησαν. Ideft, *Leo & Benedictus magni deinceps Romanæ Ecclesię Antistites Græce inter sacra Missarum solemnia Romæ, alijsq; Ecclesijs Romæ subiectis fidei Symbolum recitari, lege lata, sanxerunt*.

Metrophanes Smyrnæus alius tunc eodem tempore Romanæ Sedis impugnator, Pontificum sui temporis catalogum, lib. quem de Spiritus Sancti diuinitate, eiusq; ex solo Patre processione conscripsit conficiens, Benedictum immediatum Leonis successorem cognoscit. Βενέδικτος ὁ μετ᾽ ἐκεῖνον, Leonem, τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου διάδοχος. Benedicti successores, Nicolaum, Hadrianum, Ioannem commemorat. De Ioanne Papa fœmina ne verbum quidem, quod vel leuissimo rumore fecisset. Ex horum dictis satis patent optimi tunc in Ecclesia Pontificum mores, Christiana prudentia, religio immaculata, vitæ ratio integra ab hostibus etiam prædicata.

Ijsdem cum Photio, & Metrophane temporibus, pius, & veritatis Catholicæ tunc, cum hæc scribebat, contra Photianos

assertor

assertor, Stylianus Neocæsareiæ Euphratesinæ Prouinciæ Episcopus, epistola, quam vna cum Episcopis, qui cum eo erant, reliquisque Presbyteris, Diaconis Ecclesiæ Constantinopolitanæ, omnibusq; ad Orientem, & Occidentem Cœnobiorum Præfectis, Presbyteris, Monachis, & Anachoretis, ad Stephanum Papam miserat, in qua fraudes, dolosq; Gregorij Syracusani, Petri Sardorum, Eulampij Apameæ Episcoporum, aliorumq; factionis Photianæ prosequitur, Benedictum Leonis successorem agnoscit. πληρωθέντος δὲ, inquit, τοῦ μακαριωτάτου Πάπα Λέοντος, ἐκεῖνοι τῷ μετ' αὐτὸν Βενεδίκτῳ τῆς Ῥώμης Πάπᾳ πάλιν δι' ὄχλου γεγόνασιν περὶ τῶν αὐτῶν. ἀλλ' ὁ ἁγιώτατος Βενέδικτος ἀκριβῶς καὶ αὐτὸς ἐξετάσας τὸ πρᾶγμα τὴν κατ' αὐτῶν κρίσιν Ἰγνατίῳ ἐκύρωσεν. Idest; *Leone inde beatissimo Pontifice ex humanis sublato illi*, loquitur de Gregorio Syracusano, & socijs primum ab Ignatio Byzantij, secundo Romæ à Leone, quidquid alij dicant, excommunicatis, exauctoratisq; *rursum Benedicto Pontifici Romano, qui Leoni successit, de ijsdem rebus molesti fuerunt. Verùm sanctissimus Benedictus re diligenter examinata sententiam aduersus illos, vt Ignatius illam tulerat, pronunciauit.*

Ad optimam præclaramq; prædam hic veluti cumulus accedit. Non vnus hic auctor, vel alter, vel tertius, μυριάκις ἀναρίθμητος, καὶ ἄμετρος. Stylianus ipse est, cæteriq; omnes consortes Episcopi, Presbyteri, Diaconi, Orientis, & Occidentis Cœnobiorum Præsides, Monachi, Anachoretæ, numerus prope innumerus, qui scribunt, ijsdem illis temporibus, quibus fabula fingitur. Audi ipsum Stylianum. ἐγὼ δὲ καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι, καὶ Διάκονοι, καὶ πάντες οἱ κατὰ τὴν Δύσιν, καὶ Ἕω Ἡγούμενοι, Μοναχοὶ τε καὶ Ἡσυχασταὶ πλῆθος οὐκ ἀναρίθμητον. Tot homines in re apertissima, si fuisset, palam mentiri, tot oculi in meridie non videre, non potuerunt tot ora, tantum scelus, famaq; iam diuulgatum, conticescere. Paucis multa imposueris: rem aliter, ac gesta sit, sed paucis obtrudes, at multis te probando, multos fallere, fieri omnino nequit. Non omnes æqua ratione & animum vincere, & iracundiam cohibere, nec possunt affectus suos moderare, vt simili studio ad omnia incendantur; & præsertim si libertas omnia agendi, dicendiue sit.

Audiuimus Stylianum, pietatis, & veritatis amatorem: audiamus, & hostem. Fortasse enim amicis adulans, laudes exposuit, oppro-

opprobria conticuit. Septimo post anno à data epistola stolide per amicos, & cognatos inflatus, relicto veritatis tramite, in contraria versus dogmata, cum Photianis societatem inijt, & in Romanam Ecclesiam oblatrauit. Non habuit, quid illi obijceret, præter inconstantiam doctrinæ, sententiarumq; pugnantiam. Scribit enim, Stephanum Papam, in eadem re, & epistola contraria scripsisse; vt qui in prima epistolæ parte iure Photium eiectum, in postrema affirmat, eundem pro legitimo Antistite habendum. Vir iste satis petulans nusquam fabellam istam de Ioanna, si fuisset, occultasset. Illa quippe audacius suas partes potuisset tutari.

Quid plura? Constantinopolitana Ecclesia, illo ipso fere tempore, primo Formosi anno, post annos trigintatres, non priuatim, sed publice, & in triuijs, vt ita dicam solemni inscriptione omnibus testatum facit, nullum alium post Leonem, nisi Benedictum in illo Throno sedisse. Quippe in Embolo, seu porticu Magnæ Eccl. literis omnibus patentibus dum 8. Oecum. Synodi Breuiarium affigit, hæc etiã alijs testata voluit, ὁ γὰρ Πάπας Λέων, καὶ ὁ Βενέδικτος, καὶ ὁ Νικόλαος τὸν Γρηγόρειον ἀνεθεμάτιζον. Idest, *Pontifex namq; Leo, & Benedictus, & Nicolaus Gregorium anathemate damnabant.* Et μέχρι τῆς σήμερον τεσσαράκοντα πέντε ἔτη ἀναθεματίζεται Φώτιος περιδήλως ἀπὸ τοῦ Πάπα Λέοντος ἕως τοῦ Φορμόσου. ἕνδεκα γὰρ ἔτη ἀνεθεματίζετο κοσμικὸς ὤν, ὡς κοινωνὸς τῷ καθῃρημένῳ, καὶ ἀναθεματισμένῳ Γρηγορείῳ τῷ Συρακούσης, καὶ ἄλλα λδ' ἀφ' οὗ ἐγένετο ἀββᾶς. ὁ γὰρ Πάπας Λέων, καὶ ὁ Βενέδικτος, καὶ ὁ Νικόλαος τὸν Γρηγόρειον ἀνεθεμάτιζον κατὰ πολλὰς τὰς ἀτόπους αἰτίας. ἐπεὶ δὲ ὁ Φώτιος παρὰ τοῦ καθῃρημένου ἐχειροτονήθη, καὶ δι' ἄλλα μὲν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ δέξασθαι παρὰ τοιούτου τὴν ἱερωσύνην ἀναθεματίζεται ὑπὸ τῶν ἐννέα προέδρων τῆς Ῥώμης, Λέοντος, Βενεδίκτου, Νικολάου, Ἀδριανοῦ, Ἰωάννου, Μαρίνου, Ἀδριανοῦ ἑτέρου, καὶ Φορμόσου. *Photius quadraginta quinque annis ad hodiernum vsque diem, palam anathemate feritur a Leone Papa, vsque ad Formosum. Nam annos vndecim anathematizatur sæcularis, & laicus, tamquam qui cum Gregorio Syracusano exauctorato, anathematizatoq; communicaret, & alios triginta quatuor, postquam sacris initiatus est. Etenim Leo Pontifex, & Benedictus, & Nicolaus Gregorium propter varias causas anathemate damnabant. Vbi verò Photius a damnato consecratus est cum propter alia ipsius facinora, tum quòd sacris à Gregorio esset initiatus, anathematizatur a no-*

nem Romanis Pontificibus, Leone, Benedicto, Nicolao, Hadriano, Ioanne, Marino, Hadriano altero, Stephano, & Formoso.

*N*ota, Lector, tempus, quando hæc ſcribuntur, Formoſi ſcilicet, anno primo, μέχρι τοῦ σήμερον, *ad hodiernum vſque diem.* Et inferius, τοὺς ἀναθεματισθέντας ἀκριβῶς παρὰ τῶν πατέρων μέχρι καὶ νῦν. *Anathematizatos à Patribus ad hunc vſque diem*. trigeſimo ſexto anno poſt dictam fabulam. Secundo inter horum annorum numerum non contineri annos illos, quos tribuunt dictæ Ioannæ. quos ſi clariſſime demonſtrauero, omnino non eſſe, certum erit argumentum; nec Ioannam, qui illis annis dicitur vixiſſe, fuiſſe, quos ſi reliquis Romanorum Pontificum addas, anni excommunicationis Photij non erunt quadraginta quinque, ſed quadraginta ſeptem, & amplius. vt Auctor vult in hoc loco, & inferius, τοὺς μὴ λυθέντας ἐν ὅλοις τεσσαράκοντα πέντε χρόνοις, *Non abſolutos per omnes quadraginta quinque annos*. Hoc aſſequendi illa erit ratio certiſſima. Primo Leonis anno Methodio Patriarchæ ſuccedit Ignatius. Is in Patriarcham conſecrandus, ne initiationi ſuæ intereſſet Gregorius de maleficijs reus factus, alio amandat. Interea per otium cauſa ipſius diligenter cognita exauctorat, vnaq; cum eo aſſeclas, & familiares, & inter eos præcipuum Photium laicum. Anno primo Nicolai, Ignatio à ſede deturbato ſubrogatur Photius ad illa vſque tempora laicus, ſpatio ſex dierum initiatus, & conſecratus Patriarcha per Gregorium excommunicatum, & mouet turbas in Eccleſia. Quare ita menſurandi ſunt hi anni. A primo Leonis, ad primum Nicolai annos vndecim tantum fuiſſe expreſſe docet illius temporis veriſſimus ſcriptor Nicetas in vita Ignatij. *Vndecim igitur ipſis annis Ignatius ab occupata primum Sede Conſtantinopolitana omni ratione conatus* &c. A primo Nicolai ad Formoſum reliqui triginta quatuor numerantur, ſi duos annos, & menſes Papiſſæ addes, alius erit numerus locupletior excommunicationis Photij, ſed mendax, & impudens, ſed præter rationem temporum. Quod vt ictu oculi aſſequi poſſis, an tabulam annorum Chriſti annis Pontificum reſpondentem.

847	Leonis	I.	Methodio ſuccedit Ignatius.
848		II.	
849		III.	

850	IV.	
851	V.	
852	VI.	
853	VII.	
854	VIII.	Ignatius Synodo C.P. celebrata excommunicauit Gregorium Syracuſanum. Eius condemnatio, audito Ignatio, confirmatur à Leone. Styl.
		Leo moritur 16. Kal. Augusti post 15. dies eligitur Benedictus.
855	IX. Bened I.	Gregorius ad Benedictum confugit tamquam iniuria laceſſitus ab Ignatio, & Benedictus confirmat eius damnationem. Styl.
856	II.	
857	III.	In enumeratione annorum Benedicti mirum, vt Funcius ineptit.
858	Nicol. I.	Ignatius à Sede deturbatur, ſubrogatur Photius ad illum vſque diem laicus.
859	II.	
860	III.	Barda ſcholas aperit Byzantij.
861	IV.	Ignatius reuocatus iniuſte a Conciliabulo Photiano damnatur.
862	V.	
863	VI.	Photius Romæ à Nicolao anathemate obſtringitur.
864	VII.	
865	VIII.	
866	IX.	Bardas occiditur à Michaele.
867	X.	Pulſo Photio a Baſilio Ignatius reſtituitur.

868 Hadriani I.
869 II.
870 III.
871 IV.
872 V.
873 Ioannis I.
874 II.
875 III.
876 IV.
877 V.
878 VI.
879 VII.
880 VIII.
881 IX.
882 X.
883 Marini I.
884 Hadriani I.
885 Stephani I.
886 II.
887 III.
888 IV.
889 V.
890 VI.
891 Formosi I.

Augent vim argumenti non solum nomina, sed etiam numerus Pontificum expressus ὑπὸ τῶν ἐννέα προέδρων τῆς Ῥώμης, *A nouem Pontificibus Romanis*, quæ verba cum habeantur & in Codice Græco Vaticano M. S. & in cuso Coloniæ Gl. & sint maximi momenti, nescio qua ratione omiserit Interpres Latinus. Rationare igitur. Photius fuit excommunicatus à nouem Pontificibus Leone, Benedicto, Nicolao, Hadriano, Ioanne, Marino, Hadriano altero, Stephano, Formoso, per quadraginta quinque annos. ergo Ioannes iste qui ponitur inter Leonem, & Benedictum, non fuit. aliàs præter annorum numerum auctum, ipse etiam Pontificum numerus augeretur.

Breuiarium hoc Synodi in prospectu omniũ erat, cætera Romanis æque, ac Græcis patebāt. si Græcos, sane Romanos, qui il-

luc

luc quotidie cõcurrebant fallere non potuiſſet. Arguiſſent Græcos ipſos de mendacio: numerum annorum, & Pontificum decurtatum mota lite obieciſſent: Conſtantinopolitana ergo Romanam Eccleſiam ab iniuria, quam illi errones intulerunt, locupletiſſimo, ac certiſſimo teſtimonio vindicat.

Ijſdem teſtimonio, & ratione fraus etiam eorum aperte detegitur, qui Ioannam hanc non inter Leonem, & Benedictum, ſed annis, vel 853. vel 854. vel 857. vel 858. ſediſſe dicunt.

Paululum adhuc, Lector candide, Conſtantinopoli immoremur. Michael tertius, habes iam hominem, Imperator Conſtantinopolitanus, poſt optimam, piamq; ſanctiſſimæ matris educationem, ſceleratorum ſcurrarum vſu, pudore exhauſto circa initia Pontificatus Benedicti, quem Papiſſæ ſucceſſiſſe iſti garriunt, repulſam ab Imperij adminiſtratione matrem Theodoram, in monaſterium relegat, occiſiſq; probis viris, non ſenſim, & commodè, ſed repentè in omnium nequitiarum ſentinam corruit, omnium ſcelerum colluuione pollutus. Exarſit in leges politicas, in Eccleſiaſticas ſæuijt, veneranda, adorandaq; noſtræ religionis myſteria, flagitioſſimus homo perdita audacia contaminauit. Eligit ſibi ipſi ex ſcurrarum, mimorumq; ſorde ſpurciſſimos nebulones, horum nonnullos Diaconos, alios Sacerdotes, alios Muſicos, horum omnium nequiſſimum, Patriarcham creat. Hos veſtibus ſacris indutos, comptoſq; vt ſacerdotalia ſibi ipſi, & populo exerceant, mandat. Et maieſtatis, dignitatis, & decoris Thronus horum ludibrio, fit ipſo luto lutulentior. Sibi ipſi de hoc Imperator gratulatur, & plaudit: ita vt non erubeſceret publicè iactare ſacrilegus, Mihi Theophilus, Cæſari Photius, Chriſtianis Ignatius eſt factus Patriarcha. Quis continuiſſet hunc hominem, ſi Ioanna illo tempore in Throno Petri ſediſſet, ne adderet, & Ioannam Romanis, vt externorum etiam ludibrio, & exemplo ſua flagitia comprobaret? Certè Romanæ Sedis reuerentia non fecit.

Et Ioannæ Pontificis Pontificatum, & mortem, ſi fuiſſet, nec ipſe nec alius potuit ignorare. Etenim diſſidijs inter Ignatium, & Gregorium primum, deinde & Photium, frequentes hinc inde legati, qui poſtea propter malè obitam legationem à Romanis Pontificibus exauthorati, & excommunicati, damnati ſunt, miſſi. Propter iniuriam acceptam Romanæ Sedis dedecora non

ſiluiſ-

silluissent. qui si obmutuissent, alij permulti, & donis, & honoribus accumulati, non, quod verum fuisset, tacuissent, sed in gratiam benemeritorum nequissimè, quod non erat, finxissent. Qui enim habent manus venales, & animos, vt & linguam, & fidem venales quoque habeant, necesse est.

Considera, Lector, illorum temporum rationem. Ijsdem fere temporibus, quibus in Oriente Imperator furit in sacra, Mogunciaci in Germania mulier Thiota nomine, vt tradunt Francorum annales, & Sigebertus in Chron. res Ecclesiasticas perturbabat. Etenim nouam se Prophetissam vocabat, vsurpabatq; publicè docendi munus, & concionandi. Hinc multi sacra doctrina postposita, eam quasi magistram cælitus destinatam secuti sunt; re postea detecta, Synodali iudicio damnata est. Habe lector, quod mihi in animo est certum, nec ambiguum. Posterioris seculi homines nonnulli, rudes illi quidem, & simplices, dum audiunt inter Leonem, & Benedictum, vel saltem illo tempore, Fœminam quandam Moguncicacam, non tantum prophetasse, sed prædicasse, obijsseq; alia munia, quibus Summi Sacerdotes decorantur, animum a fœmella, quam nec cogitasse tantum scelus credunt, aduertentes, ad Principem omnium Magistram Petri Cathedram scilicet, cuius id munus esse optime norunt, inducunt, & à Germania in Italiam, à Moguncicaco Romam transferunt. Alij, scelesti illi quidem malitiosè, totum hoc in innocentissimum Petri Thronum traducunt, & Germanicam infamiam honoratissimæ Romanæ Ecclesiæ applicant. Vt facilius fallere possint, Ioannam istam Anglicam, Moguncicacam esse volunt; & lepidi fabulatores, perbellis, etsi fictitijs narrationibus vestiunt, & incomptè ornatam exponunt. Nec aliunde mihi videtur verisimilius, quàm à Moguncicaca ista, Ioannem Moguncicacum originem, cum tempora respondeant, habuisse.

Michael alter Constantinopolitanus Imperator, & Leo Achridanus superbissimi homines, post centum & septuaginta annos, quando iam non tum primo suspicio, sed improbum factum, sermo, atque fama secuta fuisset, à Leone Nono acriter vexati, quòd Constantinopolitanæ Sedis auctoritas, neque in pietate, neque in integritate, neque gratia accepta à Deo cum Romana comparanda esset, quòd in illa iam sederit aliquando

Fœmi-

Fœmina ; æquo ſilentio tantum dedecus tulerunt , nec par pari reddiderunt Pontifici , opprobrium illi non minus intimum opponentes. Non habuerunt quid ſimile,quod opponerent, vt iniuriam pari iniuria , ſi potuiſſent , in Romanam Eccleſiam , homines procaciſſimi propulſarent .

Eo ipſo tempore , quo Marianus ſcribebat , Auctor tractatus , qua ratione à recto veritatis tramite Latini aberrauerint , *Περὶ τῶν Λατίνων αἰτίας, ὅπως ἀπέστησαν τοῦ ὀρθοῦ δόγματος, καὶ πότε*, cuius principium , *Κατὰ ποῖον καιρὸν, καὶ πότε, καὶ παρὰ τίνων αἱρεσιωτῶν οἱ Ιταλοὶ ἐδιδάχθησαν*, homo nequam , Romani nominis , & innocentiæ hoſtis ſcribebat, nouas machinatus artes, quibus Catholicam Eccleſiam impeteret,tamen in ſerie Pontificum nullam agnoſcit Ioannam , ſed Benedictum Leoni ſucceſſorem fuiſſe tradit . *τέθνηκεν*, inquit , *ὁ ῥηθεὶς Λέων, καὶ Στέφανος αὐτὸν διεδέξατο, τοῦτον Πασχάλιος, τοῦτον Εὐγένιος, τοῦτον Βαλέντιος, τοῦτον Γρηγόριος, τοῦτον Σέργιος ὁ καὶ Πελάγιος, τοῦτον Λέων, τὸν δὲ Λέοντα ὁ Βενέδικτος* : Ideſt , *Moritur dictus Leo*, loquitur de Leone tertio, *hunc excepit Stephanus, hunc Paſchalius, hunc Eugenius, hunc Valentius, hunc Gregorius, hunc Sergius, qui & Pelagius dicebatur, hunc Leo, Leonem autem Benedictus*:Et inferius, *ὁ δὲ μακάριος Λέων ὁ τῆς Ῥώμης οὐ μισθωτὸς, ἀλλ᾽ ἀληθινὸς ἀρχιερεὺς, καὶ γνήσιος ἐν ἀπορείᾳ ἦν*, & paucis interiectis , *παρῆλθε τὸν βίον Λέων οὗτος ὁ ἁγιώτατος, καὶ κατέστη τούτου διάδοχος Βενέδικτος ὁ θεῖος διάπυρος ὢν τοῦ ὀρθοῦ τῶν Χριστιανῶν δόγματος ἑλληνιστὶ παρὰ πάντων τῶν Ιταλῶν τὸ τῆς πίστεως Σύμβολον ἀνομολογεῖσθαι ἐθέσπισεν* . Ideſt . *Verum beatus Leo Romanæ Sedis non mercenarius, ſed verus, & legitimus Pontifex anceps hærebat.* Et, *Sanctiſſimus hic Leo vita exceſſit,& huius ſucceſſor factus eſt diuinus Benedictus, qui, cum maximo rei Chriſtianæ, rectorumq; dogmatum propagandorum ſtudio teneretur, ab omnibus Italis, vt Fidei Symbolum Græce pronunciaretur, præcepit* .

Auctor libelli de modo , quo Latini a Græcis ſeparati primatu ceciderint , eiectiq; fuerint e Diptychis , cuius titulus, *Διήγησις πῶς, καὶ τίνα τρόπον ἐχωρίσθησαν ἀφ᾽ ἡμῶν οἱ Λατῖνοι, διὸ καὶ τῶν πρωτείων αὐτῶν ἐστερήθησαν, καὶ τῶν διπτύχων ἐξεβλήθησαν*, libri principium, *Εν τῇ ἑβδόμῃ Συνόδῳ ἦν Αδριανὸς Πάπας*, quiſquis ille fuerit, nomen quippe adhuc incertum , quod ſciam . fuit ille quidem homo Græcus , odio atque acerbitate in Romanam maieſtatem nemini ſecundus, initio libri Catalogum nonnullorum Pontificum

concin-

concinnans, qui eo tempore, quo Ioanna iſta fœmina fingitur, Sedem Romanam rexerant, nullum alium inter Leonem, & Benedictum ponit. & inferius Benedictum Leoni ſucceſſiſſe apertis verbis fatetur. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Πάπας Λέων τὰς ἐν Σκευοφυλακείῳ οὔσας χαλκᾶς ἀσπίδας ἐγκεκολαμμένον ἐν ἑαυταῖς ἐχούσας τὸ ἅγιον Σύμβολον ἀνεστήλωσεν ἐν τῇ Ρωμαίων Ἐκκλησίᾳ, εἰς ἀποτροπὴν μὲν τῶν τοιούτων αἱρεσιωτῶν, στήριγμα δὲ τοῦ Χριστωνύμου λαοῦ. ὁ δὲ μετὰ Λέοντα Βενέδικτος ὁρῶν πάλιν ὑπὸ τῶν εἰρημένων αἱρεσιωτῶν τὸν τοῦ Θεοῦ λαὸν λυμαινόμενον, διὰ γραμμάτων ἑλληνικῶν τε καὶ ῥωμαϊκῶν ἐκφωνεῖσθαι παρέδωκεν τὸ ἅγιον Σύμβολον. Ideſt, *Propterea Leo Papa ſcuta ærea, quæ in Sceuophylacero aſſeruabantur, quæque ſanctum Symbolum in ſemetipſis inſculptum continebant in Romana Eccleſia in ſublime erexit, vt ſimiles vitarentur hæretici, Chriſtianuſq; populus confirmaretur. Qui verò poſt Leonem ſucceſſit Benedictus, cum à dictis hæreticis iterum Dei populum lædi cerneret, literis ſcriptis cum Græce, tum Latine alta voce, vt Sanctum Symbolum recitaretur, tradidit.*

Idem repetit alius auctor, cuius nomen in occulto ad hunc diem latet, vtinam inſignis eius maleuolentia, & odium in Romanum nomen latuiſſet, in libello contra Romanam Eccleſiam cuius titulus, Διήγησις ἀκριβὴς κατὰ τῶν ἀρχιερέων τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, καὶ ὅπως ἀνεφύη ἡ τούτων αἵρεσις. Quippe narrationi de Leone Papa, & ſcutis æreis expreſsè ſubdit, ὁ δὲ μετὰ τὸν τοιοῦτον Λέοντα Βενέδικτος, καὶ αὐτὸς Πάπας. Ideſt, *Et qui poſt hunc Leonem Benedictus, & ipſe Papa.*

Si præcipuus horum Auctorum ſcopus eſt, vt odium in Latinos, atque infamiam dicendo excitent, vel leuiſſimis quandoq; hinc inde conquiſitis nugamentis, qui id credas tantum nefas, dedecuſq; in his libellis, quibus malignè Romanæ Eccleſiæ infamiam inurere modis omnibus tentant, hos auctores æquo ſilentio præterijſſe? Pietas in Deum, quem multis nominibus ſceleſtiſſimi offendunt, in Romanam Eccleſiam reuerentia, cui innocenti malignitate peſſima contumeliam faciunt, amor in homines Græcos, quos doloſi deludunt, non potuit, nec linguam, nec calamum impedire, ne fabulam hanc, ſi illam ſciſſent, ſcriptis mandarent. Et acuti ſane homines, dum illa ſcriberent, vt veriſimile eſt, examinauerunt omnia, conquiſiuerunt q; diligentiſſime, tandem animum ad ſcribendum appulere. In auctoribus, quos ipſi legerant, legiſſe autem multos illius temporis ſcri-

ptores

ptores res ipſa tractanda cogebat, talis fabula certe non erat, quam, ſi fuiſſet, nuſquam conticuiſſent.

Præterea in Dialogo Orthodoxi, Græci ſcilicet, vt Auctor Dialogi ſibi autumat, cum Latino, de Azymis, & de Proceſſione Spiritus Sancti, cuius principium. Λατῖνος. Διὰ τί ἀποσχίζεσθε ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ συγκοινωνεῖτε οὐδαμῶς; dum de ſummorum Pontificum ſucceſſione, illo ipſo tempore, quo Ioannes Fœmina ponitur, differit, Benedictum poſt Leonem Eccleſiæ præfuiſſe ſcribit. Ecce illius verba. μανθάνει ταῦτα ὁ τῆς Ῥώμης ἁγιώτατος πάπας Λέων, λυπεῖται, ἀδημονεῖ. εἶτα τί; ἐξάγει μὲν ἐκ τοῦ Σκευοφυλακείου τὰς ἱερὰς τοῦ θείου Συμβόλου ἀσπίδας, ἃς ὁ ἁγιώτατος Λέων ὁ τὴν στήλην τῆς ὀρθοδοξίας συγγράψας ἀπὸ τῆς τετάρτης Συνόδου προεναπεθησαύρισε θείῳ κινούμενος πνεύματι, καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλε τοὺς μέλλοντας μετακινῆσαι ἐκ τοῦ ἁγίου Συμβόλου τὸ οἱονοῦν, καὶ κατὰ πρόσωπον ταύτης τῆς Ἐκκλησίας ἀναστηλοῖ, πρὸς τὸ ἀναγινώσκεσθαι ὑπὸ πάντων. ἀλλὰ δὴ καὶ ἑλληνιστὶ εἰς ἅπασαν Ἐκκλησίαν τελοῦσαν ὑπὸ τὴν Ῥώμην κελεύει ἀναγινώσκεσθαι, καὶ μετὰ μέλους τὸ ἅγιον Σύμβολον. ὁ δέ γε μετ' αὐτὸν ἀρχιερατεύσας θεῖος Βενέδικτος καὶ εἰς πάντα τὰ Πατριαρχεῖα ἐπιστέλλει, μὴ δέξασθαι Πάπαν τῆς Ῥώμης εἰς κοινωνίαν, πρὶν ἂν τὴν ἑαυτοῦ ὁμολογίαν ὀρθόδοξον κομίσῃ πρὸς πᾶσαν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Ideſt. *Audit hæc Romanæ Sedis Pontifex ſanctiſſimus Leo: dolet animo, mæretq; Quid inde? Sacra diuini Symboli ſcuta, quæ ſanctiſſimus Leo, Fidei orthodoxæ, Columnæ ob firmitatem nuncupatæ, ſcriptor, diuino afflatus numine, iam inde à quarta Synodo, tamquam Theſaurum conſeruarat, & omnes in diuino Symbolo, quid quid illud fuerit, mutare tentantes, anathemate ferijt, & Sceuophylaceio extracta in proſpectu Eccleſiæ, vt ab omnibus legi poßent, erexit. Quinimò per vniuerſas Eccleſias Romæ ſubiectas Græce recitari, & cum cantu ſanctum Symbolum præcipit. Qui vero poſt ipſum ſummo Sacerdotio præfuit Diuinus Benedictus, ad omnes Patriarchales Thronos datis literis, mandat, nullum poſthac Romanum Pontificem in communionem recipi; ni prius ſuam fidei confeßionem, quæ Orthodoxa fuerit, per omnem Chriſti Eccleſiam promulgarit.*

Putas ne Lector, Auctorem hunc, quiſquis ille fuerit (Barlaamum Monachum, qui multis ſcriptis editis Romanam Eccleſiam deprimere conatus eſt, & rerum tractatarum ratione, & orationis ſtylo, ac methodo, alijſq; eſſe putant, & ego facile mihi perſuadeo, cum omnia, quæ hic habentur in alijs Bar-

laami ſcriptis deprehenderim) ſic in Romanam Sedem iniurium, vt hoc libello, aliijſq; fere omnibus manifeſtum eſt, iniuriam hanc Ioannæ Fœminæ, ſiue calumniam, tunc cum omnibus modis dicenda erat, tacuiſſe? Næ ego fungus ſum, ſi credam.

Quin, inquies, Barlaamum, oppoſitum, & fabellam de Papiſſa veluti certiſſimam, tractatu Περὶ τῆς τοῦ Πάπα ἀρχῆς, qui incipit, Οἱ περὶ τὰς ἐπιστήμας δεινοὶ ὦ χρηστὲ Φρέδερικε edito Græce, & Latine Salmaſij opera, typis Vecchelianis apud Claudium Narnium, Ioanne Luydo Interprete anno 1608. expoſitam fuiſſe, indeq; non leuem ſui argumenti ſumpſiſſe rationem. ſcribit namq; cap. 14. ἢ μᾶλλον ἵνα οἰκειοτέρῳ χρήσωμαι παραδείγματι, εἴ τις ὑπὲρ τοῦ ἀκολάστου ἐκείνου γυναικὸς τοῦ γενομένου Πάπα ἀπολογεῖσθαι ἐθέλοι. λεγέτω ὅτι ἐπειδὴ πρὸ αὐτῆς οὐδεὶς γυνὴ ἦν, οὐδὲ αὐτὴ ἄρα. καὶ πῶς ταῦτα σώφρονος λογισμοῦ; Ideſt, vt vertit Luydus. *Aut potius, vt exemplo magis familiari vtamur, ſi quis impudicæ illius mulierculæ, quæ* Papa *fuit, cauſam velit agere, dicat, quandoquidem nulla ante eum fęmina* Papa *fuit, nec ipſam quidem fuiſſe. Quæ cum ſana, rectaq; ratione, quo tandem pacto cohærent?*

Dicerem Barlaamum ſequioris ſeculi ſcriptorem parum pium, & in Romanam Eccleſiam parum æquum, rumorem populi ſecutum, eam literis prodidiſſe. Quemadmodum alij Laonico Chalcondylæ exuli, rerum Romanarum imperito, & Pontificibus infenſo reſponderunt. At vti certiſſimam dixerit. Fides illius cum ſuſpecta ſit, teſtimonium improbum non admitto. Auctoritas namq; ſæpius diffamata, mendacijq; rea fidem non facit; nullum dat firmum, & graue teſtimonium. Inimico teſti non credimus. Sed cum à Barlaamo in hac re, neq; de tẽpore, neq; de nomine, neq; de aliqua alia re, quæ hiſtoriam reſpiciat, aliquid certi ſtatuatur, ſuſpicor ipſum aliter, ac nunc legitur ſcripſiſſe; & nomen vnum in locum alterius, incuria ſcriptoris, ſiue etiã data opera, vel ſola dictionũ affinitate irrepſiſſe. ſcripſerat enim λεγομένου, & ſcriptores literarum ſimilitudine decepti ſecundam lineam primæ literæ paululum erexere, caudamq; tertiæ in inferius detruncarunt, & pro recta Auctoris dictione, malam facere, illud γενομένου intrudentes. Nam Barlaamus fabulam rumore quodam inani populi diffuſam, veluti rumorem, & auram, eamq; leuem, titubans, non determinans in ſcriptis retulit; quod magis argumentationis illius vim explicat. Legendum,

itaq;

itaq; ἢ μᾶλλον ἵνα οἰκειοτέρῳ χρήσωμαι παραδείγματι, εἴτις ὑπὲρ τῆς ἀκολάστου ἐκείνης γυναικὸς τῆς λεγομένης Πάπα ἀπολογεῖσθαι ἐθέλοι. Quaſi diceret, vel potius vt exemplo magis familiari vtar, ſi quis pro impudica illa muliercula, quæ dicitur, nempe, ſiue illud verum ſit, ſiue falſum, non diſcerno, tantum leuem auram, rumoremq; audio, & vellem, eſſet verum, vt magis familiaribus Latinis rationibus, Latinos arguerem, fuiſſe Papa, defenſionem ſuſcipere vellet. Neque enim adduci poſſum, vt credam tam aperte hunc virum ſibi e contrario in eadem re aduerſari.

Hiſtorici Græci fere omnes Romano nomini immerito infenſi res geſtas toto orbe terrarum ſcriptis mandarũt: ſi quid eſt, quod Romanis detrahat, vtinam non malitioſe etiam quandoq; confictum propalant, tamquam buccinatores omnia voce replentes: quod laudi, eſt iniquiſſime detractum ſilent, dum in hæc tempora incidunt, quibus veluti victores ex inimicorum veſania iuſtiſſimum agere triumphum poſſent, reliqua omnia proſequentes, fabellæ huius nullam faciunt mentionem. Sed qui illius meminerint, quod nec ſomniaſſe vnquam potuiſſent?

Altum itaq; ſilentium in ſcriptoribus Græcis grauiſſimum, ac firmiſſimum erit argumentum, talem fęminam in Sede Pontificia nunquam ſediſſe. Siluerunt itaq; ergo non fuit; optima concluſio eſt. Inimico quippe ſi verbis, & contumelijs alterum dilacerat, neque quod in cauſa eſt effatur, facile credi poteſt. Neque enim veriſimile eſt ſilentio præterijſſe, quæ ad ſuam rem maxime conducerent.

A Græcis, ſi placet ad Latinos. Anaſtaſius Bibliothecarius Sergij II. Leonis IV. Benedicti III. & Nicolai I. creationi præſens interfuit, inter Leonem IV. & Benedictum III. nullam Ioannam interſerit, ſed apertis verbis confitetur, poſt interregnum quindecim dierum, hunc Benedictum Leoni IV. ſurrogatum fuiſſe. Lupus Abbas Floriacenſis epiſt. ad Benedictum III. Nicolaus Papa ſucceſſor Benedicti III. epiſt. 8. & 9. ad Michaelem Imperatorem, & ea, quam ſcripſit ad Epiſcopos Sueſſionenſis Concilij. Acta Concilij Tullenſis ſub Nicolao I. celebrati epiſt. Synodali Benedictum Leonis ſucceſſorem nominant.

Nihil hac de re Ioannes Diaconus, Addo Viennenſis, qui nono ſeculo ſcripſerunt: nihil Regino, & Luitprandus, qui decimo: nihil Hermannus Contractus, Lambertus Scaffnaburgenſis, qui

 vnde-

vndecimo : nihil denique subsequentium seculorum scriptores Ademarus, Hugo Floriacensis, Leo Hostiensis, Ioannes Cremonẽsis, Florentius Vingorniensis, Honorius Augustodunensis, Nicolaus Maniacutius, Conradus Abbas Vrsbergensis, Albertus Stadensis, Vincentius Burgundus, Matthæus Vesthmonasteriensis, alijq; posteriores. Nihil manuscripti, & antiqui Indices Pontificum, quos videre contigit inter Leonem, & Benedictum.

Adde in scriptis Auctorum, quibus aduersarij ad fabellam corroborandam vtuntur, non haberi eo modo, quo ipsi somniant, & vellent. Illi namq; si id tradidissent, non affirmantium, sed hæsitantium, titubantiumq; in morem scripserunt, quos & posteriorum potior pars est secuta, interponentes illa. *Vt asseritur, vt fama est, vt dicunt, vt commemorant*. plebeam scilicet auram esse, sciolorumq; hominum rumorem, quem non probantes, sed contemnentes potius, lectoribus prudentissimis deridendum proponunt. Etsi nimis audaces Hæretici illa verba e multis codicibus, quod est Neotericorum ingenium, eraserint.

Vide sis plura Lector de hac fabula apud Onuphrium Panuinium *in vitis Pontificum Platinæ*. Gilbertum Genebrardum *in Chronolog. anno 858*. Iodocum Coccium *in Thesaur. Cathol. tom 1. lib. 7. art. 14. pag. 899*. Cæsarem Baronium *Annalium tom. 10. anno 853. pag. 810*. Bellarminium *Controuers. tom. 1. Controu. 3. lib. 3. cap. 24*. Nicolaum Serrarium *in Historia Moguncïaca*. Iacobum Gualterum *in Tabul. Chronolog. secul. 9. pag. 569*. Seuerinum Binium *tomo 3. Concil. part. 1. notis in vita Benedicti Papæ, pag. 657. edit. Coloniensis*. Alanum Copum *Dialog. 1. cap 8*. Petrum Maturum *Annotat. in D. Antonini Chron. post Leonem IV*. Nicolaum Sanderum *de Visib. Monarch. Eccles. lib. 7*. Aubertum Myræum *in Sigeberti Chronicon*, Iustum Lipsium *epist. ad Franciscum Suuertium anno 1595. 5. Kalend. Mart. data*, cuius Autographum asseruari apud se, tradit idem Myræus *in Sigiberti Chron. pag. 107*. Simonem Maiolum *Colloq. 3. §. Mulier*. Iacobum Gretzerum *in Defensione Bellarmini tom. 2. lib. 3. cap. 24*. Iacobum Gordonium *lib 8. Oper. Chronol. anno 853. pag. 269*. Franciscum Longum à Coriolano *in Breuiar. Chronol. anno 853. pag. 253*. & ante alios Floremundum Ræmundum libello de hac re edito Gallice, & Latine à filio,

lio, qui fabellam hanc exactissime pertractatam refellunt euidentissimis rationibus.

Idem præstitit, licèt Pontificiæ dignitati parum æquus Papirius Massonus de Vitis Episcoporum Vrbis pag. 139. & Ioannes Auentinus Annal. lib. 4. longe diuersam ab hac huius rei tradit originem. *Albertus*, inquit, *locupletissimus Etruriæ Princeps Rauennam, Bononiam, Romam in potestate habuit. Eius Socrus Theodora scortum nobile, atque imperiosum Romæ dominabatur, Ioannemq; nonum amatorem suum Bononiensibus primo, deinde Rauennatibus, postremo Romanis imposuit, Primariumq; sacerdotem creauit. Vnde fabellam ortam crediderim, quæ temere vulgauit, hisce temporibus fuisse Sacerdotem Maximum fœminam, quæ appellata sit Ioannes.*

F I N I S.

1